

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Escola Superior d'Agricultura de Barcelona

Aquí poseu el títol del treball de recerca:

Percepció de l'aqüicultura en la premsa escrita en el període 2013-2015.

Treball final de grau

Enginyeria Sistemes Biològics

Autor: Julia Márquez Gil

Tutors: R. Flos, L. Reig.

28/05/2017

Resum

En les darreres dècades s'ha experimentat un augment en la demanda de peix per a consum humà, degut al creixement de la població i a l'augment del consum per càpita. Al any 2014, per primera vegada a l'història, l'aqüicultura a nivell global va superar a la pesca tradicional en el subministrament de productes aquàtics per a ús directe. Malgrat el gran potencial econòmic i social que suposa el desenvolupament d'aquesta activitat, a la Unió Europea i més concretament a Espanya, no s'ha arribat a compensar la caiguda de l'activitat pesquera registrada des dels anys 70.

Per impulsar aquesta activitat, resulten imprescindibles l'adquisició de coneixements sociològics i de mercat que afecten als productes aquícoles. En aquest sentit, la influència dels mitjans de comunicació de masses en la percepció de la realitat ha estat un aspecte tradicional de la investigació sociològica. Partint d'aquestes premisses s'ha realitzat l'estudi dels articles relacionats amb l'aqüicultura en els principals diaris a l'Estat Espanyol en el període comprés de gener de l'any 2013 a desembre del 2015 i, per altra banda, s'ha fet una primera incursió entre estudiants del Grau de Comunicació Audiovisual amb l'objectiu de conèixer com perceben l'aqüicultura les futures generacions de comunicadors.

Existeix un paral·lelisme entre els resultats obtinguts en l'anàlisi dels articles i les valoracions dels futurs comunicadors entrevistats. Ambdós conceben positivament l'aqüicultura a les seves vessants politico-econòmica i de mercat, però negativament pel que fa a la qualitat dels seus productes i la salut. Aquests fets evidencien la capacitat d'influència dels mitjans en la opinió pública i, en conseqüència, en els consumidors. Per altra banda, tant a l'anàlisi de premsa com a les sessions grupals, s'adverteix que existeixen prejudicis negatius que tenen el seu origen en la manca de coneixença d'aquesta activitat, i que deriven en una mala imatge.

Si es vol aconseguir una millor acceptació dels productes de l'aqüicultura, es considera necessària una formació específica en la matèria dirigida als comunicadors, la qual derivi en informació de més qualitat publicada als mitjans i, en conseqüència, eviti la creació de estereotips negatius sobre el sector aquícola.

Resumen

En las últimas décadas se ha experimentado un aumento de la demanda de pescado para consumo humano, debido al crecimiento de la población y al aumento del consumo per cápita. En el año 2014, por primera vez en la historia, la acuicultura a nivel global superó a la pesca tradicional en el suministro de productos acuáticos para usos directos. A pesar del gran potencial económico y social que supone el desarrollo de esta actividad, en la Unión Europea y más concretamente en España, no se ha llegado a compensar la caída de la actividad pesquera registrada desde los años 70.

Para impulsar esta actividad, resulta imprescindible la adquisición de conocimientos sociológicos y de mercado que afectan a los productos acuícolas. En este sentido, la influencia de los medios de comunicación de masas en la percepción de la realidad ha sido un aspecto tradicional de la investigación sociológica. Partiendo de estas premisas, se ha realizado un estudio de los artículos relacionados con la acuicultura en los principales periódicos en el Estado Español en el periodo de tiempo comprendido de Enero del 2013 a diciembre del 2015 y, por otro lado, se ha hecho una primera incursión entre estudiantes del Grau de Comunicació Audiovisual con el objetivo de conocer cómo perciben la acuicultura las futuras generaciones de comunicadores.

Existe un paralelismo entre los resultados obtenidos en el análisis de los artículos y las valoraciones de los futuros comunicadores entrevistados. Ambos conciben positivamente la acuicultura en sus vertientes político-económicas y de mercado, pero negativamente en relación a la calidad de sus productos y la salud. Estos hechos evidencian la capacidad de influencia de los medios en la opinión pública y, en consecuencia, en los consumidores. Por otro lado, tanto en el análisis de prensa como en las sesiones grupales, se advierte que existen prejuicios negativos que tienen su origen en la falta de conocimiento de esta actividad, y que derivan en una mala imagen.

Si se quiere conseguir una mejor aceptación de los productos de la acuicultura, se considera necesaria una formación específica en la materia dirigida a los comunicadores, la cual derive en información de calidad publicada en los medios y, en consecuencia, evite la creación de estereotipos negativos sobre el sector acuícola.

Abstract

In recent decades there has been an increase in demand for fish for human consumption due to population growth and increased per capita consumption. In 2014, for the first time in history, global aquaculture surpassed traditional fishing in supplying water for direct use. Despite the great economic and social potential posed by this activity, the European Union and more specifically in Spain, has not been reached to compensate the decline in fishing activity recorded since the 70s.

To promote this activity, the acquisition of knowledge to sociological and market that affecting to aquaculture products are essential. In this sense, the influence of mass media in the perception of reality has been a traditional aspect of sociological research. Based on these premises has made the study of aquaculture related articles in major newspapers in Spain in the period January 2013 to December 2015 and, moreover, a first foray has been made among students of the degree of Audio-visual Communication with the objective of knowing how the future generations of communicators perceive aquaculture.

There is a parallel between the results of the analysis of articles and assessments of future communicators interviewed. Both conceive aquaculture positive aspects to their politico-economic market, but negatively with respect to the quality of its product and health. These facts demonstrate the ability to influence public opinion in the media and, consequently, on consumers. Moreover, both the analysis of press as group sessions, warns that there are negative prejudices that have their origin in the lack of knowledge of this activity, which result in a poor image.

If you want to get a better acceptance of aquaculture products is considered necessary specific training on the subject aimed at communicators, which result in higher quality information published in the media and, consequently, avoid creating negative stereotypes about aquaculture.

Sumari

ÍNDEX DE FIGURES	6
ÍNDEX DE TAULES	9
SÍMBOLS I ACRÒNIMS	11
AGRAÏMENTS	12
1. INTRODUCCIÓ	13
1.1. Antecedents	13
1.2. Abast i objecte del treball	19
2. MÈTODE ANALÍTIC	21
2.1. Cerca i tractament de la informació.	21
2.1.1. Cerca d'informació.	21
2.1.2. Classificació dels articles.....	28
2.1.3. Tractament de les dades dels articles de premsa.....	31
2.2. Sessions grupals.....	32
2.2.1. Focus Group + NTG	32
2.2.2. Perfil dels participants.....	34
2.2.3. Desenvolupament de les sessions grupals	34
2.2.4. Tractament de les dades de les Sessions Grupals	36
3. RESULTATS	37
3.1. Anàlisi dels articles de premsa.	37
3.1.1. Presència i continguts de l'aqüicultura en la premsa analitzada.	37
3.1.2. Enfocament dels articles d'aqüicultura a la premsa.....	43
3.1.3. Àmbits temàtics dels articles d'aqüicultura a la premsa	47
3.1.4. Relació entre àmbits temàtics i enfocament dels articles d'aqüicultura a la premsa.....	53
3.1.5. Anàlisi del Coeficient d'Importància	54
3.1.6. Articles que inclouen un ús metafòric de termes relacionats amb l'aqüicultura	57
3.2. Anàlisi de les percepcions dels futurs comunicadors.	58
3.2.1. Anàlisi de les percepcions del Grup A	58
3.2.2. Anàlisi de les percepcions del Grup B.....	65
4. DISCUSSIÓ	72

4.1. Presència, enfocament i continguts dels articles sobre aqüicultura en la premsa analitzada.	73
4.2. Aspectes positius i negatius de l'aqüicultura segons els estudiants entrevistats	82
CONCLUSIONS	85
BIBLIOGRAFIA	87
ANNEXOS	90

Índex de figures

- Figura 1. Producció mundial de pesca i aqüicultura per al període 1950-2014 expressada en milions de tones. Font: FAO, 2016. _____ 14
- Figura 2. Evolució anual de l'ús i subministrament alimentari mundial de peix i població entre 1950-2014. Font: FAO, 2016. _____ 14
- Figura 3. Distribució de la producció de l'aqüicultura en els Estats membres de la UE en quantitat (tones) i valor econòmic (milions d'euros). Font: A partir d'APROMAR, 2016. _____ 15
- Figura 4. Rànquing de mitjans impresos a l'Estat Espanyol respecte als lectors diaris. _____ 22
- Figura 5. Rànquing dels principals llocs webs visitats a l'Estat Espanyol respecte als visitants unitaris. (visitant únic/30 dies). _____ 23
- Figura 6. Evolució del nombre d'articles dedicats a l'aqüicultura en les versions impresa i digital dels diaris ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia entre els anys 2013 i 2015 (n= 477). _____ 38
- Figura 7. Percentatge d'articles corresponent a cada diari sobre el total d'articles dedicats a l'aqüicultura analitzats (n=477) entre els anys 2013 i 2015. _____ 38
- Figura 8. Percentatge d'articles corresponent a cada diari sobre el total d'articles dedicats a l'aqüicultura analitzats en la versió impresa (n=53) entre els anys 2013 i 2015. _____ 39
- Figura 9. Percentatge d'articles corresponent a cada diari sobre el total d'articles dedicats a l'aqüicultura analitzats en la versió digital (n=424) entre els anys 2013 i 2015. _____ 40
- Figura 10. Enfocament dels articles dedicats a l'aqüicultura en les versions impresa i digital dels diaris avaluats respecte al total d'articles de cada versió (impresa n= 53 i digital n= 424) entre els anys 2013-2015. (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia) _____ 43
- Figura 11. Percentatge dels diferents enfocaments dels articles dedicats a l'aqüicultura dins de cada diari, tenint en compte les publicacions de les seves versions impresa i digital conjuntament

entre els anys 2013-2015. Els diaris es troben ordenats de major a menor percentatge positiu.

_____ 44

Figura 12. Percentatge dels diferents enfocaments dels articles dedicats a l'aquicultura en la versió impresa dels diaris entre els anys 2013-2015. Els diaris es troben ordenats de major a menor percentatge positiu. _____ 45

Figura 13. Percentatge dels diferents enfocaments dels articles dedicats a l'aquicultura en la versió digital dels diaris entre els anys 2013-2015. _____ 46

Figura 14. Rànquing de la recurrència dels àmbits temàtics en els articles dedicats a l'aquicultura avaluats entre els anys 2013-2015. Dades expressades en percentatge respecte al total d'articles analitzats (n=477) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia). _____ 48

Figura 15. Rànquing de la recurrència dels àmbits temàtics en la versió impresa dels diaris avaluats entre els anys 2013-2015. Les dades s'expressen en percentatge respecte al total d'articles analitzats en la versió digital (n=424) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia). _____ 49

Figura 16. Rànquing de la recurrència dels àmbits temàtics en la versió digital dels diaris avaluats entre els anys 2013-2015. Les dades s'expressen en percentatge respecte al total d'articles analitzats en la versió digital (n=424) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia). _____ 49

Figura 17. Comparativa de la recurrència dels àmbits temàtics en la versió impresa i digital dels diaris entre els anys 2013-2015. Les dades s'expressen en percentatge respecte al total d'articles analitzats en cada versió (impresa n=53 i digital n=424) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia). _____ 52

Figura 18. Correspondència entre l'àmbit temàtic i l'enfocament. Dades expressades en percentatge respecte al total d'articles de cada àmbit temàtic entre els anys 2013-2015. Els àmbits temàtics es troben ordenats de major a menor enfocament negatiu . _____ 53

Figura 19. Valoracions del Grup A dels diferents àmbits temàtics en relació als aspectes positius i negatius de l'aqüicultura. Els resultats s'expressen en percentatge respecte al total de punts assignats en cada votació (abans i després del debat)._____ 64

Figura 20. Valoracions del Grup B dels diferents àmbits temàtics sen relació als aspectes positius i negatius de l'aqüicultura. Els resultats s'expressen en percentatge respecte al total de punts assignats en cada votació (abans i després del debat)._____ 71

Índex de taules

Taula 1. Diaris seleccionats i dades d'audiència representades en nombre de lectors/dia per a les versions impreses i visitant únic/30 dies per les versions digitals dels diaris. _____	24
Taula 2. Paraules clau i funcions booleanes utilitzades en la cerca d'articles relacionats amb l'aqüicultura dins la BBDD My News entres els anys 2013-2015. _____	26
Taula 3. Descripció dels àmbits temàtics i codis assignats que s'utilitzen per la classificació d'articles. _____	29
Taula 4. Descripció dels enfocaments i codis assignats que s'utilitzen en la classificació d'articles.	30
Taula 5. Articles relacionats amb l'aqüicultura publicats a cada diari en les seves versions impresa i digital en nombres absoluts i en percentatges respecte al total de la versió (impresa n=53 i digital n= 424) i respecte al total d'articles analitzats (n=477) entre els anys 2013-2015. ____	42
Taula 6. Nombre d'articles dedicats a l'aqüicultura publicats segons el seu enfocament en les versions impresa i digita i el total d'articles publicats per cada diari. _____	47
Taula 7. Nombre d'articles dedicats a l'aqüicultura per versió del diari i per àmbit temàtic entre els anys 2013-2015. S'expressa també el sumatori d'articles dedicats a un determinat àmbit temàtic dins de cada una de les versions i el total de l'àmbit temàtic (n Impresa= 53; n Digital= 424; n Total= 477). _____	51
Taula 8. Rellevància relativa que cada diari dona als articles publicats sobre aqüicultura expressat a partir de la mitjana aritmètica del Coeficient d'importància i Coeficient de Variació del Coeficient d'importància. (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia) (2013-2015). _____	55
Taula 9. Mitjana aritmètica del CI per als diferents enfocaments (positiu, neutre i negatiu) en els diaris separats per versió i el total de tots els diaris. (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia) (2013-2015). _____	56

Taula 10. Aspectes Positius de l'Aqüicultura proposats pel Grup A. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat. _____ 59

Taula 11. Aspectes Negatius de l'Aqüicultura proposats pel Grup A. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat. _____ 61

Taula 12. Aspectes Positius de l'Aqüicultura proposats pel Grup B. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat. _____ 66

Taula 13. Aspectes Negatius de l'Aqüicultura proposats pel Grup B. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat. _____ 68

Símbols i acrònims

FAO *Food and Agriculture Organization of the United Nations.*

UE Unió Europea.

UTA Unitats de Treball Anuals.

AIMC Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación.

EGM Estudio General de Medios.

IP *Internet Protocol.*

UAB Universitat Autònoma de Barcelona.

BBDD Base de dades.

OESA Observatorio Español de Acuicultura.

MAGRAMA Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente.

JACUMAR Junta Nacional Asesora de Cultivos marinos.

APROMAR Asociación Empresarial de Acuicultura de España.

FG *Focus Group.*

NGT *Nominal Group Technique.*

PSOE Partido Socialista Obrero Español.

PNV Partido Nacionalista Vasco.

IU Izquierda Unida.

CI Coeficient d'Importància.

Cv Coeficient de Variació.

Agraïments

Vull agrair el recolzament de totes aquelles persones i institucions que han fet possible la realització d'aquest treball final de grau.

En primer lloc a les tutores del Treball. Lourdes Reig i Rosa Flos que no només m'han ofert la seva experiència acadèmica, sinó també pel recolzament en l'àmbit personal. Vull agrair-les especialment la seva comprensió i paciència davant dels canvis que s'han presentat a la meva situació personal, demostrant no només ser un exemple a seguir en l'àmbit professional sinó per la seva sororitat.

A Virginia Luzón, Doctora en Comunicació Audiovisual, Professora de la Facultat de Comunicació de la UAB qui va fer possible la realització de les sessions grupals.

A Pilar Nieto del Servei de Biblioteques, Públic i Arxius, de la Biblioteca del CBL pel seu compromís desinteressat en el treball i la seva ajuda posant-me en contacte amb el servei de biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona.

A Cristina Escobar, investigadora del CREDA, per el seu recolzament amb els estadístics.

Blanca Veciana, Servei de Comunicació de la UPC que ens va aportar coneixement en el camp de la comunicació.

A les Biblioteques i hemeroteques de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra, per la possibilitat d'accedir de manera gratuïta al seus serveis.

A la meva família i amics per estar amb mi en tot moment i en especial al meu marit qui sempre porta el concepte de parella a un altre nivell.

Finalment a la meva filla, Vera Balasch Márquez, que va arribar aquest món durant la realització del treball.

1. Introducció

1.1. Antecedents

En els darrers cinc decennis el consum humà de peix a escala global ha augmentat a un ritme anual mitjà d'un 3,2%, passant de les prop de 20 milions de tones anuals (1961) fins a les més de 141 milions de tones anuals (2013). Existeixen diferents factors (socials, comercials i tecnològics) que han donat lloc a aquest augment en la demanda, però es pot atribuir principalment a dues causes, per una banda, a l'augment de la població mundial i, per l'altra, a l'increment del consum per càpita d'aquests productes que al 2014 es situa en uns 20 kg (FAO, 2016).

Aquest increment en la demanda de peix per a consum humà s'ha pogut suplir en part gràcies a una millor ordenació pesquera, però principalment mitjançant l'aqüicultura, la qual al 2014 aporta més de la meitat dels productes pesquers dedicats al consum directe superant el subministrament de la pesca per aquest ús per primera vegada a la història. Les dades preliminars per aquest any mostren un subministrament alimentari total de 146,3 milions de tones de productes pesquers, de les quals l'aqüicultura aporta unes 73,78 milions de tones (50,43%) (FAO, 2016).

A la figura 1 es mostra la producció mundial de la pesca i l'aqüicultura, des de la dècada dels 1950 fins a l'any 2014 en milions de tones (FAO, 2016). Es pot apreciar com la pesca es manté pràcticament estable a partir de l'any 1985 mentre que la producció aqüícola creix.

A la figura 2 es presenten, pel mateix període que a la figura 1 (1950-2014), els usos de la producció mundial de la pesca i l'aqüicultura juntament amb el subministrament alimentari de peix (en kg per càpita i any) i el creixement de la població (en milers de milions de persones). Es pot veure que la velocitat de creixement en el subministrament alimentari supera la del creixement de la població i, més específicament, les dades de consum de peix que passen de poc més de 6 kg per càpita als més de 20 kg per càpita en aquests sis decennis (1950-2014).

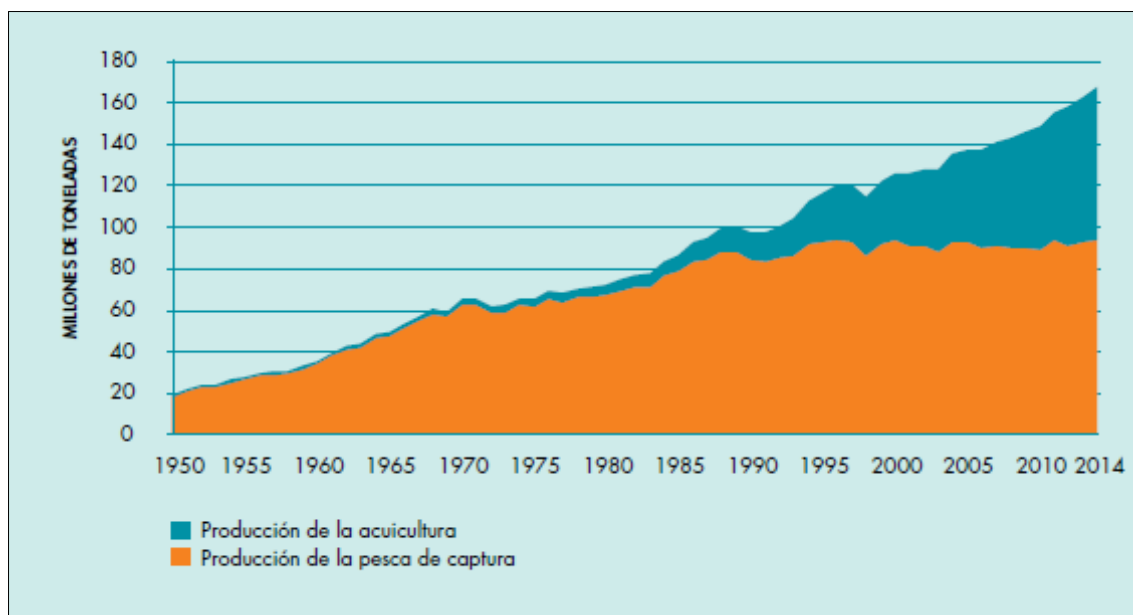

Figura 1. Producció mundial de pesca i aquicultura per al període 1950-2014 expressada en milions de tones. Font: FAO, 2016.

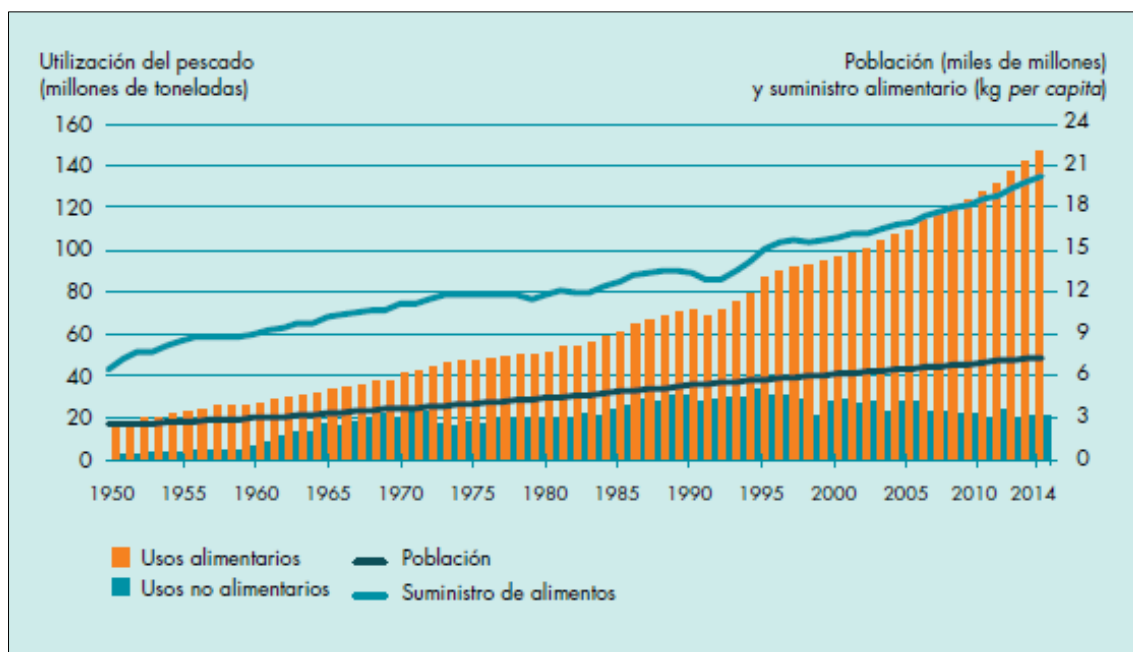

Figura 2. Evolució anual de l'ús i subministrament alimentari mundial de peix i població entre 1950-2014. Font: FAO, 2016.

La producció aqüícola a la Unió Europea (UE) al 2014 fou de 1,285 milions de tones, aquesta dada representa un 18,8% del total dels productes aquàtics produïts a la UE (pesca extractiva i aqüicultura). Espanya és l'estat membre de la UE amb major volum de producció aqüícola, el qual suposa un total de 282.242 t a l'any 2014 (22% del total de la UE), i ocupa la quarta posició en quan a valor de producció amb 450,1 milions d'euros en el mateix període (APROMAR, 2016). La figura 3 mostra el rànquing dels Estats membres de l'UE en producció aqüícola expressat en volum de producció i en valor de producció.

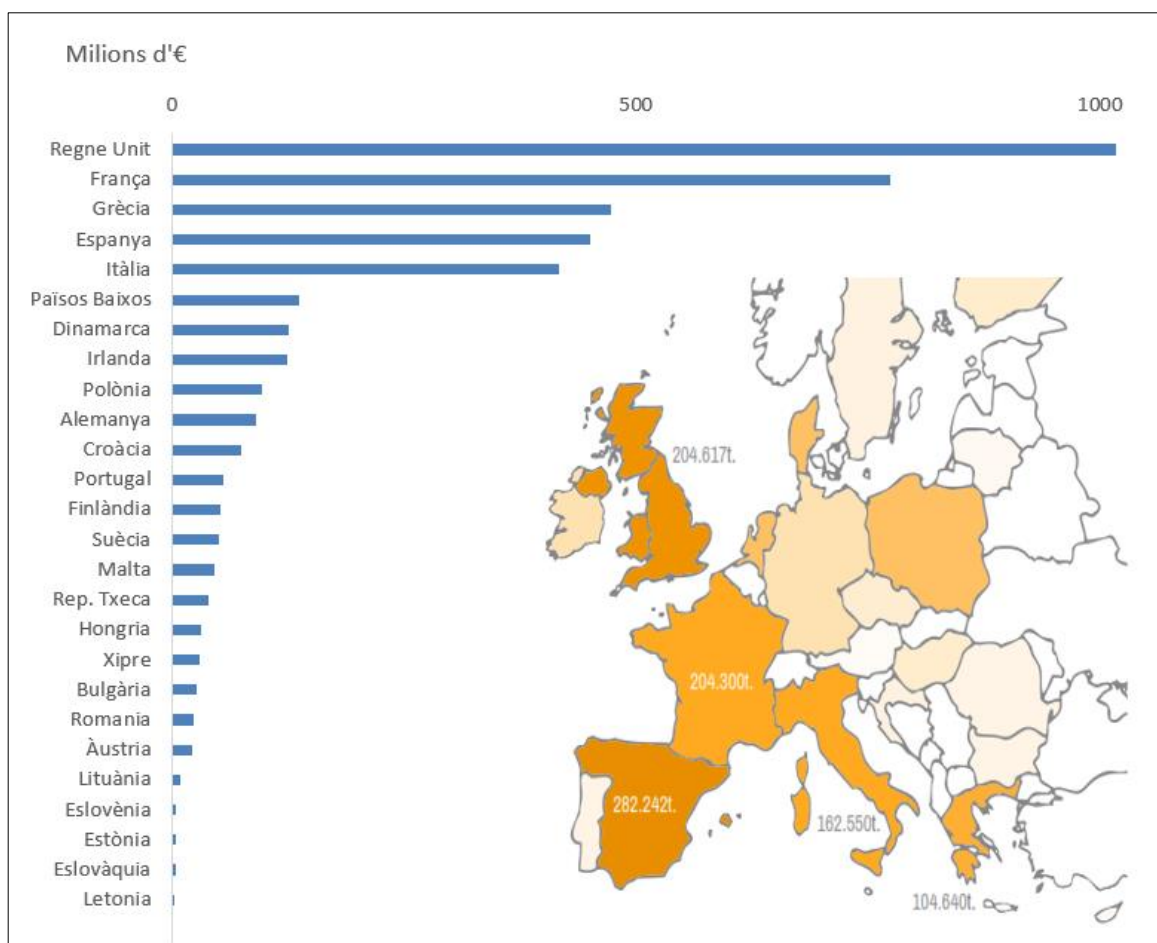

Figura 3. Distribució de la producció de l'aqüicultura en els Estats membres de la UE en quantitat (tones) i valor econòmic (milions d'euros). Font: A partir d'APROMAR, 2016.

El mercat europeu de productes aquàtics, incloent aqüicultura i pesca, en el 2014 arriba als 14,4 milions de tones. De l'esmentat consum, només un 26% fou cobert per la producció de la UE i la resta, un 74%, per les importacions. Aquestes xifres sorprenen si es té en compte l'enorme potencial que Europa té per l'aqüicultura; gaudeix d'una important superfície costanera, una climatologia adequada per la producció aqüícola, teixit econòmic, investigació i tecnologia a la seva disposició (APROMAR, 2016).

A Espanya el sector aqüícola està constituït per petites, mitjanes i grans empreses que, normalment es localitzen en zones rurals on sovint representen la única activitat empresarial generadora de treball. En la actualitat, segons les dades del Ministeri d'Agricultura Alimentació i Medi Ambient (MAGRAMA), l'activitat aqüícola representa un total de 5.946 Unitats de Treball Anual (UTA) que es reparteix entre unes 19.913 persones (dades del 2015). Aquestes xifres es poden veure augmentades fins a les 30.000 persones si s'arriben a complir les expectatives de producció marcades en el Pla Estratègic Plurianual de l'Aqüicultura Espanyola 2014-2020, aprovat per MAGRAMA, on s'analitza la situació del sector i l'orienta cap a un creixement sostenible fins a l'any 2030 (APROMAR, 2016).

Malgrat el gran potencial i les expectatives posades en l'aqüicultura i del fet que, en cas que es complissin aquestes expectatives, aquesta podria convertir-se en una activitat important pel desenvolupament econòmic i social de l'Estat, en l'actualitat l'aqüicultura no ha aconseguit compensar la caiguda de l'activitat pesquera registrada des dels anys 70 (APROMAR, 2016).

Per aquest motiu, els esforços per a impulsar l'aqüicultura han de provenir de sectors molt diferents, com són els governs (autonòmics, estatals i europeus), les empreses de capital privat i la comunitat científica. En l'àmbit de la investigació, a més de la continua millora en els coneixements biològics, maneig aqüícola i avenços tecnològics, resulten imprescindibles els estudis sociològics sobre el mercat i el consum que puguin mostrar l'acceptació i percepció que afecten als productes aqüícoles.

Pel que a fa l'acceptació, els factors que influeixen en la selecció de qualsevol aliment per part dels consumidors estan relacionats amb tres grans elements: els productes (aspecte, gust, etc.), l'individu (valors, percepcions, etc.) i el medi ambient (disponibilitat, cultura, etc.) (Shepherd i Sparks, 1994). En relació als productes pesquers, els consumidors són més sensibles a

preocupacions de naturalesa ètica relacionades amb el medi ambient, la seguretat alimentària i el benestar animal (Kalshoven i Meijboom, 2013).

En el cas de l'estudi de la percepció, i més concretament la percepció de l'aquicultura a l'Estat Espanyol, on aquesta és una activitat relativament recent, és possible que existeixi una manca de coneixements bàsics sobre la matèria que distorsionin l'esmentada percepció, degut a que fora dels estudis superiors relacionats amb aquests sector, aquesta matèria no s'aborda en el sistema educatiu (OESA, 2004).

Durant la realització del projecte VALORA, on es treballa amb diferents grups d'experts amb l'objectiu de conèixer la percepció que tenen les diferents baules de la cadena de valor (majoristes, detallistes i consumidors) sobre els productes de l'aquicultura dins de l'àmbit de Barcelona (Flos *et al*, 2016; Escobar *et al*, 2016), sorgeix la hipòtesi de que dita percepció pot estar influenciada en gran part pels mitjans de comunicació.

La influència dels mitjans de comunicació de masses en la percepció de la realitat ha estat un aspecte tradicional de la investigació sociològica i periodística. Les primeres reflexions de W. Lippman (1889-1974) sobre la creació d'estereotips en les notícies i, en general, tots els corrents d'investigació sobre els efectes cognitius són una mostra de la relació entre els mitjans massius de comunicació i la percepció de la realitat (Montero, 1994).

En conseqüència, si es vol conèixer la percepció pública sobre qualsevol tema és imprescindible fer un seguiment de l'impacte i penetració dels mitjans de comunicació, a més d'una avaluació dels continguts relacionats amb el tema d'interès. El seguiment dels mitjans a l'Estat Espanyol es pot fer a través de la *Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación* (AIMC), qui genera els anomenats *Estudios Generales de Medios* (EGM), on es recull la informació quantitativa de l'audiència per a un període de temps determinat, així com els hàbits i la qualificació de l'audiència. Segons aquests estudis la televisió, el internet, la radio i la premsa escrita són (per ordre d'importància), els principals mitjans de comunicació a l'Estat Espanyol. Per altra banda, és important tenir en compte si la finalitat del medi que es vol avaluar és informativa o d'entreteniment. Si es tenen en compte aquests dos factors, penetració en la societat del mitjà de comunicació i activitat informativa, els mitjans que resulten més interessants per avaluar la percepció de l'aquicultura són la premsa escrita i els llocs d'internet. Les dades de penetració a

l'Estat Espanyol d'aquest dos mitjans en el període comprès de Febrer a Novembre de 2015 realitzat per l'AIMC, mostren que va ser de 28,5 % i 66,7 % respectivament (EGM, 2015). Aquestes dades són sobre el total de la població i independents entre elles, és a dir, un lector del diari imprès pot ser al mateix temps un usuari d'internet.

Existeixen escassos treballs en la literatura especialitzada que hagin analitzat la influència dels medis de comunicació en la percepció sobre l'aqüicultura. La major part dels autors consultats centren la seva investigació en la premsa escrita, i quasi exclusivament en la premsa impresa, a excepció de Feucht i Zander, 2016, els quals analitzen la versió impresa i digital dels tres diaris generalistes més llegits a Alemanya en el període de temps comprès entre el 2008-2013, fent una anàlisi quantitativa i qualitativa dels articles que tracten sobre l'aqüicultura. En aquest treball els autors fan una classificació en àmbits temàtics dels articles per realitzar una diagnosi qualitativa i una classificació de l'enfocament que introdueixen en els articles.

Schlag, 2011, presenta la seva anàlisi de premsa impresa de tres països (Alemanya, Noruega i Regne Unit) per un període de cinc anys (2002-2007) com una aproximació a la opinió pública. Els països en què es centra l'estudi són seleccionats per la gran importància del sector aquícola en ells; Noruega és el primer productor de salmó mundial, el Regne Unit és el primer productor de salmó a la UE i Alemanya, el qual té una important indústria de processament del peix. L'anàlisi qualitativa té en compte, al igual que en l'anterior estudi esmentat, el contingut dels articles classificat en àmbits i el seu enfocament.

El *Observatorio Español de Acuicultura* (OESA) ha generat tres anàlisis de premsa sobre la informació relacionada amb l'aqüicultura que es publica a l'Estat Espanyol en diaris regionals i nacionals durant els períodes 1999-2003, 2004 i 2005-2011. Entre les diferents variables estudiades en els tres estudis es troba una classificació per temàtiques i l'actitud cap a l'aqüicultura que es desprèn dels articles analitzats.

Amb tots aquests antecedents, sorgeix la necessitat de realitzar un estudi de la premsa escrita a l'Estat Espanyol que compregui les versions impreses i digitals dels diaris amb major penetració en un període més recent. Partint d'aquest, es considera necessari realitzar una anàlisi quantitativa, però sobre tot qualitativa dels continguts que permeti arribar a una aproximació del tractament que la premsa espanyola fa de l'aqüicultura.

Per altra banda, el tractament que es dona a l'aqüicultura a la premsa espanyola pot dependre de diversos factors com pot ser el perfil dels diaris o les pròpies notícies generades per l'activitat aqüícola tant a l'Estat Espanyol, a Europa o a nivell mundial. També, pot estar relacionat amb la forma en que els comunicadors perceben aquesta activitat productiva. És per això que resulta interessant conèixer en concret quina és la percepció dels periodistes i comunicadors al respecte. Existeixen nombrosos estudis sobre les percepcions que els consumidors tenen sobre els productes de l'aqüicultura, però no estudis específics dirigits a conèixer la percepció d'aquest cos professional. Un estudi sobre la percepció abastant tot els tipus de comunicadors cau fora de les possibilitats d'aquest treball, però una primera incursió entre estudiants del Grau de Comunicació Audiovisual pot aportar coneixements sobre les temàtiques relacionades amb l'aqüicultura que més interès generen i sensibilitzen a aquest grup que, encara que no es troba dins la cadena de valor, tindrà en el futur una important capacitat d'influència sobre la percepció que el públic tingui de l'activitat aqüícola.

1.2. Abast i objecte del treball

En aquest treball s'analitzen quantitativa i qualitativament els articles relacionats amb el sector aqüícola en sis diaris generalistes, en la seva versió impresa i digital, a l'Estat Espanyol en l'interval de temps comprès entre els anys 2013 i 2015.

Per altra banda, també s'estudia la percepció dels futurs comunicadors, estudiants del Grau de Comunicació Audiovisual, mitjançant la realització d'unes sessions grupals amb voluntaris a les aules de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Els objectius principals són, **en primer lloc**, conèixer la presència del sector i l'activitat aqüícola en els mitjans de comunicació seleccionats, com es presenta la informació als ciutadans, les temàtiques que reben més atenció i l'enfocament donat pels mitjans estudiats; i, **en segon lloc**, conèixer les temàtiques que més interessen i sensibilitzen a les noves generacions de comunicadors.

Conèixer la presència i l'opinió que es desprèn de l'aqüicultura en els mitjans estudiats en un període acotat, així com les temàtiques que més impacte i interès generen entre els comunicadors ara i en el futur, pot ajudar als professionals del sector aqüícola a dissenyar estratègies de producció

i/o de màrqueting que els ajudin a millorar la qualitat de la informació rebuda pels ciutadans sobre aquest sector i, a la vegada, contribuir a una millor acollida dels seus productes per part dels consumidors.

2. Mètode analític

2.1. Cerca i tractament de la informació.

2.1.1. Cerca d'informació.

2.1.1.1. Selecció de les fonts d'informació.

La cerca d'articles es delimita a sis diaris que compleixen les següents característiques:

- Importància en nombre de lectors (penetració).
- Focus en informació general (Diaris generalistes).
- Àmbit Espanyol.
- Versió impresa i digital.
- Publicació de dilluns a diumenge.

El criteri de selecció d'aquests diaris es contrasta amb l'informe EGM en l'any mòbil de Febrer a Novembre de 2015 realitzat per l'AIMC. Les dades per als diaris impresos i els llocs webs es donen per separat en aquest informe, però es confirma que en tots els casos, excepte en el cas del mundo.es, es compleix el criteri de major penetració. S'inclou la versió digital de El Mundo dins del treball, tot i no estar en el rànquing dels llocs webs més visitats, degut a que la seva versió impresa ocupa el segon lloc de diaris més llegits a Espanya i per mantenir l'equilibri entre versió impresa i digital en tots els diaris amb què es treballa.

A la figura 4 es representa el rànquing dels principals diaris impresos a España respecte al nombre total de lectors diaris i separat segons les temàtiques de més pes (informació general, esportiva i econòmica). A la figura 5 està representat el rànquing dels principals llocs webs considerats pel AIMC respecte als visitants únics en els últims 30 dies. El concepte de visitants únics és una unitat de mesura que serveix per comptabilitzar les visites a una pàgina web, tenint en compte la seva adreça IP (Internet Protocol) o *cookies* generats per la pròpia pàgina web, i un factor temporal. En el cas del EGM aquest factor temporal són 30 dies, és a dir, comptabilitza una adreça IP com a una visita única encara que es repeteixi en un interval de 30 dies.

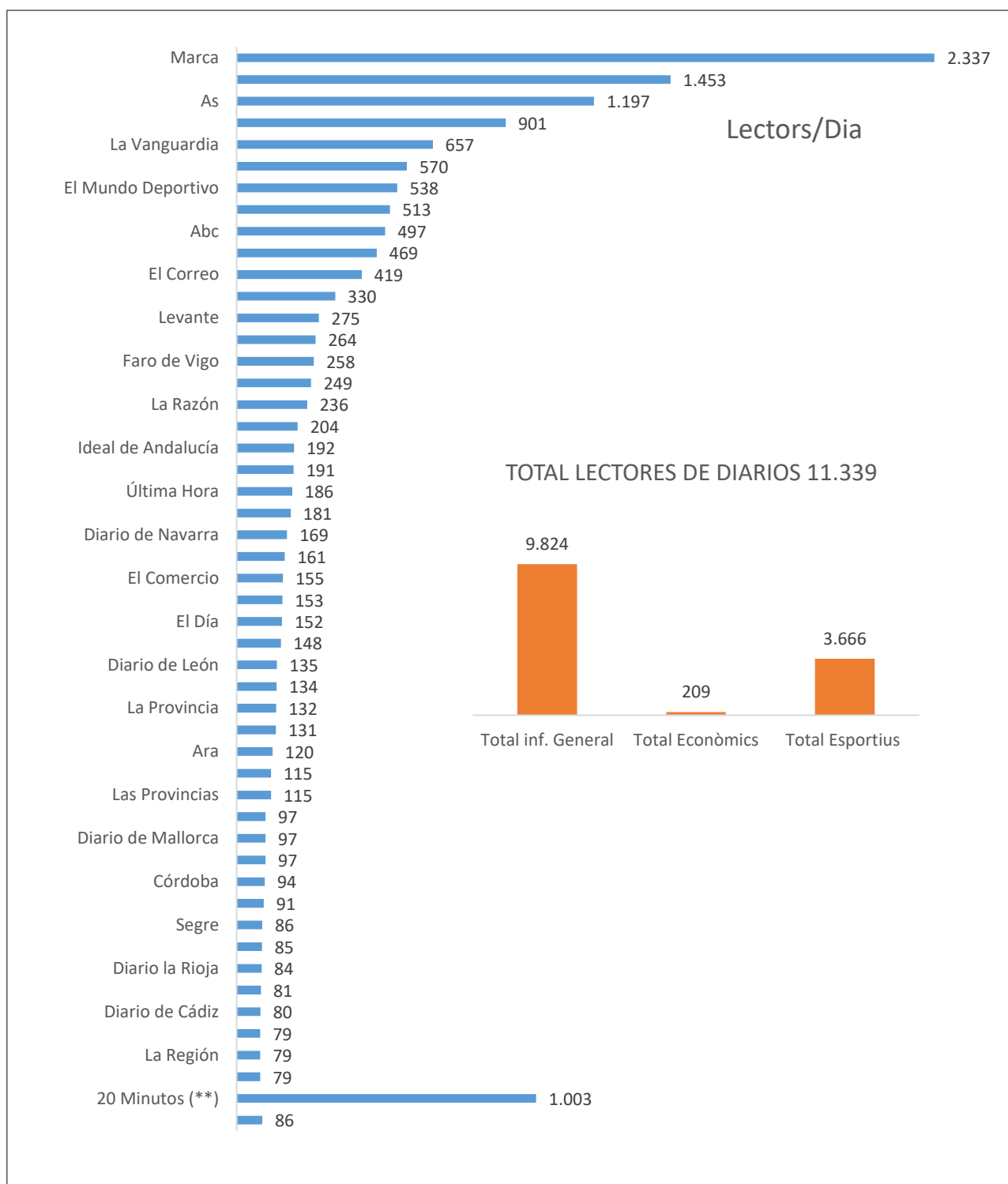

Figura 4. Rànquing de mitjans impresos a l'Estat Espanyol respecte als lectors diaris.

(*) Es publica de dilluns a dissabte. (**) Es publica de dilluns a divendres.

Font: A partir de dades de l'informe EGM, 2015.

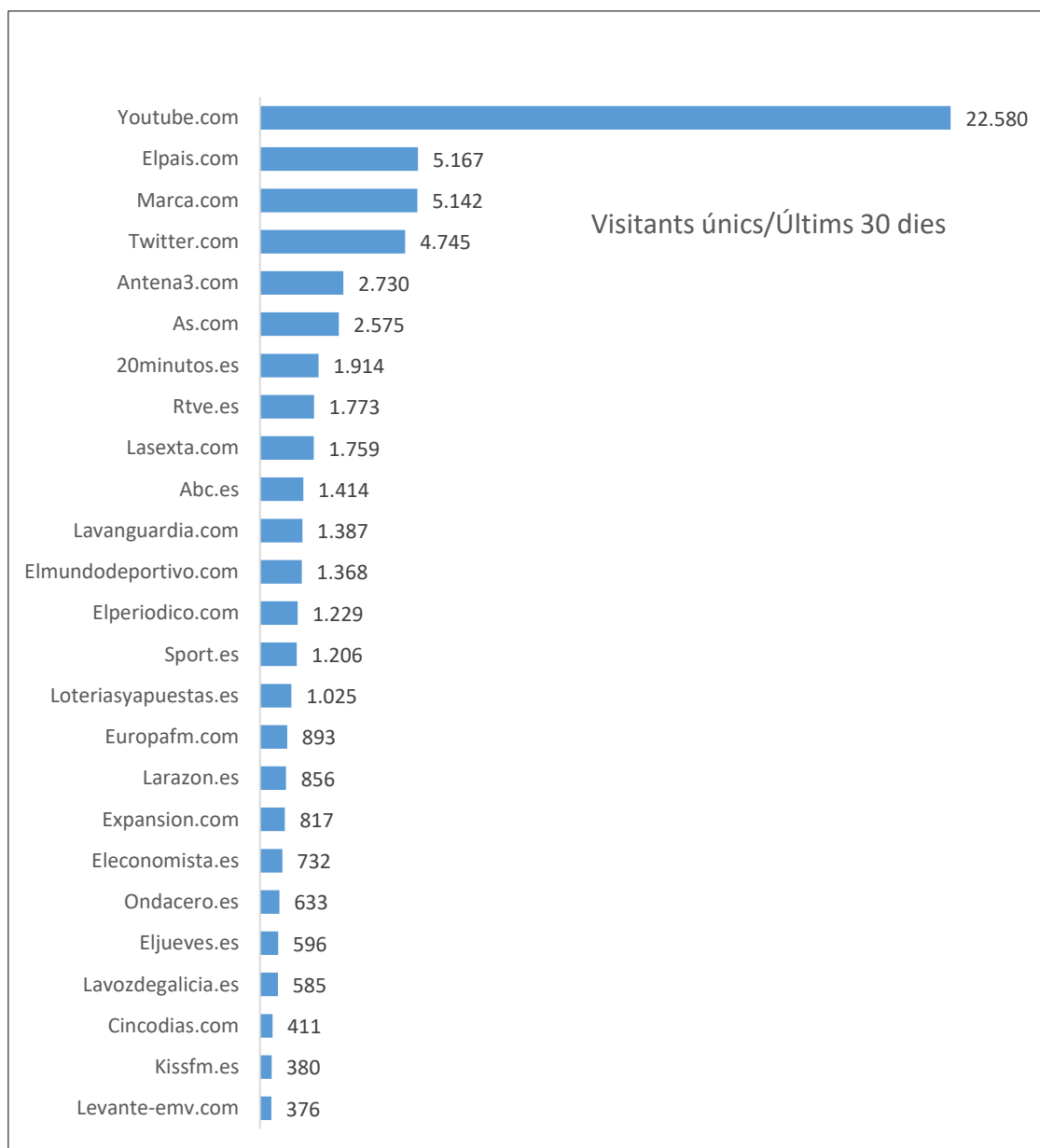

Figura 5. Rànquing dels principals llocs webs visitats a l'Estat Espanyol respecte als visitants unitaris.
(visitant únic/30 dies).

Informació referida exclusivament als llocs webs controlats pel EGM.

Font: A partir de dades de l'informe EGM, 2015.

Els diaris seleccionats es mostren a la Taula 1, on es troben representats enfront del nombre de lectors diaris i el nombre de lectors únics cada trenta dies segons es tracti la seva versió impresa o digital.

Taula 1. Diaris seleccionats i dades d'audiència representades en nombre de lectors/dia per a les versions impreses i visitant únic/30 dies per les versions digitals dels diaris.

Diari	Lectors/Dia	Versió Digital	Visitants Únics/ 30 dies
ABC	497.000	abc.es	1.414.000
El Mundo	901.000	elmundo.es	* No consten
El País	1.453.000	elpais.com	5.167.000
El Periódico	513.000	elperiodico.com	1.229.000
La Razón	236.000	larazon.es	856.000
La Vanguardia	657.000	lavanguardia.es	1.387.000

*La versió digital del diari El Mundo (elmundo.es) no es troba dins del rànking de llocs webs controlats per AIMC però es contempla en aquest treball per mantenir la coherència amb la resta de diaris.

2.1.1.2. Accés a la informació.

Els diaris seleccionats no donen accés lliure a les seves hemeroteques, a més, considerant que alguns diaris separen l'hemeroteca impresa de la digital, caldria treballar amb sis o més hemeroteques el que pot complicar significativament l'ús de les dades, per aquest motiu es realitza una cerca d'eines lliures que facilitin l'adquisició de dades.

En l'àmbit periodístic les cerques d'informació es fan majoritàriament a partir de bases de dades (BBDD), les quals estan especialitzades per temàtiques (economia, salut, ciència, etc.). Només es troba una plataforma digital, no lliure, que recopila la informació generalista al territori espanyol.

Aquesta BBDD, anomenada My News, fa un recull de tota la premsa impresa i digital a l'estat Espanyol des del 1996.

Es pot tenir accés a aquesta plataforma des de les biblioteques de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), amb un màxim de descàrregues mensuals, i accés lliure des de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Una vegada a dins d'aquesta plataforma es realitza un seguit de cerques utilitzant una llista de paraules clau, prèviament definides, en el període de temps comprès entre l'1 de Gener del 2013 al 31 de Desembre del 2015. Amb l'objectiu de descartar possibles notícies repetides, és a dir, que una mateixa notícia contingui més d'una paraula clau, la cerca a la BBDD es fa introduint les paraules clau amb funcions booleanes. Les paraules clau emprades i la funció amb la que es realitza la cerca es presenten a la Taula 2, tal i com va ser introduïdes a la BBDD, en llengua castellana.

Taula 2. Paraules clau i funcions booleanes utilitzades en la cerca d'articles relacionats amb l'aqüicultura dins la BBDD My News entres els anys 2013-2015.

Paraula Clau	Funció booleana
AQÜICULTURA	Acuicultura
PISCIFACTORIA	Piscifactoria NOT acuicultura
PISCICULTURA	piscicultura NOT acuicultura NOT piscifactoria
OESA*	OESA NOT piscicultura NOT acuicultura NOT piscifactoria
JACUMAR**	JACUMAR NOT piscicultura NOT acuicultura NOT piscifactoria
APROMAR***	APROMAR NOT piscicultura NOT acuicultura NOT piscifactoria
GRANJA MARINA	Granja marina NOT piscicultura NOT acuicultura NOT piscifactoria
CULTIU MARÍ	cultivo marino NOT piscicultura NOT acuicultura NOT piscifactoria NOT granja marina

*OESA: Observatorio Español de Acuicultura.

**JACUMAR: JACUMAR/MAGRAMA: Junta Asesora de Cultivos Marinos, Ministerio de Agricultura Alimentación y Medio ambiente.

***APROMAR: Asociación Empresarial de Cultivos Marinos de España.

Les 8 cerques realitzades en la hemeroteca digital donen com a resultat un total de 1077 articles que contenen una o més paraules clau. Els articles obtinguts es consideren “articles bruts” i es realitza un cribratge decidint quins s’han d’eliminar per, d’aquesta manera, confirmar que es tenien “articles únics”. Al final del cribratge s’aconsegueixen un total de 477 articles a partir dels quals s’inicia l’anàlisi.

2.1.1.3. Criteris a l'hora d'eliminar articles:

- Articles repetits.

En la versió digital dels diaris és habitual trobar el mateix article més d'un dia, de manera consecutiva o no, com també és habitual trobar el mateix article en dates diferents però amb el títol o l'extensió del article modificada. És a dir:

- Articles amb el mateix titular, autor/font, contingut i extensió però amb dates diferents es consideren articles repetits.
- Articles on canvia el titular i la data de publicació però el autor/font, contingut i extensió són les mateixes es consideren articles repetits.
- Els articles amb una mateixa data de publicació amb el mateix titular, autor/font però amb contingut ampliat, normalment poques hores després de la primera publicació, es consideren articles repetits i es conserva la versió ampliada.

- Articles no relacionats amb l'aqüicultura.

Tant en la versió impresa com digital les paraules clau aporten articles que no guarden cap relació amb l'aqüicultura i no generen cap opinió sobre aquesta i, per tant, no es tenen en compte. Per exemple, es descarten articles que en el seu contingut es tracta sobre agricultura o inclòs sobre la pesca però sense relació amb l'aqüicultura. Un altre exemple d'articles descartats són aquells que descriuen rutes o destins turístics, recorreguts de curses i similars que passen per les immediacions d'una granja aqüícola però que no fan cap valoració d'aquestes.

2.1.1.4. Criteris a l'hora de conservar un article:

- Articles relacionats amb l'aqüicultura.

Es té en compte qualsevol article relacionat amb el sector de l'aqüicultura que abordi diferents aspectes d'aquest com poden ser:

- Legislació i regulació sobre l'aqüicultura.
 - Subvencions i ajudes a grans i petites empreses relacionades amb l'aqüicultura.
 - Plans de desenvolupament de l'aqüicultura als diferents nivells administratius (autonomies, estatal i europeu).
 - Notícies relacionades amb empreses aquícoles.
 - Gastronomia (receptes, alta gastronomia, etc.)
 - Salut humana.
 - Mercat del peix d'aqüicultura (consum, preu, etc.).
 - Social (notícies de successos, dietes, estils de vida, etc.).
 - Ecologia i medi ambient.
 - Turisme (activitats piscícoles, visites a granges, etc.)
 - Ciència i tecnologia relacionada amb el sector aquícola.
 - Etc.
-
- Articles on es fa un ús metafòric de termes relacionats amb l'aqüicultura.

Es conserven articles que, encara que el seu contingut no estigui relacionat amb el sector aquícola, dins d'ells s'utilitza algun terme relacionat amb l'aqüicultura de forma metafòrica i que, per tant, poden generar una opinió sobre els consumidors.

2.1.2. Classificació dels articles

2.1.2.1. Definició dels àmbits temàtics i els enfocaments

De cada article es recull la informació proporcionada en la BBDD (data, autor/font) i es descarrega el contingut en format PDF. Seguidament, es comptabilitza el nombre de paraules de cada unitat i es llegeix el contingut amb l'objectiu d'extreure, en cada cas, la frase o paràgraf que resumeix el tema principal i/o que pot generar major opinió sobre l'aqüicultura. Amb l'ajuda d'aquesta frase/paràgraf cada unitat es classifica dins d'un àmbit temàtic i, tot seguit, es fa una valoració subjectiva de l'enfocament. Aquest procediment és propi i es dissenya a partir de les metodologies seguides per Schlagl, 2011; OESA, 1999-2011; i Feuch i Zander, 2016.

Un pas previ per realitzar la classificació dels articles dins de cada àmbit temàtic i la valoració subjectiva de l'enfocament és definir els trets generals de cadascun dels àmbits i el criteri pel qual es considera un tipus d'enfocament o un altre. Les taules 3 i 4 recullen els àmbits temàtics i els diferents enfocaments respectivament, així com la seva descripció.

Taula 3. Descripció dels àmbits temàtics i codis assignats que s'utilitzen per la classificació d'articles.

Àmbit temàtic	Definició	Codi
Benestar Animal	Benestar dels animals, condicions de cultiu i qualitat de l'aigua.	BA
Ciència/tecnologia	Investigació i avenços tecnològics	CT
Legislació	Lleis i normatives	Le
Manca d'informació/Confiança	Queixes per manca d'informació (traçabilitat, processos) i manca de confiança.	MIC
Medi ambient	Interacció de l'aquicultura amb l'hàbitat i els organismes.	MA
Mercat/Consum/Preu	Productes, tendències dels mercats/consum, preus de producció/venda i gastronomia des del punt de vista del mercat i preus.	MCP
Política	Plans de desenvolupament, relacions amb altres països i política de subvencions.	Po
Qualitat	Qualitat del producte i gastronomia des del punt de vista de la qualitat.	Qu
Salut	Relació dels productes aquícoles amb la salut humana.	Sa

Societat	Turisme, divulgació i cultura i successos relacionats amb l'aqüicultura.	So
Economia/Empresa	Importància econòmica del sector i activitat de les empreses aqüícoles.	EE

Taula 4. Descripció dels enfocaments i codis assignats que s'utilitzen en la classificació d'articles.

Enfocament	Descripció de criteri	Codi
Positiu	L'article genera una opinió positiva sobre el sector aqüícola.	P
Neutre	L'article no genera una opinió ni positiva ni negativa o existeix un equilibri entre els dos.	Nt
Negatiu	L'article genera una opinió negativa sobre el sector aqüícola.	N

2.1.2.2. Procediment per l'assignació de l'àmbit temàtic i els enfocaments als articles.

Aquesta assignació es realitza en un equip de tres persones seguint les següents passes:

1. El primer lector fa una classificació dels articles segons el seu criteri anotant, si s'escau, quin és el dubte sobre la classificació que li genera un article determinat. És a dir, en quin altre/es àmbits i/o enfocaments el podria classificar.
2. El segon lector fa la seva pròpia classificació i, un cop feta aquesta classificació llegeix la valoració del primer lector i, si n'hi ha, els dubtes que se l'han presentat:
 - a) Si coincideix la valoració del primer i segon lector es dona la classificació per acabada.

- b) Si les valoracions del primer i segon lector no coincideixen amb la classificació o tenen el mateix dubte o dubtes diferents es passa a un tercer lector perquè desempati. Punt 3.
- 3. El tercer lector llegeix l'article sobre el qual s'han generat dubtes i, un cop feta la seva pròpia valoració, llegeix els dubtes del primer i segon lector:
 - a) Desempata la votació del primer i el segon lector i l'article queda classificat.
 - b) El tercer lector té dubtes sobre la classificació, passa al punt 4.
- 4. Es genera un debat presencial entre els tres lectors sobre l'article fins que aquest queda classificat.

Al final de la classificació dels articles conservats (477) es té la següent informació :

- Número de identitat del document (ID).
- Títol i subtítol.
- Data.
- Diari i versió en la que es publica.
- Nombre de paraules per article.
- Autor o agència de notícies.
- Nombre de fotos que conté l'article
- Frase o paràgraf que resumeix el contingut i/o genera més opinió.
- Adreça electrònica de l'article (només en el cas de la versió digital).
- Àmbit temàtic en què es classifica.
- Enfocament subjectiu en què es classifica.

2.1.3. Tractament de les dades dels articles de premsa

Per realitzar l'anàlisi de les dades es genera un llistat de les preguntes que es volen respondre a partir de la informació que es té dels articles. Aquestes preguntes es descriuen a continuació:

- Hi ha una diferència significativa en la exposició de notícies sobre aquicultura que rep el lector depenent del diari que llegeix?
- Dintre d'un mateix diari el lector està més exposat a notícies d'aquicultura en la versió digital o en la impresa?
- Quin és l'enfocament més freqüent a la premsa en el conjunt dels sis diaris estudiats, diferenciant les versions (impresa i digital) i individualment per diari?

- Quin és l'àmbit temàtic que més notícies genera en el conjunt dels sis diaris estudiats, diferenciant les versions i individualment per diari?
- Existeix un enfocament prioritari per cada àmbit?

Per altra banda, apareix la necessitat de fer una avaluació de la importància relativa que els diaris donen als articles relacionats amb l'aquicultura en relació al conjunt d'articles analitzats. Per fer aquesta avaluació són útils variables com extensió en paraules, localització dins del diari, nombre de fotos que conté, temps que es manté a la web, etc. Les diferències de format entre les versions impresa i digital fa difícil la valoració i comparació de la magnitud d'importància, motiu pel qual es dissenya un **Coefficient d'importància** que sigui aplicable a tots els articles independentment de la versió en la que estiguin publicats. Aquest coeficient d'importància (equació 2-1) dona com a resultat una variable numèrica adimensional que permet extreure una estimació qualitativa de la rellevància que cada article té individualment i permet la comparació d'ordre entre articles.

En el disseny de l'indicador d'importància es tenen en compte dues variables que són comunes a les dues versions, extensió en nombre de paraules i quantitat de fotos de cada article. Multiplicant el nombre de paraules per un coeficient de foto se n'obté com a resultat el valor numèric de l'indicador d'importància característic de cada article. El coeficient de foto és un número que varia en funció del nombre de fotos que conté cada article; sent 1 quan l'article no té foto, 2 quan té una foto i 2,5 quan té més d'una foto.

$$N^{\circ} \text{ Paraules de l' Article} \cdot \text{Coeficient de foto} = \text{Indicador d'Importància}$$

(2-1)

2.2. Sessions grupals

2.2.1. Focus Group + NTG

Els Focus Group (FG) són una tècnica d'investigació social que permet extreure informació qualitativa a partir d'un grup reduït de persones a diferència de les enquestes quantitatives que requereixen ser fetes amb un gran nombre de persones. A més, en els FG la interacció entre els participants permet que, a partir de les preguntes obertes generades per l'entrevistador, aquests explorin i aclareixin en el seu propi llenguatge (verbal i no verbal) els punts de vista i les àrees que

major importància tenen, segons la seva opinió, sobre el tema plantejat; fet que ajuda als investigadors a conèixer no només què pensa una persona sobre una temàtica concreta, sinó també com ho pensa, per què ho pensa i com l'opinió del grup pot influir en les opinions individuals. En aquest sentit, els FG arriben a llocs on altres mètodes d'investigació social no poden, revelant dimensions de l'enteniment que sovint romanen sense explotar mitjançant tècniques de recollida de dades més convencionals com les entrevistes individuals o les enquestes anteriorment esmentades (Kitzinger, 1995).

Aquests tipus de dinàmiques poden presentar desavantatges, es pot donar per exemple que la inèrcia del grup silenciï les veus individuals que estiguin en desacord amb les conclusions generals. No obstant això, aquesta no té per que ser la principal línia de desenvolupament dels FG, també es poden donar casuístiques en què els participants es donin suport mutu o, també, que els membres més desinhibits "trenquin el gel" quan s'aborden temàtiques controvertides facilitant la interacció dels participants més tímids (Kitzinger, 1995). Existeix també el risc que els participants es distreguin durant la sessió, que els participants s'inhibeixin a causa de la seva pròpia personalitat, per problemes de comunicació personal o per la influència dels altres (Landeta *et al*, 2011).

El mètode *Nominal Group Technique* (NGT) és un mètode estructurat què permet recopilar les opinions que surten d'un grup que coincideixen en l'espai i en el temps, en aquest sentit es pot considerar com una variant dels FG. Al tractar-se d'una variant dels FG es tenen totes els beneficis d'aquests, és a dir, la interacció social permet extreure més resultats amb major rapidesa que altres tècniques i, per altra banda, la NGT permet generar pluges d'idees on tots els participants contribueixen, ja que la recopilació d'aquestes idees està estructurada de manera que les persones més dominants dels grups no desplacin a les altres. A més, les opinions donades sobre els temes proposats no són anònimes, fet que contribueix a que els participants siguin més responsables a l'hora de formular-les (Landeta *et al*, 2011).

Els grups deuen estar formats per un nombre de persones d'entre 5 i 9, els quals estan dirigits per un moderador que proposa les qüestions i dona el torn de paraula, però no contribueix al debat ni respon preguntes.

2.2.2. Perfil dels participants

Els participants, dividits en dos grups, Grup A (7 persones) i Grup B (7 persones), són estudiants i estudiantes de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB que cursen el 1er any del Grau en Comunicació Audiovisual. Tots els participants són voluntaris i cap d'ells té coneixements avançats, ni de tipus tècnic ni biològic, sobre el sector aquícola.

Els participants no coneixen el tema que es tracta a les sessions grupals fins al moment de la reunió. No donant-los l'opció de preparar-se les sessions, es pretén obtenir d'ells tant les seves idees i percepcions preconcebudes com també els estereotips que s'han format sobre l'aqüicultura.

2.2.3. Desenvolupament de les sessions grupals

Les sessions es desenvolupen seguint un procés prefixat amb una durada aproximada d'un hora per grup. A continuació s'enumeren cada una de les passes amb una petita descripció de l'objectiu en cada cas més el temps aproximat que es destina per cada punt:

1) Presentació:

El moderador es presenta, exposa el tema que es tractarà i l'objectiu de la sessió. En el nostre cas, el tema és l'aqüicultura i el nostre objectiu a la reunió és conèixer la percepció que els participants tenen sobre l'aqüicultura.

El temps assignat per al punt 1 és de 1 minut.

2) Presentació dels participants:

Els participants es presenten només pel nom i seguint un ordre de paraula que es conservarà durant tota la sessió per a recollir correctament la informació. Es troben asseguts formant un mitja circumferència que facilita el debat i, alhora, els dona visibilitat a la pantalla on es projecten els resultats i al moderador. L'ordre que es segueix és en el sentit de les agulles d'un rellotge.

El temps assignat per al punt 2 és d'1 minut.

3) Introducció concepte aquícultura:

S'introdueix el terme aquícultura amb el suport d'una breu presentació amb diapositives que inclou una descripció de l'aqüicultura i un seguit de fotos sobre instal·lacions aquícoles (Annex A). La definició sobre l'aqüicultura pretén ser el més generalista possible per influir el mínim sobre els participants i s'elabora a partir de la definició de l'aqüicultura que apareix al diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans:

“Cria de peixos, crustacis, mol·luscs i, en general, d'éssers aquàtics, amb finalitats comercials o de repoblació”

Descripció emprada a la presentació:

Producció d'organismes aquàtics (peixos, mol·luscs, algues, etc.) en el medi natural o en instal·lacions específiques, amb finalitats comercials i de repoblació entre d'altres.

El temps assignat per al punt 3 és de 3 minuts.

4) Proposta de la primera qüestió:

El moderador demana als participants que pensin quins són, per a ells, **els Aspectes positius de l'Aqüicultura** mentre els facilita paper i llapis perquè puguin anotar les seves idees i els dona temps perquè pensin.

El temps assignat per al punt 4 és de 3 minuts.

5) Pluja d'idees de la primera qüestió:

Els participants aporten les idees per rigorós ordre i només una idea cada vegada, alhora que aquestes es van recollint i es visualitzen a la pantalla. En aquesta fase els participants no poden defensar ni debatre en cap moment.

El temps assignat per al punt 5 és de 4 minuts.

6) Posta en comú de les idees:

El moderador repassa cada una de les idees exposades pels participants assegurant-se que tothom entén el que es vol dir amb cada idea formulada. Igual que en el punt anterior no es pot defensar ni debatre, només aclarir si hi ha algun dubte sobre el significat d'alguna idea.

El temps assignat per al punt 6 és de 2 minuts.

7) Primera votació de la primera qüestió proposada:

Es demana als participants que votin segons el seu criteri de major a menor les idees proposades. Durant les votacions aquestes idees es poden veure a la pantalla. Cada participant té un total de 15 punts repartits en 5 vots. Es a dir, un vot de 5 punts, un de 4 punts, un de 3 punts, etc. Assignen primer els 5 punts en una papereta que recull el moderador, després els 4 punts i així successivament.

El temps assignat per al punt 7 són 4 minuts.

8) Debat sobre els **Aspectes Positius de l'Aqüicultura**:

S'obre un debat sobre les idees exposades. Durant el debat les idees i les primeres puntuacions són visibles per als participants. El moderador mai aporta opinions.

El temps assignat per al punt 8 són 10 min.

9) Segona votació de la primera qüestió:

Una vegada acabat el debat es realitza una votació igual a la primera. Aquesta vegada els resultats no es mostraran a la pantalla.

El temps assignat per al punt 9 són 4 minuts.

10) Proposta de la segona qüestió:

El moderador introdueix un segon tema: **Aspectes Negatius de l'Aqüicultura**.

A partir d'aquest moment els punts del 4 al 9 es repeteixen. Quan s'ha arribat novament al punt 9 de la segona qüestió la sessió es dona per finalitzada.

La sessió s'enregistra en vídeo i so per a la seva posterior transcripció i per servir com eina de suport en l'anàlisi. La transcripció de les sessions es pot consultar en els annexos B i C per al grup A i B respectivament.

Tot el procés es repeteix al grup B.

2.2.4. Tractament de les dades de les Sessions Grupals

En acabar les sessions grupals s'analitza la informació recollida en elles. Per aquest fi, es classifiquen totes les idees proposades pels participants dins dels mateixos àmbits temàtics definits pels articles de premsa i què s'expliquen a la Taula 3 i seguint el mateix procediment emprat en la classificació d'articles dins d'un àmbit temàtic. Les puntuacions atorgades pels participants en les diferents votacions es mostren als resultats primer en nombre absolut i després en percentatge sobre el total de punts assignats. L'ús de percentatges és recomanat en aquest tipus d'anàlisi, ja que els participants tenen l'opció de no assignar tots els vots que tenen disponibles. En el cas d'aquest treball, un dels participants del Grup A marxa abans de la finalització de la sessió sense realitzar l'última votació; aquest fet podria distorsionar la informació que se n'obté amb les votacions si aquesta es presentés únicament en nombre absolut. Finalment, l'assignació d'aquestes idees dins dels diferents àmbits temàtics permet sumar les puntuacions atorgades que facilita la comprensió dels resultats.

3. Resultats

3.1. Anàlisi dels articles de premsa.

3.1.1. Presència i continguts de l'aqüicultura en la premsa analitzada.

La cerca sense filtrar a la BBDD dona un total de 1077 articles (formats imprès i digital). L'impacte quantitatiu d'aquests articles no arriba a un article diari (0,98 articles/dia) durant els tres anys de l'estudi (2013-2015). Però, com ja s'ha esmentat anteriorment, el focus principal d'aquest treball està dirigit a l'anàlisi qualitativa que es fa sobre els articles obtinguts després del cribratge. El nombre d'articles en les diferents versions és de 53 per la versió impresa i 424 per la versió digital, dades que corresponen a un 11% i un 89% respectivament sobre el total d'articles retinuts (477).

La figura 6 mostra l'evolució de la presència dels articles d'aqüicultura dins dels diaris analitzats durant el període 2013-2015. El nombre de notícies totals per any és de 160, 138, 179 en ordre consecutiu d'any. En el 2013 es fan públics els problemes de finançament i suspensió de pagaments de Pescanova, amb una representació de 19 articles relacionats amb el cas de la multinacional pesquera i aqüícola. Fora d'aquest cas, els anys 2013 i 2014 tindrien un nombre d'articles similars dedicats a l'aqüicultura, experimentant un augment en el nombre d'articles en l'any 2015.

A la figura 7 es presenta el percentatge que correspon a cada diari estudiat, tenint en compte les versions impresa i digital conjuntament, sobre el total d'articles (477) amb temàtica aqüícola que han estat analitzats en el període de temps comprés entre els anys 2013 i 2015. La Vanguardia i l'ABC són els diaris amb major interès per l'aqüicultura amb un percentatge d'articles respecte al total del 47,2% i 28,3% respectivament, és a dir, aquest dos diaris han publicat més del 75% dels articles relacionats amb l'aqüicultura en els mitjans i període de temps estudiats.

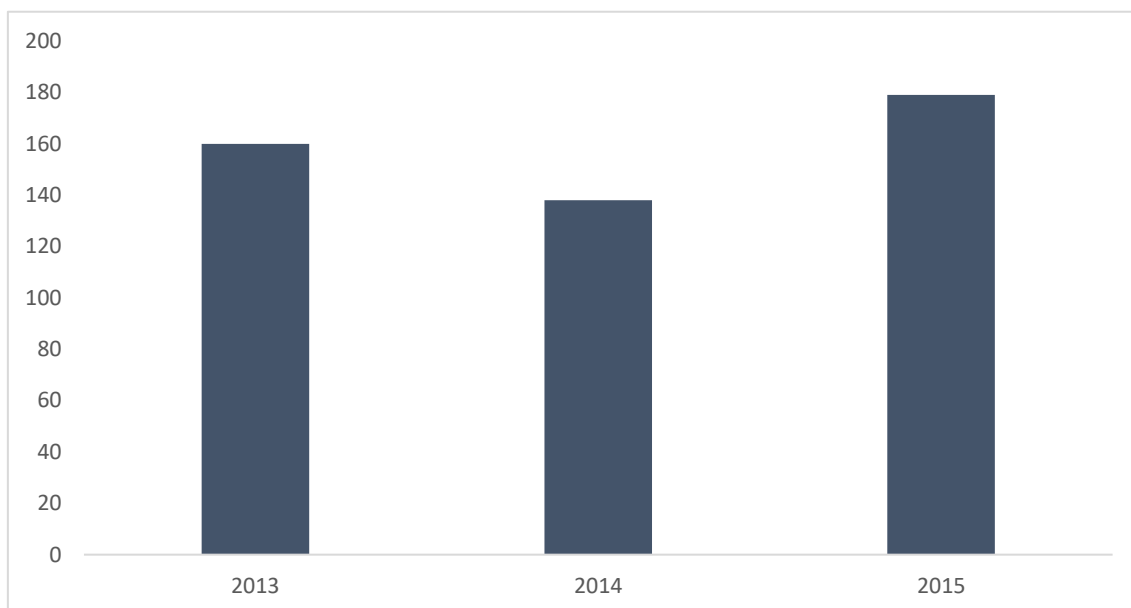

Figura 6. Evolució del nombre d'articles dedicats a l'aqüicultura en les versions impresa i digital dels diaris ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia entre els anys 2013 i 2015 (n= 477).

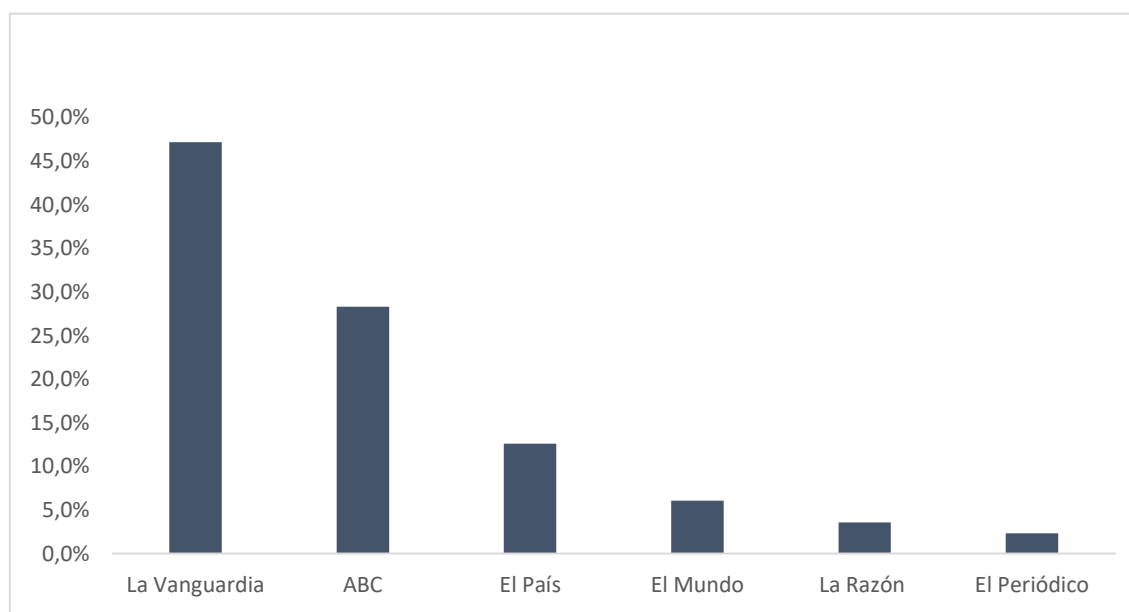

Figura 7. Percentatge d'articles corresponent a cada diari sobre el total d'articles dedicats a l'aqüicultura analitzats (n=477) entre els anys 2013 i 2015.

A la figura 8 s'exposa el percentatge d'articles que correspon a la versió impresa de cada un dels diaris estudiats sobre el total d'articles dedicats a l'aqüicultura publicats en aquesta versió (53) en el període comprès entre els anys 2013-2015. En aquest cas, els diaris que presenten un major interès pel sector aquícola són La Vanguardia, El País i l'ABC (34%, 24,5% i 17%), és a dir, aquest tres diaris representen més d'un 75,5% dels articles publicats en els mitjans, període, i versió indicats.

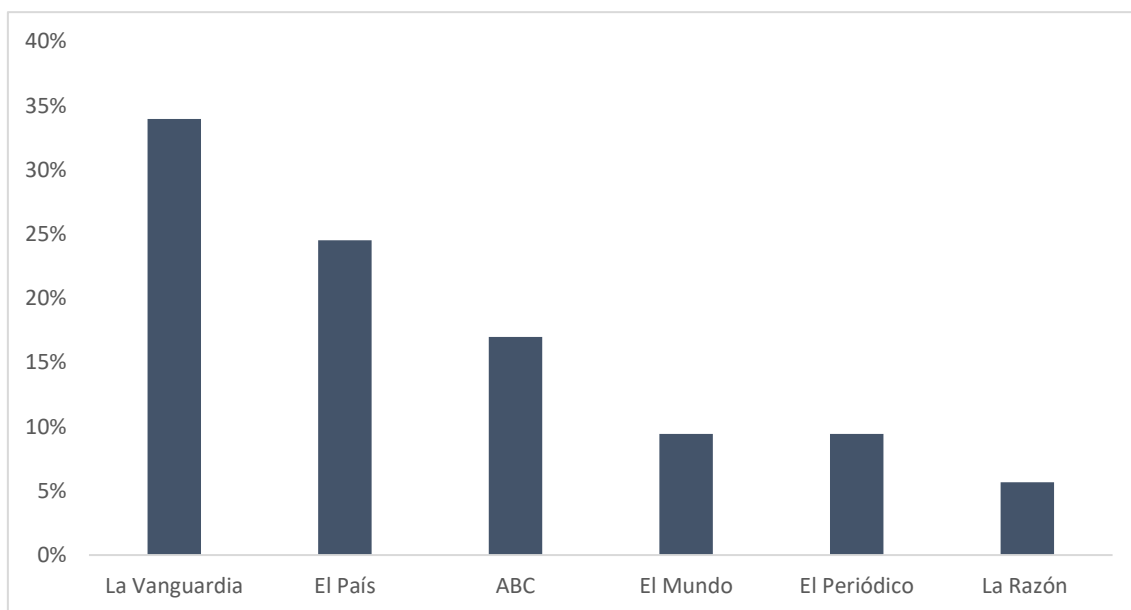

Figura 8. Percentatge d'articles corresponent a cada diari sobre el total d'articles dedicats a l'aqüicultura analitzats en la versió impresa (n=53) entre els anys 2013 i 2015.

Així mateix, a la figura 9 es presenta el percentatge d'articles que correspon a cada diari estudiat en la seva versió digital respecte al total d'articles d'aquesta versió (424) en el període de temps comprès entre els anys 2013-2015. En aquest cas l'ordre de presència coincideix amb el de la figura 7, fet que s'explica pel gran nombre de notícies d'aquesta versió (89% del total d'articles) en front de la versió impresa (11% del total d'articles). En la versió digital els diaris La Vanguardia i l'ABC suposen casi el 80% dels articles relacionats amb l'aqüicultura en els diaris i períodes indicats.

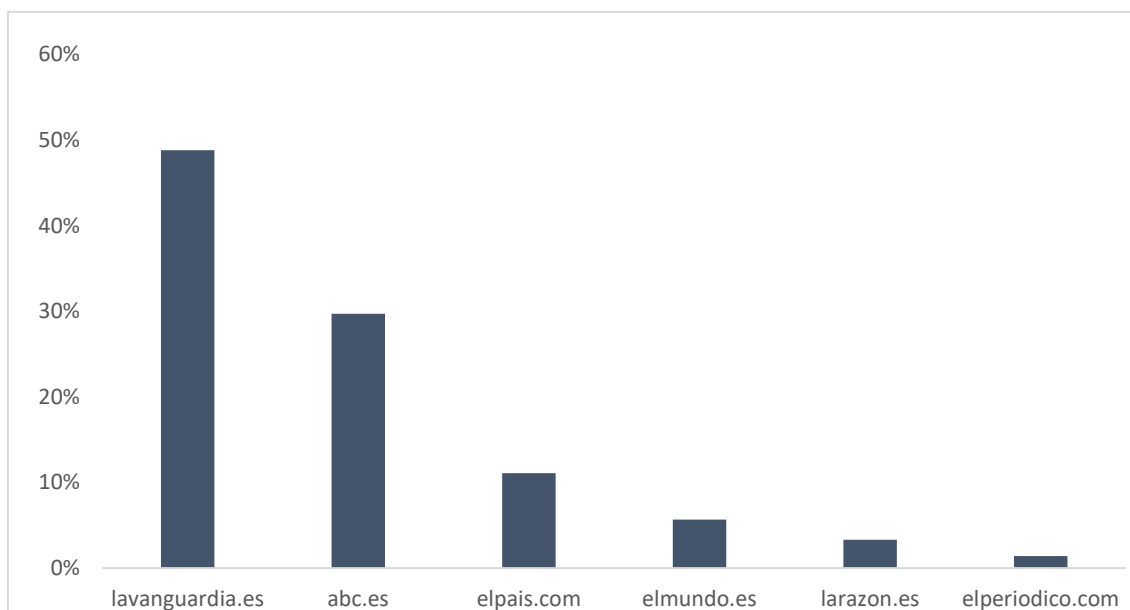

Figura 9. Percentatge d'articles corresponent a cada diari sobre el total d'articles dedicats a l'aqüicultura analitzats en la versió digital (n=424) entre els anys 2013 i 2015.

A la taula 5 es mostren amb detall els resultats exposats a les figures 7, 8 i 9. La informació que es presenta en cada columna s'enumera a continuació:

- Nom del diari en la versió impresa.
- Nombre d'articles de la versió impresa.
- Percentatge d'articles de cada diari en la versió impresa respecte al total d'articles en la versió impresa (53).
- Percentatge d'articles de cada diari en la versió impresa respecte al total dels articles analitzats (477).
- Nom del diari en la versió digital.
- Nombre d'articles de cada diari en la versió digital.
- Percentatge d'articles de cada diari en la versió digital respecte al total d'articles en la versió digital (424).
- Percentatges d'articles de cada diari en la versió digital respecte al total d'articles analitzats (477).
- Nombre total d'articles per diari, sumant les dues versions, i percentatge respecte al total d'articles analitzats (477).

Taula 5. Articles relacionats amb l'aqüicultura publicats a cada diari en les seves versions impresa i digital en nombres absoluts i en percentatges respecte al total de la versió (impresa n=53 i digital n= 424) i respecte al total d'articles analitzats (n=477) entre els anys 2013-2015.

Versió Impresa	Nombre d'Articles	% Respecte la Versió	% Respecte al Total	Versió Digital	Nombre d'Articles	% Respecte la Versió	% Respecte al Total	Total Diari
ABC	9	17%	2%	abc.es	126	30%	26%	135 (28%)
El Mundo	5	9%	1%	elmundo.es	24	6%	5%	29 (6%)
El País	13	25%	3%	elpais.com	47	11%	10%	60 (13%)
El Periódico	5	9%	1%	elperiodico.com	6	1%	1%	11 (2%)
La Razón	3	6%	1%	larazon.es	14	3%	3%	17 (4%)
La Vanguardia	18	34%	4%	lavanguardia.es	207	49%	43%	225 (47%)

3.1.2. Enfocament dels articles d'aqüicultura a la premsa.

Del total d'articles analitzats 260 tenen un enfocament positiu, 101 neutre i 116 negatiu. Aquests nombres en percentatges representen un 54,51%, un 21,17% i un 24,32% del total, respectivament. A la figura 10 es compara el percentatge d'articles que correspon a cada enfocament segons la versió. Al voltant de la meitat de les notícies que es publiquen sobre aqüicultura en les versions impresa i digital son positives (45,28% i 55,66% respectivament). L'enfocament negatiu supera al neutre principalment en la versió impresa (37,74% i 16,98% respectivament), mentre que en la versió digital els valors del neutre (21,70%) i negatiu (22,64%) són similars.

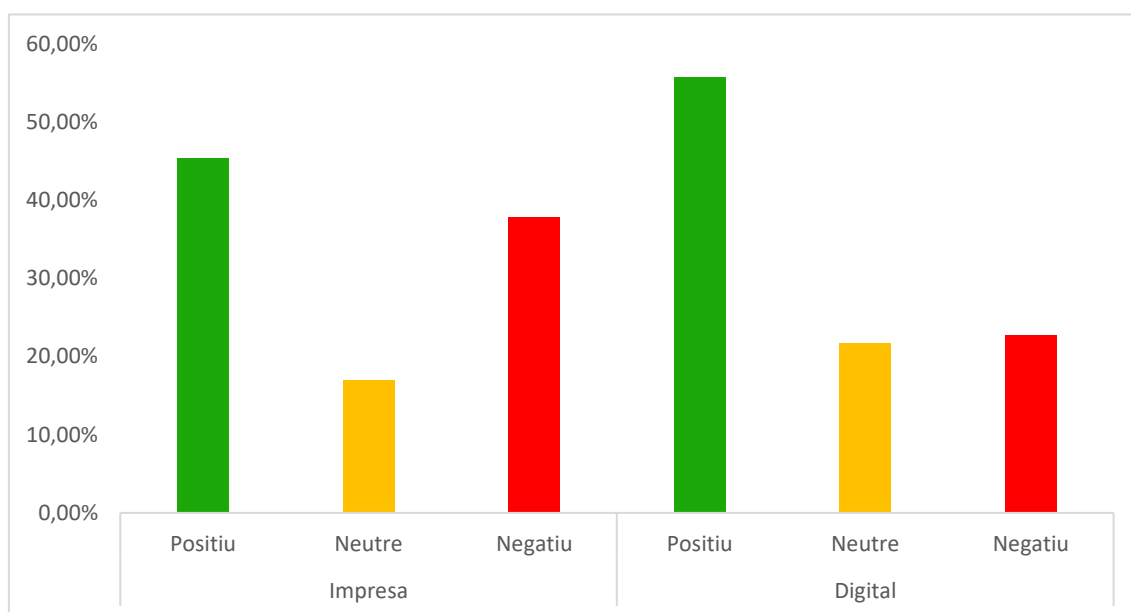

Figura 10. Enfocament dels articles dedicats a l'aqüicultura en les versions impresa i digital dels diaris avaluats respecte al total d'articles de cada versió (impresa n= 53 i digital n= 424) entre els anys 2013-2015. (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia)

En la figura 11 està representat en ordre decreixent per l'enfocament positiu el percentatge d'enfocament dins de cada diari tenint en compte les publicacions de les versions impresa i digital conjuntament. La Vanguardia i l'ABC i la Razón tenen un enfoc majoritàriament positiu en els articles que dediquen a l'aqüicultura; mentre que, El Mundo i El País tenen un enfocament majoritàriament negatiu. El Periódico és l'únic diari amb un enfocament majoritàriament neutre.

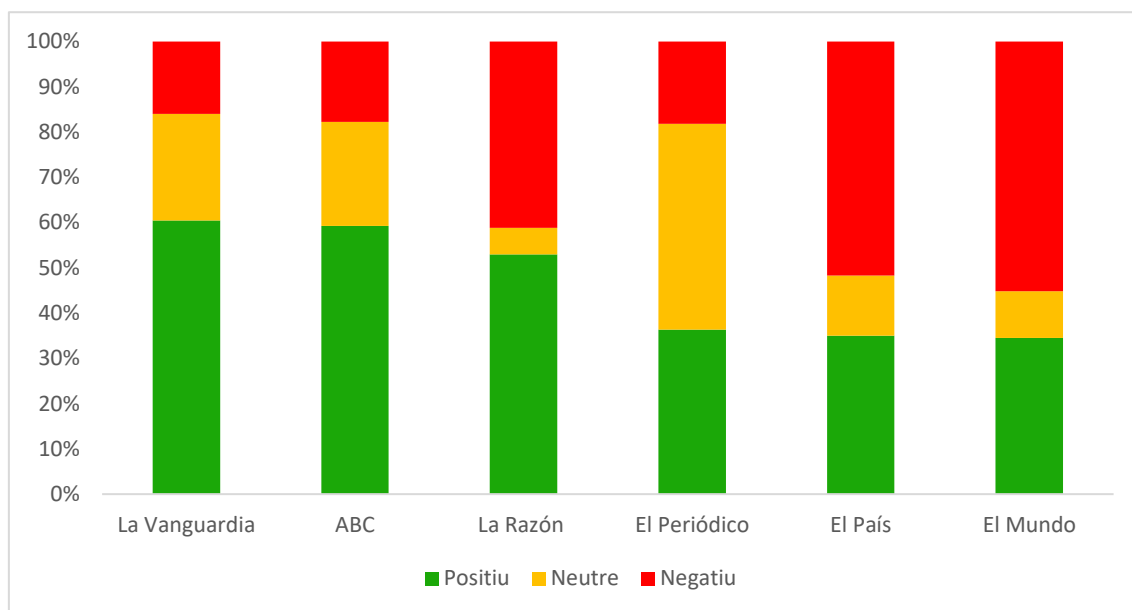

Figura 11. Percentatge dels diferents enfocaments dels articles dedicats a l'aqüicultura dins de cada diari, tenint en compte les publicacions de les seves versions impresa i digital conjuntament entre els anys 2013-2015. Els diaris es troben ordenats de major a menor percentatge positiu.

En les figures 12 i 13 es representa, continuant amb el criteri decreixent per l'enfocament positiu, els enfocaments que els diaris donen als articles que publiquen sobre l'aqüicultura, en les seves versions impresa i digital respectivament, durant el període 2013-2015. Si es comparen aquestes dues figures s'aprecia que el comportament, en alguns casos, varia segons la versió. Aquesta informació no resulta rellevant si es té en compte que en nombres absoluts els articles publicats a la versió impresa és baix.

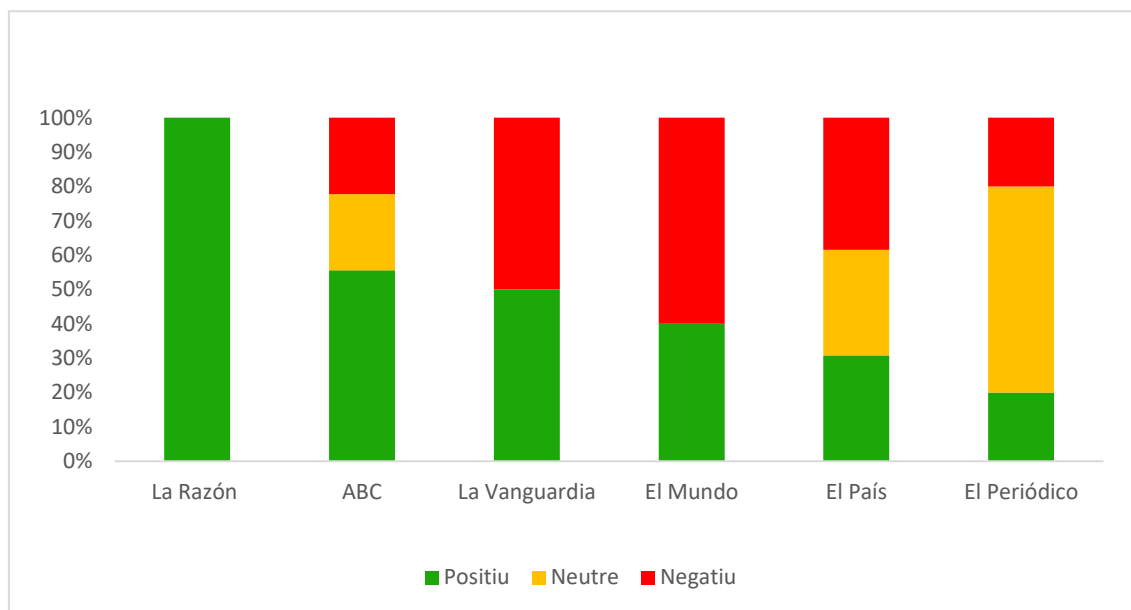

Figura 12. Percentatge dels diferents enfocaments dels articles dedicats a l'aqüicultura en la versió impresa dels diaris entre els anys 2013-2015. Els diaris es troben ordenats de major a menor percentatge positiu.

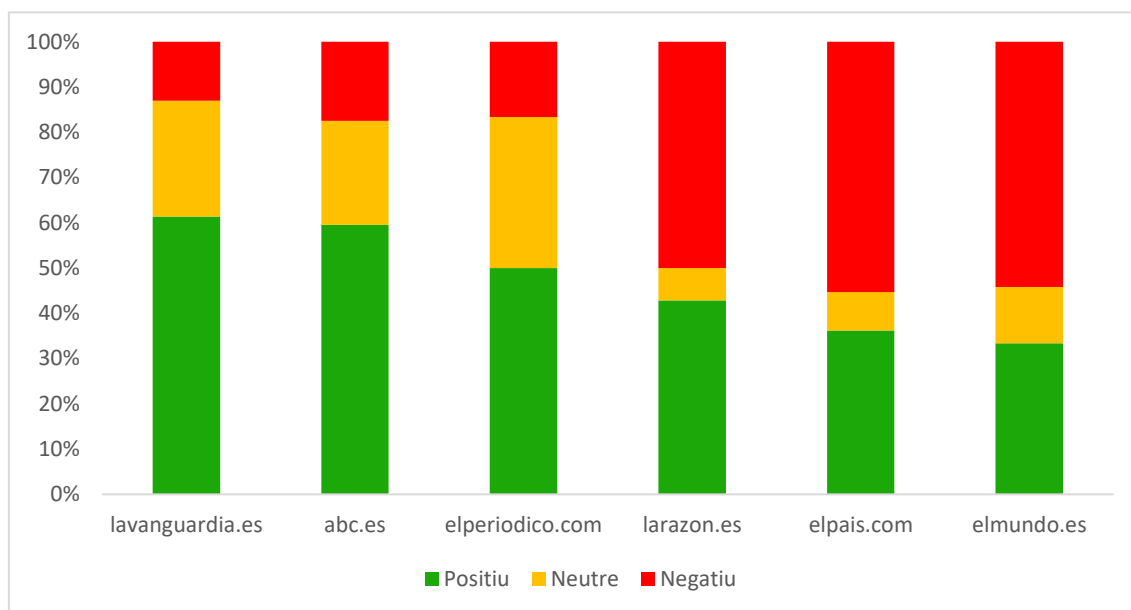

Figura 13. Percentatge dels diferents enfocaments dels articles dedicats a l'aqüicultura en la versió digital dels diaris entre els anys 2013-2015.

A la taula 6 es mostren en nombres absoluts els articles que cada diari ha publicat amb un enfocament concret en les seves dues versions (impreses i digital) juntament amb el total d'articles per diari.

Taula 6. Nombre d'articles dedicats a l'aqüicultura publicats segons el seu enfocament en les versions impresa i digital i el total d'articles publicats per cada diari.

Versió Impresa	Positiu	Neutre	Negatiu	Versió Digital	Positiu	Neutre	Negatiu	Total
ABC	5	2	2	abc.es	75	29	22	135
El Mundo	2	0	3	elmundo.es	8	3	13	29
El País	4	4	5	elpais.com	17	4	26	60
El Periódico	1	3	1	elperiodico.com	3	2	1	11
La Razón	3	0	0	larazon.es	6	1	7	17
La Vanguardia	9	0	9	lavanguardia.es	127	53	27	225

3.1.3. Àmbits temàtics dels articles d'aqüicultura a la premsa

A la figura 14 estan ordenats de major a menor recurrència els àmbits temàtics en els articles analitzats. Les dades es donen en percentatge respecte al total d'articles (477). Els àmbits temàtics més importants són la Política, el Medi ambient i Economia/Empresa. Mentre que la Salut, la Manca d'Informació/Confiança i el Benestar Animal són els que menys atenció reben.

La Política és l'àmbit temàtic amb major nombre d'articles dedicats (84). Dins d'aquest àmbit estan inclosos els articles que informen sobre subvencions rebudes pel sector. El nombre d'articles dedicats a les subvencions és de 35, nombre que representa un 41,7% del articles compresos en aquest àmbit temàtic i un 7,3% del total de notícies.

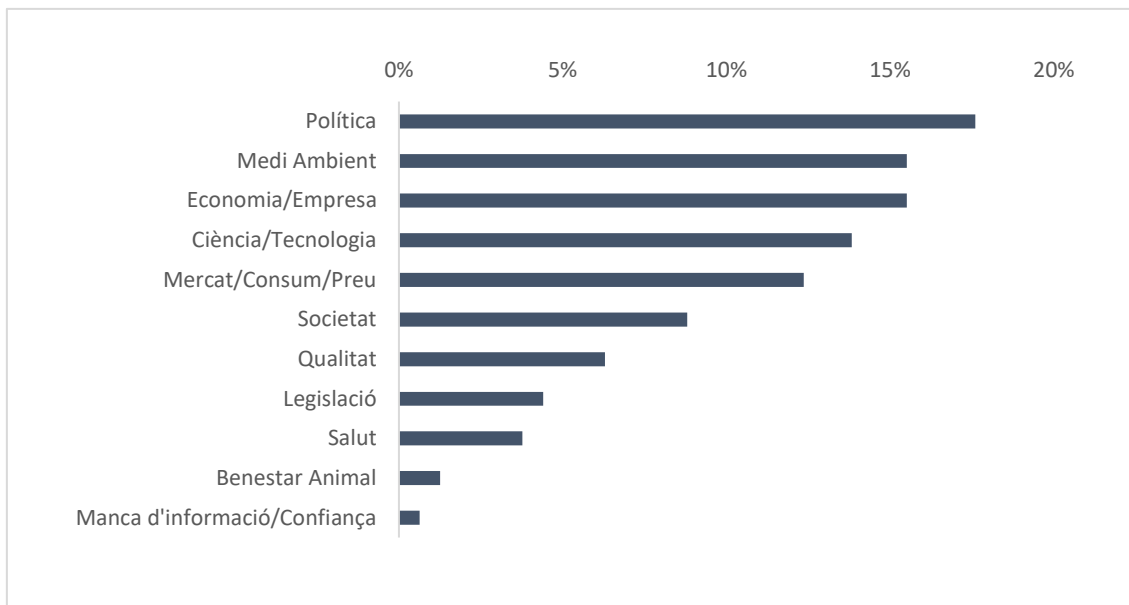

Figura 14. Rànquing de la recurrència dels àmbits temàtics en els articles dedicats a l'aqüicultura avaluats entre els anys 2013-2015. Dades expressades en percentatge respecte al total d'articles analitzats (n=477) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia).

En les figures 15 i 16 s'ordenen de major a menor recurrència els àmbits temàtics per les versions digital i impresa respectivament. Les dades es donen respecte al total d'articles de cada versió (53 per la versió impresa i 424 per la versió digital).

En el format imprès, com es pot veure a la figura 15, no s'ha publicat cap article relacionat amb el Benestar Animal i la Manca d'Informació/Confiança dels productes de l'aqüicultura entre els anys 2013-2015.

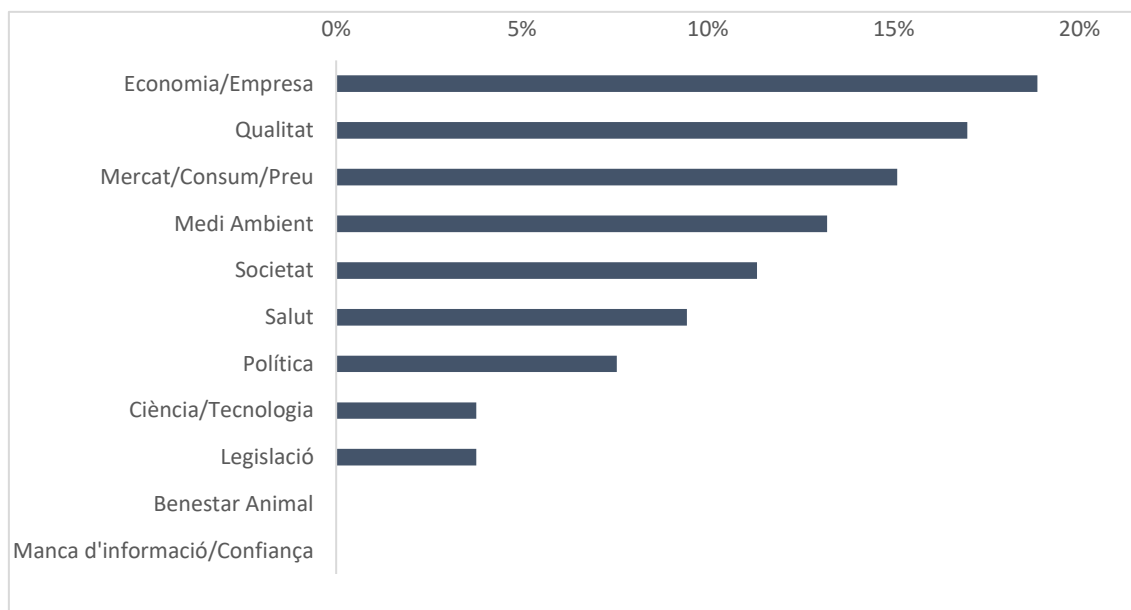

Figura 15. Rànquing de la recurrència dels àmbits temàtics en la versió impresa dels diaris avaluats entre els anys 2013-2015. Les dades s'expressen en percentatge respecte al total d'articles analitzats en la versió digital (n=424) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia).

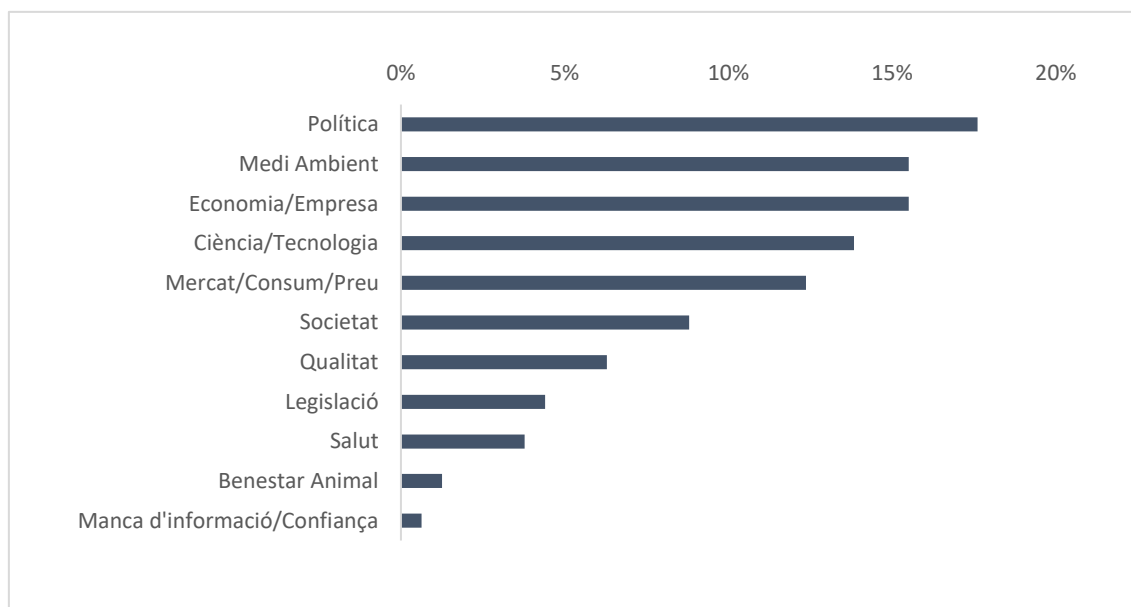

Figura 16. Rànquing de la recurrència dels àmbits temàtics en la versió digital dels diaris avaluats entre els anys 2013-2015. Les dades s'expressen en percentatge respecte al total d'articles analitzats en la versió digital (n=424) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia).

A la taula 7 es recullen els articles segons l'àmbit temàtic que cada diari ha publicat. Les dades estan exposades en nombres absoluts i diferenciant les versions impresa i digital dels diaris. Convé ressaltar que existeixen àmbits temàtics amb molt poca presència com és el cas de la Manca d'Informació/Confiança i el Benestar Animal. L'únic diari que ha publicat articles relacionats amb la Manca d'Informació/Confiança és la lavanguardia.es, amb un total de 3 articles entre els anys 2013-2015, és a dir, un article de mitjana per any. Per altra banda, només es van publicar 6 articles relacionats amb el Benestar Animal en el mateix període pels diaris abc.es i en lavanguardia.es, és a dir una mitjana de 2 articles a l'any.

A la figura 17 es presenta la mateixa informació que a les figures 15 i 16 amb el detall dels percentatges de recurrència per a cada àmbit temàtic, expressat en percentatge respecte al total de cada versió, i de manera que permet comparar les versions.

Taula 7. Nombre d'articles dedicats a l'aqüicultura per versió del diari i per àmbit temàtic entre els anys 2013-2015. S'expressa també el sumatori d'articles dedicats a un determinat àmbit temàtic dins de cada una de les versions i el total de l'àmbit temàtic (n Impresa= 53; n Digital= 424; n Total= 477).

Diari	Benestar Animal	Ciència/ Tecnologia	Economia/ Empresa	Legislació	Manca d'Informació /Confiança	Medi Ambient	Mercat/ Consum/Preu	Política	Qualitat	Salut	Societat
ABC	0	0	4	1	0	0	1	1	1	1	0
El Mundo	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0
El País	0	1	3	0	0	3	1	1	2	0	2
El Periódico	0	0	0	1	0	0	2	0	0	2	0
La Razón	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
La Vanguardia	0	1	2	0	0	3	3	1	4	1	3
Total Impresa	0	2	10	2	0	7	8	4	9	5	6
abc.es	2	22	21	5	0	17	15	29	5	2	8
elmundo.es	0	6	4	0	0	5	3	0	1	1	4
elpais.com	0	1	11	2	0	10	7	3	7	3	3
elperiodico.com	0	0	1	0	0	1	3	0	0	1	0
larazon.es	0	2	2	0	0	4	3	0	0	3	0
lavanguardia.es	4	33	25	12	3	30	20	48	8	3	21
Total Digital	6	64	64	19	3	67	51	80	21	13	36
Total Àmbit	6	66	74	21	3	74	59	84	30	18	42

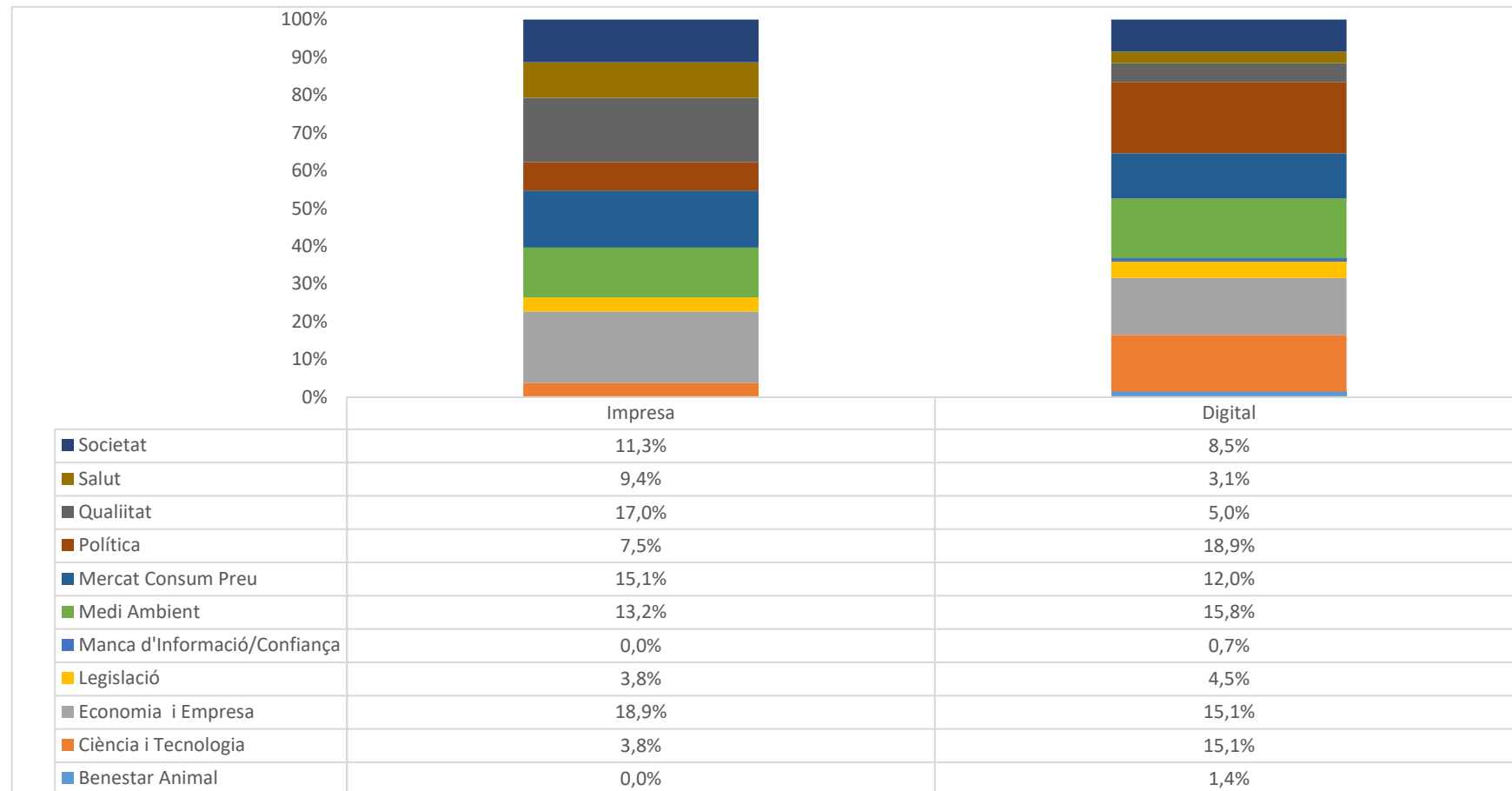

Figura 17. Comparativa de la recurrència dels àmbits temàtics en la versió impresa i digital dels diaris entre els anys 2013-2015. Les dades s'expressen en percentatge respecte al total d'articles analitzats en cada versió (impresa n=53 i digital n=424) (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia).

3.1.4. Relació entre àmbits temàtics i enfocament dels articles d'aquicultura a la premsa.

A la figura 18 es presenta la correspondència entre l'àmbit temàtic i l'enfocament. Les dades estan expressades en percentatge respecte al total d'articles analitzats de cada àmbit temàtic entre els anys 2013-2015 i ordenades de major a menor enfocament positiu.

Pel que fa l'enfocament positiu, els àmbits temàtics amb major percentatge són El Mercat/Consum/Preu, la Política i la Ciència/Tecnologia. Val la pena destacar que la manca d'Informació/Confiança no té presència positiva i, per altra banda, que l'àmbit temàtic amb més baix percentatge en l'enfocament positiu sigui la Salut.

Així mateix, l'enfocament neutre s'aplica més en els àmbits Legislació, Benestar Animal i Societat, mostrant poca representació en Qualitat.

Per altra banda, la Manca d'Informació, Salut i Qualitat acumulen el major percentatge d'enfocament negatiu, mentre que la Política quasi no rep valoracions negatives.

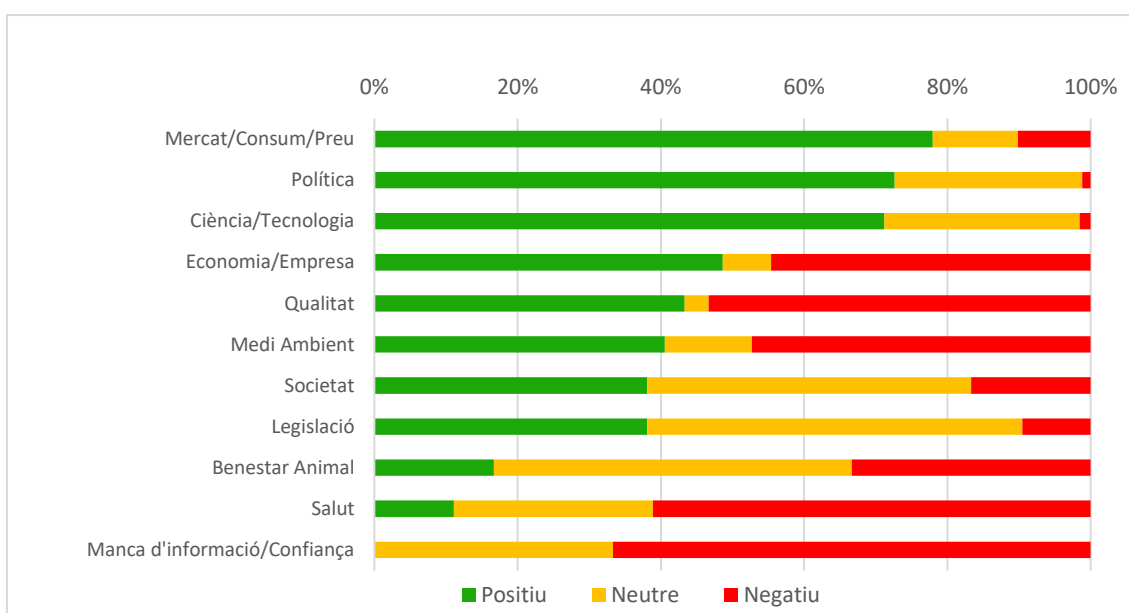

Figura 18. Correspondència entre l'àmbit temàtic i l'enfocament. Dades expressades en percentatge respecte al total d'articles de cada àmbit temàtic entre els anys 2013-2015. Els àmbits temàtics es troben ordenats de major a menor enfocament negatiu.

3.1.5. Anàlisi del Coeficient d'Importància

El coeficient d'importància es dissenya amb l'objectiu d'obtenir un indicador de la rellevància que els diaris donen als articles i que alhora permeti la comparació d'aquesta rellevància relativa entre les dues versions dels diaris, usant per aquest fi variables comunes en els dues versions com són l'extensió en paraules i el nombre de fotos per article.

A la Taula 8 es presenten el resultats del coeficient d'importància, la informació presentada a cada columna es descriu a continuació:

- Nom del diari ordenat de major a menor valor del coeficient d'importància.
- Nombre d'articles que s'han publicat en aquella versió del diari en els tres anys analitzats (2013-2015).
- Mitjana aritmètica del valor del Coeficient d'Importància que permet la comparació de la rellevància mitja donada per cada diari als articles d'aqüicultura.
- Coeficient de Variació (Cv) que expressa en percentatge la relació entre la desviació estàndard i la mitjana aritmètica, aportant informació sobre el grau de variabilitat del CI.

Una de les primeres lectures que es pot fer a partir de les dades expressades a la taula 8 és que el valor sobre la rellevància que extrèiem del CI és independent del nombre d'articles publicats pels diaris i que els diaris mostren valors aproximats de CI en les seves versions impresa i digital; a excepció de La Vanguardia, qui té un valor de CI inferior (menys de la meitat) en la versió digital al de la versió impresa. Per altra banda, els resultats del CV mostren una important variabilitat en el CI dels diferents articles dins d'un mateix diari, sent superior al 100% en elperiodico.com i en abc.es, i també en el càlcul conjunt de tots els articles.

Taula 8. Rellevància relativa que cada diari dona als articles publicats sobre aquicultura expressat a partir de la mitjana aritmètica del Coeficient d'importància i Coeficient de Variació del Coeficient d'importància. (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia) (2013-2015).

Diaris	Nombre Articles	Mitjana del CI	Coeficient de Variació
elpais.com	47	1722,9	97%
El Mundo	5	1693,2	32%
El País	13	1618,7	49%
elmundo.es	24	1411,6	65%
elperiodico.com	6	1397,3	136%
El Periódico	5	1338,8	83%
La Vanguardia	18	1148,7	81%
ABC	9	988,2	77%
larazon.es	14	884,9	41%
abc.es	126	570,4	106%
lavanguardia.es	207	540,5	58%
La Razón	3	416,7	34%
Total General	477	810,0	107%

A la taula 9 es mostren les mitjanes aritmètiques del CI segons l'enfocament assignats als articles amb els diaris separats per versió i ordenats de major a menor mitjana de CI positiu. En general tots els diaris tenen una major mitjana de CI en els articles amb enfocament positiu, a excepció del diari

ABC, qual a la seva versió impresa té major mitjana en els articles amb enfocament negatiu, i el mundo.es i larazon.es, els quals tenen major mitjana en els articles amb enfocament neutre.

Taula 9. Mitjana aritmètica del CI per als diferents enfocaments (positiu, neutre i negatiu) en els diaris separats per versió i el total de tots els diaris. (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón i La Vanguardia) (2013-2015).

	Positiu	Neutre	Negatiu
elperiodico.com	2571,0	175,5	320,0
elpais.com	2488,6	782,0	1367,0
El Mundo	2083,5	0	1433,0
El País	1898,9	1874,5	1189,8
El Periódico	1642,0	1345,3	1016,0
elmundo.es	1641,8	2241,5	1078,5
La Vanguardia	1444,1	0	853,2
ABC	1002,75	998	1364,5
larazon.es	994,0	1434,0	712,9
abc.es	606,5	455,8	598,1
lavanguardia.es	560,1	496,3	534,6
La Razón	416,7	0	0
Total	1445,8	816,9	872,3

3.1.6. Articles que inclouen un ús metafòric de termes relacionats amb l'aqüicultura

Com s'ha comentat anteriorment en la metodologia, a l'hora d'obtenir articles relacionats amb l'aqüicultura es detecta que existeixen autors que fan ús de termes relacionats amb l'aqüicultura de forma metafòrica en articles que tracten de temàtiques molt diferents. Es decideix conservar aquests tipus d'articles perquè, tot i no tenir una relació amb el sector, tenen la capacitat de crear opinions i generar estereotips. El nombre total d'articles conservats en aquest sentit és de 4 i les frases/paràgrafs més rellevants es mostren a continuació:

“Me gustaba aquel trabajo, aunque me hacía sentir un poco profesor de segunda, como de piscifactoría. Eso era aquello, una piscifactoría de profesores, gente con carpeta, secretarios y ebanistas, alrededor de la que habían construido, luego, un jardín italiano.....”(Fuentes,2015)

Article d'opinió que tracta sobre casos de presumpta corrupció del Partit Socialista Obrero Español (PSOE) al municipi de Mijas, situat en la costa del sol Andalusia.

“No todos somos truchas españolas de piscifactoría que se alimentan de pienso compuesto y por lo tanto saben igual”. López ya le advirtió de que “nunca me he considerado una trucha, me gustan más los peces de colores”. Más de tres años después, los nacionalistas aceptan la revisión fiscal. Las truchas de la piscifactoría han dejado de ser españolas.” (Gastaca,2013)

Article polític en què es critica al portaveu del Partido Nacionalista Vasco (PNV) a Euskadi, el qual recolza unes polítiques econòmiques que en el passat havia criticat.

“Los niños de verdad, no la infancia de piscifactoría que puebla la imaginación estancada de los progres.” (Sánchez Dragó, 2014)

Article d'opinió on l'autor crítica als representants de Izquierda Unida (IU) de la població de Roquetes de Mar els quals s'oposen a que es realitzin visites infantils a les places de toros.

“No todo son automatismos y estrategias en el fútbol. Los equipos a veces se transforman mediante procesos biológicos. Para desgracia de Jesé, el fútbol es más complejo que la piscicultura.” (Torres, 2014)

Article esportiu (futbol) on l'autor argumenta que els resultats que s'obtenen es deuen més al treball en equip que a la qualitat dels individus per separat.

3.2. Anàlisis de les percepcions dels futurs comunicadors.

3.2.1. Anàlisis de les percepcions del Grup A

La taula 10 mostra els aspectes positius de l'aquicultura considerats pel Grup A. La pluja d'idees dona com a resultat 15 conceptes que els participants conceben com aspectes positius de l'aquicultura. Una vegada es classifiquen aquests conceptes dins dels àmbits temàtics s'observa que el major nombre d'idees estan relacionades amb el Medi Ambient (4), el Mercat/Consum/Preu (4) i Economia/Empresa (3), mentre que la resta de propostes aborden els temes de Qualitat (2), Salut (1) i Societat (1).

Les idees recollides en aquesta taula es troben redactades usant les mateixes paraules amb que els participants les formulen. Aquesta metodologia fa que alguna de les sentències resulti confusa fora del context en que ha estat formulada. En els casos detectats s'ha fet ús de les transcripcions de les sessions per tal d'aclarir els conceptes que els participants volen expressar. Un exemple el trobem a la quarta idea de la taula “Més varietat de peixos en zones on no hi ha”, el participant que la proposa vol dir que la producció aquícola facilita el mercat i, sobre tot, amplia la gamma de

productes aquàtics (espècies foranies i pròpies) que arriba al consumidor. Les transcripcions de les sessions es troben recollides als annexos B i C.

Taula 10. Aspectes Positius de l'Aqüicultura proposats pel Grup A. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat.

Aspectes Positius de l'Aqüicultura GRUP A	Votacions				Àmbit
	Primera	Segona	Primera (%)	Segona (%)	
Facilita la recol·lecció dels peixos en cultiu	3	3	2,9%	2,9%	EE
Evita tècniques de pesca que malmeten el medi	25	35	23,8%	33,3%	MA
Més producció surt més barat pel consumidor	12	21	11,4%	20,0%	MCP
Més varietat de peixos en llocs on no hi ha	9	2	8,6%	1,9%	MCP
Sistematitza la producció d'un aliment necessari per una bona dieta	10	10	9,5%	9,5%	Sa
Ajuda a la repoblació	2	7	1,9%	6,7%	MA
Abarateix els costos pels productors	0	0	0%	0%	EE
No malmet la natura perquè es pesca només el que es necessita	11	6	10,5%	5,7%	MA

Evita comercialitzar peixos que encara no s'han desenvolupat	4	5	3,8%	4,8%	MA
Proximitat de la producció al consum	7	1	6,7%	1,0%	MCP
Es pot fer turisme de l'aqüicultura	0	0	0,0%	0,0%	So
Genera llocs de treball	5	6	4,8%	5,7%	EE
Dona garantia de que el peix està sa	6	3	5,7%	2,9%	Qu
Dona garantia de disponibilitat de peix	3	3	2,9%	2,9%	MCP
Garanteix que la qualitat de l'aigua on es crien sigui bona	8	3	7,6%	2,9%	Qu
TOTAL	105	105	100%	100%	

EE: Economia i Empresa; MA: Medi Ambient

MCP: Mercat/Consum/Preu; Qu: Qualitat; Sa: Salut; So: Societat.

A la taula 11 es presenten els aspectes negatius de l'aqüicultura considerats pel Grup A. Els participants formulen un total de 10 aspectes de l'aqüicultura que ells consideren negatius. La classificació d'aquestes idees dins dels àmbits temàtics mostra que el major nombre queden incloses dintre dels àmbits temàtics Benestar Animal (4) i Medi Ambient (3). La resta d'idees es reparteixen entre els àmbits Mercat/Consum/Preu, Qualitat i Salut, amb 1 idea proposta per cada un. A les dues votacions tots els participants atorguen tots els punts disponibles (15 punts per participant).

Taula 11. Aspectes Negatius de l'Aqüicultura proposats pel Grup A. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat.

Aspectes Negatius de l'Aqüicultura GRUP A	Votacions				Àmbit
	Primera	Segona	Primera (%)	Segona (%)	
Pot canviar les característiques de l'ecosistema de la zona a l'introduir peixos	5	9	4,8%	10,0%	MA
Els peixos tenen males condicions de vida (amuntegament entre d'altres)	18	16	17,1%	17,8%	BA
Els peixos que estan en els cultius estan sobreexplotats	21	16	20,0%	17,8%	BA
Els peixos no es troben en el seu estat natural	8	6	7,6%	6,7%	BA
Les substàncies que els donen per créixer més ràpid són perjudicials pels consumidors	26	30	24,8%	33,3%	Sa
L'entorn no és correcte perquè estan engabiats	3	1	2,9%	1,1%	BA
Les infraestructures fan malbé el paisatge	2	0	1,9%	0,0%	MA
Sobreproducció del peix de cultiu	3	0	2,9%	0%	MCP
No es repoblen l'ecosistema amb els peixos de cultiu (malbaratament)	11	5	10,5%	5,6%	MA

Les substàncies que els donen fan que tinguin pitjor qualitat nutritiva	8	7	7,6%	7,8%	Qu
TOTAL	105	90*	100%	100%	

*Un participant se'n va abans de realitzar la segona votació.

BA: Benestar animal; EE: Economia i Empresa; MA: Medi Ambient

MCP: Mercat/Consum/Preu; Qu: Qualitat; Sa: Salut; So: Societat.

A la figura 19 es mostra la informació recollida a les taules 10 i 11 de manera que permet comparar les votacions abans i després del debat per cada àmbit temàtic en els aspectes positius i negatius proposats pels participants durant la sessió grupal.

Durant el desenvolupament d'aquesta sessió un dels participants marxa sense poder realitzar la segona votació dels aspectes negatius, fet pel qual el sumatori d'aquesta segona votació és de 90 punts en comptes dels 105 punts recollits a la primera. Per distorsionar el mínim els resultats d'aquests grup es presenten els resultats en nombre absolut i en percentatge respecte al total de cada votació. La resta de participants atorguen tots els punts disponibles.

En el cas dels Aspectes positius considerats pel Grup A, una vegada es sumen les puntuacions atorgades a les diferents propostes s'obté una imatge de la importància que rep cada àmbit temàtic. Aquests, presentats per ordre d'importància, són Medi Ambient, amb un 40% de la puntuació abans del debat i un 50,5% després; Mercat consum preu, amb un 29,5% abans del debat i un 25,7% després; Qualitat, amb un 13,3% abans del debat i un 5,7% després; Salut, que rep un 9,5% abans i després del debat; i en última posició Economia/Empresa, amb un 7,6% abans del debat i 8,6% després. Val la pena senyalar que Economia/Empresa, tot i tenir un nombre representatiu de idees suggerides (3) rebi menor percentatge de puntuació que els àmbits Qualitat i Salut amb menor nombre d'idees relacionades (2 i 1 respectivament) .

Així mateix, el sumatori de puntuacions en els aspectes negatius sobre l'aqüicultura suggerits per el grup A són per ordre d'importància els relacionats amb el Benestar Animal, amb un 47,6% de la puntuació abans del debat i un 43,3% després; Salut, amb un 24,8% abans del debat i un 33,3%

després; i Medi Ambient, amb un 17,1% abans del debat i un 15,6% després. A l'igual que en els aspectes positius Salut amb només una única idea proposta rep un gran nombre de puntuacions.

Recollint el més important, es pot dir que el Grup A considera que l'aqüicultura té aspectes positius relacionats amb Medi Ambient i el Mercat/Consum/Preu i aspectes negatius relacionats amb el Benestar Animal i la Salut.

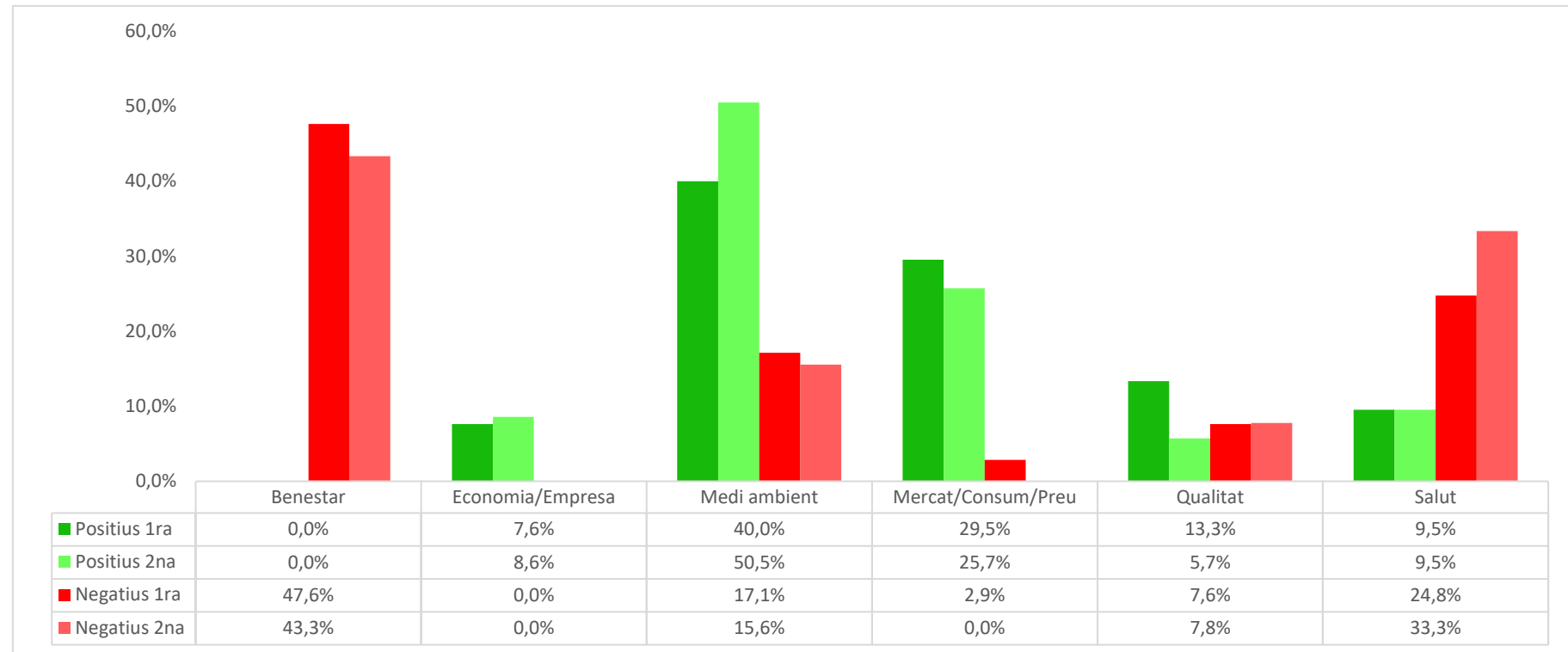

Figura 19. Valoracions del Grup A dels diferents àmbits temàtics en relació als aspectes positius i negatius de l'aqüicultura. Els resultats s'expressen en percentatge respecte al total de punts assignats en cada votació (abans i després del debat).

3.2.2. Anàlisi de les percepcions del Grup B

La taula 12 mostra els aspectes positius de l'aqüicultura considerats pel Grup B. En la pluja d'idees pels aspectes positius d'aquest grup es recullen un total de 14 opinions. Un total de 5 d'elles incloses en l'àmbit Economia/Empresa, 4 en Medi Ambient, altres 4 en Mercat/Consum/Preu i 1 en Societat.

Les idees "Repoblació d'espècies" i "Ajuda a mantenir la cadena tròfica per repoblació de les espècies que es consumeixen", quarta i desena idees recollides a la taula, parlen de repoblació però des d'un punt de vista diferent explicat pels participants a la sessió. La quarta idea vol expressar que l'aqüicultura contribueix a la repoblació perquè es pesca menys. La desena idea, en canvi, vol dir que es poden criar peixos per després retornar-los al medi natural i contribuir d'aquesta manera a la repoblació.

La vuitena idea que s'exposa en aquesta taula, "Menys riscos personals per als productors que pels pescadors", es refereix als riscos laborals. Com ja es va esmentar en l'anàlisi del grup A, les interpretacions de les idees proposades es fan a partir de les transcripcions de les sessions que es troben recollides als annexos B i C respectivament.

Taula 12. Aspectes Positius de l'Aqüicultura proposats pel Grup B. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat.

Aspectes Positius de l'Aqüicultura GRUP B	Votacions				Àmbit
	Primera	Segona	Primera %	Segona %	
Poden controlar la producció (nombre, mida)	10	15	9,5%	14,3%	EE
El peix d'aqüicultura té millor preu	5	3	4,8%	2,9%	MCP
Conservacions de les espècies perquè es pesca menys d'una espècie determinada	9	5	8,6%	4,8%	MA
Re població d'espècies	20	19	19,0%	18,1%	MA
Disponibilitat de peix tot l'any	9	4	8,6%	3,8%	MCP
Conservació de l'ecosistema per menor pesca	22	32	21,0%	30,5%	MA
Més fàcil la compra/venda del peix	2	2	1,9%	1,9%	MCP
Menys riscos personals pels productors que els pescadors	12	8	11,4%	7,6%	EE
Beneficis econòmics més estables en producció que en pesca	1	0	1,0%	0%	EE
Ajuda a mantenir la cadena tròfica per repoblació de les espècies que es consumeixen	8	14	7,6%	13,3%	MA

Permet cobrir la demanda de consum de peix	7	3	6,7%	2,9%	MCP
Atractiu turístic	0	0	0%	0%	So
Afavoreix econòmicament els pobles on es situen	0	0	0%	0%	EE
Facilita el maneig	0	0	0%	0%	EE
TOTAL	105	105	100%	100%	

EE: Economia i Empresa; MA: Medi Ambient
MCP: Mercat/Consum/Preu; So: Societat.

A la taula 13 es recullen els aspectes negatius de l'aqüicultura considerats per el Grup B . Els participants d'aquest grup proposen un total de 13 idees negatives. 4 de les propostes estan relacionades amb el Benestar Animal, 3 amb el Medi Ambient, 2 amb Societat i la resta queden repartides entre Qualitat, Economia/Empresa, Salut i Mercat/Consum/Preu amb una idea proposta per cada un.

La cinquena expressió recollida a la taula, "Perpetua l'especisme humà", està plantejada per una participant que practica el veganisme i afirma que, atenent a les seves creences, l'aqüicultura contribueix a la dominància del home sobre la resta d'éssers vius.

Especisme és el conjunt de diferents valors, drets, o especial consideració basada únicament en la pertinença a una espècie.

Per altra banda, a la mateixa taula en tretzena posició la idea proposada per una participant "Malbaratament dels peixos" es refereix al malbaratament alimentari.

Taula 13. Aspectes Negatius de l'Aqüicultura proposats pel Grup B. A les columnes es mostren les puntuacions que van ser atorgades a cada proposta en la primera i la segona votació (abans i després del debat) en nombres absoluts, en percentatge i el codi de l'àmbit temàtic en que ha estat classificat.

Aspectes Negatius de l'Aqüicultura GRUP B	Votacions				Àmbit
	Primera	Segona	Primera %	Segona %	
Els peixos estan empresonats	11	2	10,5%	1,9%	BA
Ús de substàncies químiques és dolent per la salut dels peixos	8	5	7,6%	4,8%	BA
Alteració negativa del paisatge	1	2	1,0%	1,9%	MA
El gust dels peixos és pitjor que els de pesca	1	2	1,0%	1,9%	Qu
Perpetua l'especisme humà	5	5	4,8%	4,8%	So
Impacte mediambiental de les infraestructures	20	20	19,0%	19,0%	MA
Convertir els peixos en un producte pel consum humà	10	12	9,5%	11,4%	So
Els peixos criats amb productes químics poden ser dolents per a la salut humana	16	12	15,2%	11,4%	Sa
L'aqüicultura treu feina als pescadors	0	0	0%	0%	EE
L'ambient en el que creixen no és el seu habitat natural	19	19	18,1%	18,1%	BA

Canvis en l'alimentació del peix modifica genèticament els peixos	3	5	2,9%	4,8%	BA
Les estructures queden en el medi residualment després d'acabada la producció	4	5	3,8%	4,8%	MA
Malbaratament dels peixos	7	16	6,7%	15,2%	MCP
TOTAL	105	105	100%	100%	

BA: Benestar animal; EE: Economia i Empresa; MA: Medi Ambient
MCP: Mercat/Consum/Preu; Qu: Qualitat; Sa: Salut; So: Societat.

En la figura 20, al igual que en el apartat anterior, es mostra la informació que es recull a les taules 12 i 13 de forma que es poden comparar les votacions abans i després del debat per cada àmbit temàtic en els aspectes positius i negatius proposats durant la sessió grupal.

Els resultats de les votacions del Grup B pels aspectes positius de l'aqüicultura mostren que les opinions més valorades són les relacionades amb el Medi Ambient, amb un 56,2% de la puntuació abans del debat i un 66,7% després; seguides de Economia/Empresa, amb un 21,9% abans i després del debat; i Mercat/Consum/Preu, amb un 21,9% abans del debat i un 11,4% després. Mentre que l'aspecte positiu suggerit per l'àmbit de Societat no rep cap puntuació.

En el cas dels aspectes negatius les opinions més valorades són les relacionades amb Benestar Animal, amb un 39% de la puntuació abans del debat i un 29,5% després; Medi Ambient, amb un 23,8% abans del debat i un 25,7% després; Salut, amb un 15,2% abans del debat i un 11,4% després; Societat amb un 14,3 % abans del debat i un 16,2% després; i Mercat/Consum/Preu, amb un 6,7% abans del debat i un 15,2% després. Mentre que l'aspecte negatiu suggerit per l'àmbit Economia/Empresa no rep cap puntuació

Per als participants del Grup B els aspectes positius de l'aqüicultura es centre en tres temàtiques el Medi Ambient, el Mercat/Consum/Preu i l'Economia/Empresa, sent el Medi Ambient el més

valorat. Per altra banda, aquest grup mostra més diversificació en els aspectes negatius, sent el més destacat el Benestar Animal.

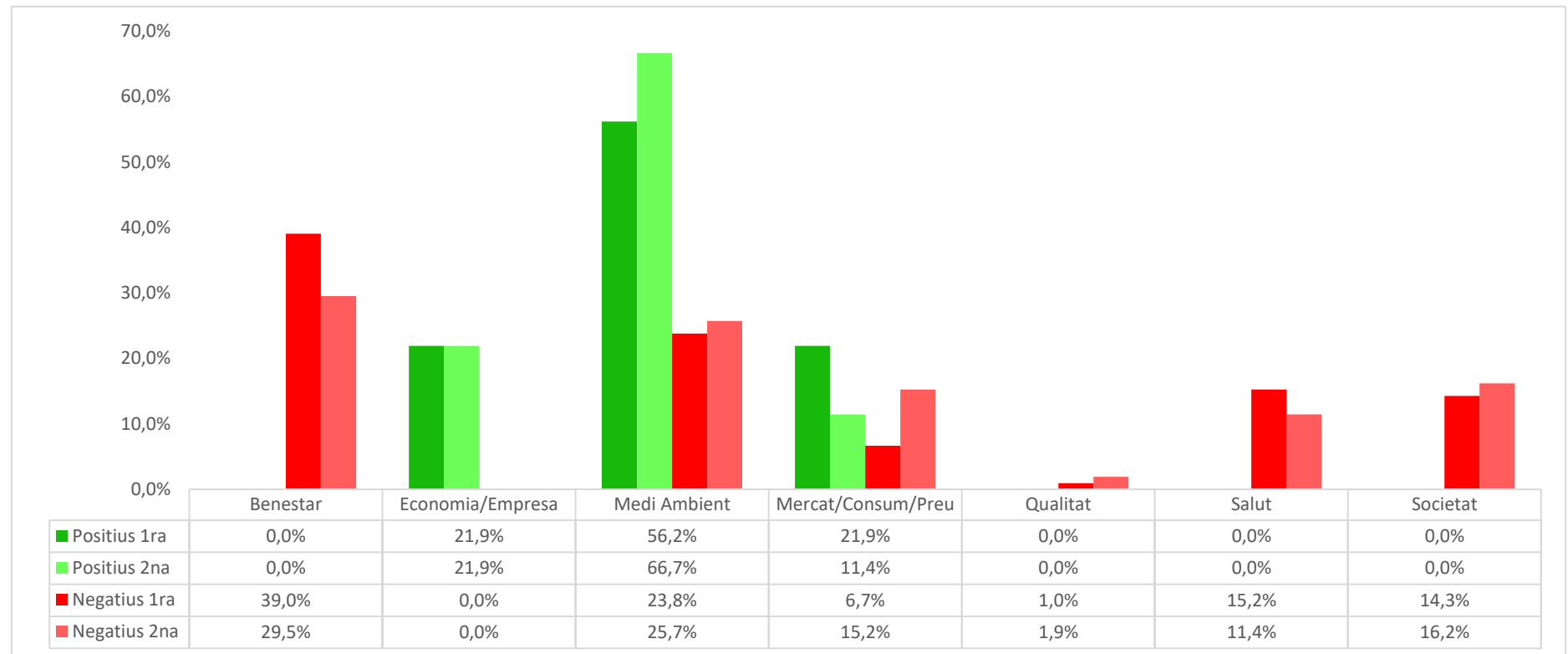

Figura 20. Valoracions del Grup B dels diferents àmbits temàtics sen relació als aspectes positius i negatius de l'aqüicultura. Els resultats s'expressen en percentatge respecte al total de punts assignats en cada votació (abans i després del debat).

4. Discussió

El principal objectiu de l'anàlisi qualitatiu realitzat sobre els articles de premsa ha estat conèixer el tipus d'informació que es publica sobre l'aqüicultura als principals mitjans espanyols de premsa escrita durant el període de temps comprès entre els anys 2013-2015 i en quina forma arriba dita informació als lectors dels esmentats diaris. L'adquisició d'aquestes dades pot resultar una eina important a l'hora de dissenyar estratègies que contribueixin a augmentar el coneixement que el públic general té sobre el sector i alhora aconseguir una millor acollida dels seus productes. El segon gran objectiu ha estat conèixer quines són les temàtiques relacionades amb l'aqüicultura que més interès generen entre les noves generacions de comunicadors i futurs agents de la informació. Considerant la important influència que l'activitat d'aquest grup té sobre la resta de la població, l'avaluació de les actituds cap a l'aqüicultura d'aquests futurs professionals pot ajudar a empreses i responsables del sector a orientar els productes de l'aqüicultura a plans de treball que contribueixin a millorar la seva imatge.

4.1. Presència, enfocament i continguts dels articles sobre aqüicultura en la premsa analitzada.

Entre els anys 2013 i 2015 s'han publicat un total de 1077 articles relacionats amb l'aqüicultura tenint en compte les versions digitals i impreses dels principals diaris amb temàtica generalista a l'Estat Espanyol (ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Vanguardia i La Razón). Aquest nombre suposa una mitjana de 6,9 articles a la setmana relacionats amb l'aqüicultura que es publiquen en aquests diaris, aportant informació aproximada sobre la presència d'aquest sector en la premsa nacional. Als informes sobre la premsa espanyola realitzat per OESA entre els anys 1999-2011 es conclou que l'interès per l'aqüicultura per part de la premsa a l'Estat va en augment, i aquest major interès es materialitza en un major nombre d'articles publicats. Els tres anys que abasta l'anàlisi del present treball no permet fer una valoració quantitativa ni confirmar si existeix un increment de les publicacions relacionades amb el sector tal com afirma OESA.

La limitació temporal ha estat el principal motiu pel qual el focus d'aquest treball s'ha dirigit a la valoració qualitativa del contingut dels articles en lloc de fer una valoració quantitativa. Tot i l'esmentada limitació, al comparar el nombre d'articles analitzats (un total de 477 una vegada filtrats) amb estudis similars fora de l'Estat, s'aprecia un major nombre de publicacions dedicades a la temàtica aqüícola als diaris Espanyols. Així Schlag, 2011 analitza a Alemanya, Noruega i Regne Unit en els tres diaris més llegits a cada país un total de 1049 articles en un període de cinc anys; i Feucht i Zander, 2016 a Alemanya analitza 208 articles en els quatre principals diaris durant un període de sis anys. Si es té en compte la important activitat aqüícola i de transformació de peix dels anteriors països, podem afirmar a partir del nombre d'articles que l'aqüicultura resulta una temàtica amb una important presència als diaris analitzats.

Una de les primeres observacions fetes a partir de l'anàlisi d'articles és la diferència en el nombre de publicacions entre les dues versions dels mateixos diaris. Del total de 477 articles, 53 corresponen a la versió impresa i 424 a la versió digital. Aquest major nombre de publicacions en la versió digital pot tenir el seu origen per una banda en la major capacitat de publicació d'aquests format i, per l'altra banda, pot tenir a veure amb el perfil de públic al que es dirigeixen. En el estudi que l'AIMC realitza al 2011, *la premsa: digital vs paper*, els trets característics del lector de la premsa

digital a l'Estat Espanyol són lectors de classe mitja-mitja i mitja-alta, d'entre 25 a 44 anys, actius laboralment i amb nivell d'estudis elementals (batxillerat o formació professional) i sense diferències significatives segons el gènere. Aquest perfil no fa distinció entre el tipus d'informació consultada, dada important si es té en compte que un dels diaris digitals més llegits a l'Estat és un diari esportiu (figura 5), però sí que ens dona una idea a quin biaix de la població arriba potencialment aquesta informació.

Les anàlisis de premsa realitzades per OESA entre els anys 1999-2011, on s'analitza quantitativament i qualitativament els articles relacionat amb l'aqüicultura publicats a la premsa impresa generalista espanyola (local, regional i nacional), permeten acarar parcialment els resultats obtinguts en aquest treball; ja que els diaris avaluats, les versions d'aquests diaris i l'àmbit territorial no són els mateixos. Als esmentats informes s'afirma que la major part de les publicacions sobre aqüicultura es concentren a la premsa regional dels principals territoris productors (Galícia, Andalusia, Murcia, etc.), existint una desproporció entre la importància que els diaris donen a l'aqüicultura i la seva capacitat de difusió. És a dir, els diaris regionals acaparen la major part dels articles mentre que els diaris amb més capacitat de difusió (tirada nacional) mostren poc interès en el sector. A l'últim d'aquests informes, (OESA, 2011), el percentatge d'articles publicats en els diaris de tirada nacional avaluats (ABC, El País, El Mundo i La Vanguardia) és només d'un 20%, sobre un total de 1702 articles, i que a més, aquests diaris distribueixen els articles que publiquen sobre aquest sector majoritàriament en les seves seccions regionals i locals. En concret, destaca El País, el qual representa 11% dels articles analitzats, i que presenta el 89% de les seves publicacions sobre aqüicultura en l'àmbit de difusió regional. Per altra banda, pel que fa La Vanguardia, podria semblar que existeix una discrepància entre els resultats d'OESA i els d'aquest estudi, ja que per a OESA aquest diari mostra poc interès en el sector (2% sobre un total de 1702 articles) i en els resultats d'aquest treball és el diari de premsa impresa amb més publicacions (34% sobre un total de 53 articles). En nombres absoluts la mitjana d'articles publicats anualment per La Vanguardia es manté constant, 37 articles en 7 anys segons l'estudi d'OESA i 18 articles en els 3 anys avaluats en aquest treball. Val la pena destacar que, segons el mateix informe d'OESA aquest diari distribueix les seves publicacions sobre aqüicultura en les seves seccions nacionals comunes (només un 3% de les publicacions de La Vanguardia sobre aqüicultura estan a la secció regional) i que, per tant, atenent a la seva capacitat de difusió, 3r diari de premsa impresa més llegit a l'Estat segons EGM. 2015 (figura 4), la importància que aquest diari dona a l'aqüicultura no és menyspreable.

A l'anàlisi de continguts, la variable "enfocament" ens ajuda a percebre, almenys subjectivament, quina actitud es desprèn del to en que estan escrits els textos i, en conseqüència, quina influència poden arribar a tenir sobre els lectors. En general, als diaris analitzats, més de la meitat dels articles que es publiquen sobre aqüicultura (55%) tenen un enfocament positiu, mentre que l'enfocament neutre (24%) i el negatiu (21%) es troben equilibrats. Aquestes percentatges es poden considerar similars als obtinguts per OESA, 2011, sent els de OESA una mica superiors en els positius (67%) i inferiors en els negatius (11%) . Aquesta tendència a l'Estat Espanyol no coincideix amb la que sorgeix de l'anàlisi de premsa a Alemanya, on per al període 2008-2013 els resultats sobre les actituds estan equilibrats sent un 39% pels positius, un 31% pels neutres i un 29% pels negatius (Feucht i Zander, 2016); ni tampoc coincideix amb els resultats obtinguts per Schlag, 2011, el qual entre els anys 2002-2007 en Alemanya, Noruega i Regne Unit obté percentatges majoritàriament negatius (Beneficis 26-31%, Neutre 11-28% i Riscos 45-68%). En aquest darrer estudi la metodologia emprada per avaluar l'enfocament és lleugerament diferent a la del present treball i es fa a partir d'una estimació dels riscos i beneficis que pot aportar l'aqüicultura.

Encara que, en termes generals, es pot dir que existeix una tendència a presentar l'aqüicultura amb un to positiu dins del territori espanyol, quan ens fixem en l'actitud que té individualment cada diari s'observen altres matisos. A l'ABC, La Razón i La Vanguardia més de la meitat de les notícies analitzades són positives (59,3%; 52,9% i 60,4%, respectivament). Mentre que El Mundo i El País més de la meitat dels articles publicats en el període analitzat són negatives (55,2% i 51,7% respectivament). El Periódico és un diari que no mostra gran interès per l'aqüicultura en quan al nombre de publicacions i, en comparació a la resta de diaris analitzats, té el percentatge més elevat de les seves publicacions en to neutre (45,5%). Val la pena remarcar que els diaris El País i El Mundo, són els dos diaris generalistes de premsa impresa més llegits a l'Estat Espanyol, i en el cas de El País, també és el diari digital més visitat segons les dades de l'AIMC i que, per altra banda, La Vanguardia i l'ABC també es troben entre les primeres posicions del rànquing dels principals diaris i diaris digitals més seguits a Espanya (figures 3 i 4). En conseqüència tenim que els quatre diaris amb major difusió tenen enfocaments enconstrats davant de l'aqüicultura, dos amb enfocament majoritàriament positiu (La Vanguardia i l'ABC) i dos amb enfocament majoritàriament negatiu (El País i El mundo).

Un altra variable que resulta interessant a conèixer en l'anàlisi de continguts són les temàtiques sobre el sector aquícola que major atenció reben per part de la premsa. Al còmput general dels articles, i en el de la versió digital per separat, quasi la meitat de les publicacions (48,63% i 49,76%

respectivament) són dedicades a tres àmbits temàtics principalment que, per ordre d'importància, són: Política, Medi Ambient i Economia/Empresa. Els mateixos diaris a la seva versió impresa donen major importància a temàtiques diferents, sent l'Economia/Empresa, Qualitat i Mercat/Consum/Preu les que acaparen una mica més de la meitat de les publicacions (50,94%). Per tant, a excepció d l'Economia/Empresa, existeix una diferència entre les temàtiques d'interès segons la versió del diari. Aquesta diferència podria tenir explicació, com en el cas de la major quantitat d'articles publicats depenent de la versió, en el tipus de lector a qui es dirigeixen els articles.

De la mateixa manera que en el cas anterior, conèixer les temàtiques sobre l'aqüicultura amb menys presència en la premsa ens aporta una informació valuosa. Dins dels diaris analitzats, tant a la versió impresa com a la digital, aquestes temàtiques són la Manca d'Informació/Confiança i el Benestar Animal, tot i tractar-se d'àmbits temàtics que en l'actualitat tenen un gran pes en la societat. Als resultats de les sessions grupals realitzats al projecte VALORA, on s'analitza la percepció que diferents grups d'experts de la cadena de valor tenen sobre els productes de l'aqüicultura, tres dels quatre grups de l'estudi (consumidors freqüents, comerciants minoristes i comerciants majoristes) coincideixen en que un dels aspectes més negatius d'aquest tipus de productes és la falta de coneixement i d'informació que hi ha sobre ells (Flos *et al*, 2016; Escobar *et al*, 2016). En l'actualitat els mitjans de comunicacions, a més d'informar, exerceixen un paper de formadors en la societat. Si es té en compte que l'aqüicultura no acostuma a ser objectiu dels grans mitjans de masses com la televisió i la ràdio, és la premsa escrita el lloc on els ciutadans poden acudir per trobar informació sobre el tema que ens ocupa (OESA, 2003). La Manca d'Informació/Confiança, d'entre tots els àmbits temàtics contemplats en aquest treball, és el que menys publicacions acapara (3 articles entre 2013-2015). A més, aquestes escasses publicacions es concentren en la versió d'un sol diari (lavanguardia.es). Per altra banda, en relació a l'acceptació dels productes pesquers, el Benestar Animal és un dels temes que més sensibilitzen als consumidors (Kalshoven i Meijboom, 2013). Tenint en compte aquesta gran influència, sorprèn que en el període i diaris analitzats només s'hagin publicat 6 articles relacionats amb aquest àmbit temàtic. Així és pot afirmar que existeixen aspectes sobre l'aqüicultura que preocupen tant a consumidors com a empresaris que no queden reflectits als diaris, i en conseqüència, el públic en general no té accés a informació sobre el sector en la premsa generalista que resolgui els seus dubtes.

Parant atenció als diferents àmbits temàtics i l'enfocament amb que aquests són presentats als lectors, s'aprecia que dins dels temes amb un enfocament majoritàriament positiu (Mercat/Consum/Preu, Política, Ciència/Tecnologia i Economia/Empresa) es troben dos dels àmbits temàtics amb més difusió; Política en la versió digital i Economia/Empresa en les dues versions. El nombre superior d'articles dedicats a aquests dos àmbits temàtics, 1/3 del total dels articles estudiats, fa desplaçar la balança dels enfocaments cap al to positiu. Per altra banda, en el grup amb enfocament majoritàriament negatiu (Manca d'informació/Confiança, Salut, Qualitat i Medi Ambient), es troben dos dels temes amb difusió rellevant; Medi Ambient en el format digital i Qualitat en el format imprès. Les publicacions que aborden aquest dos àmbits temàtics representen un 21,8% del total d'articles analitzats. Convé senyalar que dins del grup amb una tendència principalment negativa estan incloses dues de les temàtiques que més sensibilitzen als consumidors de productes pesquers, la sanitat alimentaria i el medi ambient, segons Kalshoven i Meijboom, 2013. Aquestes preocupacions són de naturalesa moral, ja que parteixen d'ideals sobre com deuríem tractar la natura, la salut humana o el benestar dels peixos, i són comuns a la valoració de qualsevol producte alimentari. Així la actitud negativa cap a l'aqüicultura engloba temes amb una difusió rellevant i, a més, els temes tractats negativament influeixen en l'acceptació dels productes aquàtics i alimentaris en general. Per tot lo dit anteriorment, es pot plantejar la idea de que, tot i haver un major percentatge en les valoracions positives de l'aqüicultura, els temes amb més capacitat de sensibilització i de generar estereotips que perjudiquin la imatge del sector aquícola i els seus productes es presenten majoritàriament de forma negativa.

El valor numèric del CI ens ajuda a estimar la rellevància relativa assignada a cada article individualment relacionant l'extensió en paraules amb el nombre de fotos que conté cada article. Aquesta informació ens permet comparar articles independentment de la versió i diari en que hagin estat publicats i avaluar si dins d'un mateix diari existeix una diferència en la rellevància que es dona als articles dedicats a l'aqüicultura segons la versió en que siguin publicats. Els resultats mostren que en general els diaris analitzats presenten valors similar d'aquest coeficient en les dues versions amb un major Cv en la versió digital que la impresa, es a dir, en general els diaris donen la mateixa rellevància als articles que publiquen sobre aquicultura independentment de la versió en que ho facin però existint una variabilitat major d'aquesta rellevància dins de la versió digital que a la impresa. És a dir, en general els diaris mostren valors similars del CI en les seves dues versions. A excepció de La Vanguardia i l'ABC, els quals tenen valors de CI molt allunyats entre versions i, en el

cas de La Vanguardia per separat, que presenta menor variabilitat en la rellevància dels articles en la versió digital.

Si es comparen de manera conjunta les variables examinades anteriorment, presència i enfocament, amb el CI, que alhora relaciona el nombre de paraules per articles i el nombre de fotografies proporcionant un valor de la rellevància relativa dels articles, és possible definir patrons sobre les publicacions d'aqüicultura fetes en el període i diaris analitzats. Degut al baix nombre d'articles publicats en la versió impresa dels diaris, resulta més factible realitzar aquesta comparativa només entre les seves versions digitals. El primer grup el componen els diaris amb major nombre de publicacions, lavanguardia.es i abc.es. A més de la major presència de l'aqüicultura respecte la resta de diaris, amb una mitjana de publicacions d'aproximadament 1 article setmanal, la pauta de publicacions d'aquests dos diaris compren, per una banda, articles d'extensió més curta i amb menys fotografies que la mitjana de tots els articles analitzats i, per l'altra banda, articles amb enfocament majoritàriament positiu. Sent les mitjanes en extensió 506,29 paraules/article per lavanguardia.es, 424,24 paraules/article per l'abc.es i 546,36 paraules/article la del total d'articles; i les mitjanes de fotografies 0,1 foto/article per lavanguardia.es, 0,3 foto/article per l'abc.es i 0,5 foto/article la del total d'articles. El segon grup el componen elpais.com i el mundo.es els quals, tot i ser els següents en el rànquing del nombre de publicacions, en el mateix període han publicat un nombre significativament inferior d'articles sobre aqüicultura que els components del primer grup, amb una mitjana d'aproximadament 1 article mensual. La pauta de publicacions d'aquest segon grup respon a un menor nombre de publicacions respecte al primer grup, com s'acaba d'esmentar, valors alts del CI (que suposen articles d'extensió en paraules més llarga i més nombre de fotos que la mitjana de tots els articles) i amb l'enfocament majoritàriament negatiu. Sent les mitjanes d'extensió 843,68 paraules/articles per elpais.com, 769,79 paraules/articles per elmundo.es i 546,36 paraules/articles la mitjana de tots els articles; i les mitjanes de fotografies 1,8 elpais.com foto/article, 1,3 elmundo.es foto/articles i 0,5 foto/article la mitjana de tots els articles. El tercer grup el componen el periodico.com i larazon.es, aquests dos diaris tenen un nombre de publicacions sobre aqüicultura tant poc significatiu dintre del període de temps analitzat, menys de 5 article/any larazon.es i 2 article/any elperiodico.com, que es pot afirmar no mostren interès per el sector. En resum, es poden definir tres patrons: diaris que fan un gran nombre de publicacions, sent aquestes publicacions poc rellevants i majoritàriament positives; diaris que fan menys publicacions que el primer grup, però

aquestes són més rellevants i majoritàriament negatives; i diaris que degut al seu baix nombre de publicacions afirmem que l'aqüicultura no els resulta un tema interessant.

Tot i el major nombre d'articles amb enfocament positiu que expressen el resultat i independentment del tractament donat per cada diari, s'ha advertit que en és habitual trobar valoracions negatives del sector aquícol, especialment pel que fa la qualitat dels seus productes. Aquesta actitud sorprèn ja que no és habitual fer aquests tipus de valoracions amb la resta de sectors relacionats amb la indústria alimentària. Així, és freqüent relacionar la pitjor cara de la producció ramadera intensiva amb l'aqüicultura i, fins i tot, s'ha notat que en alguns casos s'arriba a concebre l'aqüicultura més com un tipus d'indústria, processat de productes, que a catalogar-la dins del sector primari al que pertany. A continuació es recullen alguns dels articles que exemplifiquen aquest tractament.

“Apostemos por pescados humildes, siempre es preferible un jurel fresco que un pescado congelado o de piscifactoría.” (Castro, 2015).

En aquest article classificat dins de l'àmbit temàtic qualitat i amb enfocament negatiu l'articulista, el qual acostuma a fer publicacions sobre gastronomia i estil de vida, valora negativament la qualitat dels productes de l'aqüicultura. Quan diu “fresco” es refereix a salvatge donant a entendre que el peix cultivat no és fresc. A més, assevera que un peix salvatge de qualitat inferior, com és el jurel, és preferible a qualsevol altre peix més valorat si és congelat o criat.

“Te invito a comer en casa. (O aún peor, te invito a una cenita en casa.) Yo tiemblo. Y miento como un bellaco, invento excusas...Y no es un plato de la cocina de las abuelas, sino del mañana: risottos dulzones, ensaladas inverosímiles, sushi de arroz apelmazado con salmón de piscifactoría, guacamoles desequilibrados y, últimamente, ceviches a mi aire e inspiración...” (La Vanguardia, 2015).

En aquest cas, igual que en el cas anterior, un article sobre gastronomia i classificat dins de l'àmbit temàtic Qualitat i amb enfocament negatiu, l'autor enumera un seguit de plats assenyalant algun

defecte en la seva elaboració que els confereix manca de qualitat. És només en el cas del salmó, que per exemplificar la seva baixa qualitat parla de la procedència del producte.

Cal senyalar que durant l'anàlisi de continguts s'ha observat que la paraula "piscifactoria" té associades connotacions negatives que, com ja s'ha explicat abans, relacionen l'aquicultura amb el processat de productes i l'allunyen de les activitats productores de matèries primeres.

"LOS PECES COMERÁN POLLO Y CERDO. Las piscifactorías podrán usar a partir de junio piensos con proteínas de animales no rumiantes. Una práctica que genera recelos tras las «vacas locas»

...La noticia se ha recibido con enorme satisfacción entre las asociaciones acuícolas y la patronal de fabricantes de piensos, pues logrará aumentar la competitividad de ambos sectores. Las proteínas animales consiguen que los peces engorden más rápido y, por tanto, el pescado es más rentable en menos tiempo. Los investigadores, en cambio, ven la medida con recelo pese a reconocer que «no supone un problema, al menos de momento, para la seguridad alimentaria». Para la profesora Alba Ardura, miembro del Departamento de Biología Funcional de la Universidad de Oviedo, se trata de «una práctica normal» que «no tiene por qué ser un peligro para la Seguridad alimentaria», aunque matiza que «tampoco lo era en el caso de las vacas locas» y sucedió." (Daniele i Garrido, 2013)

"Una nueva normativa que entró en vigor este miércoles permitirá volver a utilizar harinas animales para alimentar a peces, después de 12 años de prohibición, informó hoy en un comunicado la Comisión Europea (CE)... suavizando las restricciones aplicadas durante más de una década por la crisis de las "vacas locas"... "(EFE, 2013.)

Aquí es presenten dos articles que tracten la mateixa temàtica, l'aprovació d'una normativa que permet el ús de proteïnes d'origen animal en els pinsos emprats a l'aqüicultura. Els dos articles estan classificats dins de l'àmbit temàtic Salut i la valoració de l'enfocament és negativa. Amb aquesta mostra es fa evident com l'aqüicultura es veu afectada per problemes que tenen el seu origen a la ramaderia intensiva.

“Seguramente es igual de saludable, però no se puede comparar una lubina salvaje con otra de piscifactoría, o un pollo de campo, de pitu de Calella como llamamos en Asturias, con otro que lo tienen enjaulado todo el tiempo, no hay comparación. Una cosa es comer para alimentarse, y otra comer y disfrutar.”
(el Mundo, 2015)

En aquest últim exemple l'articulista fa una entrevista sobre alimentació saludable a una metgessa experta en nutrició. L'article està classificat dins de l'àmbit temàtic qualitat i amb enfocament negatiu. L'entrevistada considera que els productes d'aqüicultura no tenen la mateixa qualitat que els que provenen de la pesca. Aquesta criteri està molt estès inclòs entre experts en gastronomia i nutrició, com és el cas. La idea que es desprèn d'aquest judici és que tots els sistemes de producció aquícoles són intensius i amb productes de baixa qualitat, ja que el compara amb els pollastres engabiats, una de les imatges més negatives sobre la indústria alimentària estesa arreu i que ha calat en el imaginari dels consumidors. En contraposició, el pollastre de camp, també procedent de producció pecuària, el compara amb el llobarro salvatge, per lo que s'entén que la qualitat inherent de la producció extensiva agropecuària no és assolible per la producció aquícola i únicament és possible abastar aquesta qualitat si l'animal és salvatge.

Amb tot l'exposat anteriorment es pot obtenir una imatge general sobre l'aqüicultura proposada pels diaris avaluats. Aquest sector resulta ser una temàtica d'interès per aquests mitjans, com ho demostren el no menyspreable nombre d'articles publicats, i que a més acostuma a ser qualificat positivament quan es parla en termes de la seva vessant econòmica, empresarial i social. En contraposició, les valoracions negatives sobre el medi ambient, la salut i sobretot la qualitat dels seus productes són nombroses. Existeix, per tant, una divergència davant la postura que els mitjans analitzats tenen sobre el tema que ens ocupa. Val la pena dir, que en el cas dels productes aquícoles

s'ha advertit que la mala imatge respon generalment a prejudicis i estereotips que deriven de la manca de coneixement del sector.

4.2. Aspectes positius i negatius de l'aqüicultura segons els estudiants entrevistats

Com ja s'ha esmentat als antecedents, un dels factors del que pot dependre el tractament que es fa de l'aqüicultura a la premsa pot estar relacionat amb la manera en que els comunicadors perceben aquesta activitat. No existeixen estudis dirigits a conèixer les percepcions d'aquests professionals que recolzin aquesta hipòtesis, per lo que resulta interessant per aquest treball realitzar una primera incursió entre estudiants que ens doni una idea de quines són les nocions generals que els participants tenen sobre el sector. Per altra banda, si es té en compte la capacitat que tenen els comunicadors d'induir opinions a la societat, l'adquisició d'aquest coneixement pot ajudar a empreses i professionals del sector a valorar si resulta necessari fer una labor explicativa entre les futures generacions de comunicadors sobre aquesta activitat.

En el desenvolupament dels FG els participants dels dos grups mostren algunes actituds comunes. En primer lloc, visualitzen i enumeren beneficis econòmics i beneficis que afecten als consumidors de productes aquàtics (major varietat de productes, major disponibilitat, preus més assequibles, etc.) que des del seu punt de vista aporta l'aqüicultura. Per altra banda, en general, consideren aquesta pràctica menys agressiva que la pesca tradicional, en concret molt menys agressiva que la pesca per arrossegament i, per tant, tenen una concepció molt positiva de l'aqüicultura pel que fa el respecte pel medi ambient. Però, majoritàriament, mostren desconfiança cap al sector en temes relacionats amb el benestar animal, la qualitat dels productes i els seus efectes sobre la salut humana. Aquest resultat son similars als obtinguts en el projecte VALORA en el grup de consumidors ocasionals tant pels aspectes positius com per els negatius, a excepció dels possibles efectes nocius sobre la salut que el grup de consumidors ocasionals del projecte VALORA no té en compte. En canvi, tot i algunes similituds, existeixen més diferències amb el grup de consumidors habituals de l'esmentat projecte. Aquest últim grup valora de forma positiva a l'aqüicultura per el major control sanitari i per tenir una qualitat acceptable i de forma negativa la manca d'informació sobre aquests productes (Escobar *et al*, 2016).

En segon lloc, tots dos grups mostren un seguit d'idees preconcebudes de manera errònia que posen de manifest el desconeixement que els participants tenen sobre el tema que ens ocupa, a més d'associacions directes de l'aqüicultura amb problemes propis de la indústria alimentària. Un dels exemples d'idees preconcebudes sobre l'aqüicultura que sorgeix als debats de tots dos grups és la repoblació d'espècies. Aquesta idea genera confusió entre els participants, ja que alguns conceben que una de les finalitats principals d'aquest sector és criar peixos per després alliberar-los en el medi per tal de millorar els estocs naturals o, si més no, alliberar els excedents que no s'han arribat a vendre. Existeix la possibilitat que aquest concepte fos induït per la definició sobre l'aqüicultura que es va donar en la presentació de les sessions, on es definia l'aqüicultura a partir del que s'especifica al diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, "Cria de peixos, crustacis, mol·luscs i, en general, d'essers aquàtics, amb finalitats comercials o de repoblació". Un altre exemple seria la idea de que els aqüicultors estan obligats a respectar una mida mínima a l'hora de comercialitzar els seus productes com en el cas de la pesca.

Per altra banda, fent referència a les associacions negatives, es detecten opinions com la idea proposada per una participant del Grup B: "Canvis en l'alimentació del peix modifiquen genèticament els peixos". S'intueix en aquesta proposta inquietuds que podrien tenir el seu origen en el cas de l'Encefalopatia Espongiforme Bovina i que han provocat una transferència de mala imatge cap tots els sistemes de producció animal.

Així mateix, apareixen altres associacions de l'aqüicultura amb problemes socials com és el cas de malbaratament alimentari. Els dos grups expressen aquesta associació però es fa amb major èmfasi en el Grup B on una de les participants proposa com aspecte negatiu "malbaratament dels peixos", i en el debat argumenta que es produeix més peix del que es ven i aquesta sobreproducció es converteix directament en un residu.

Una altra associació negativa de l'aqüicultura és la sobreexplotació animal. En el Grup A un participant formula com aspecte negatiu que "els peixos que estan en cultiu estan sobreexplotats" i aclareix que si hi ha cultiu d'un animal aquest es troba explotat; donant una connotació negativa a la paraula "explotat", de manera que associa el concepte d'explotació animal amb manca de benestar animal.

Fent una valoració en global sobre les sessions i tenint en compte l'objectiu marcat per aquestes, conèixer els temes que més interès generen als futurs comunicadors entrevistats, s'aprecia que els participants valoren de forma positiva els beneficis socials i de mercat que aporta l'aqüicultura (activitat generadora de treball, preus més baixos, major disponibilitat, etc.), però mostren major inclinació en el debat cap a temàtiques d'indole ètica i sobretot per les problemàtiques que en aquest sentit es deriven. Una bona mostra d'aquest fet és que els participants de les dues sessions tenen una tendència a voler debatre els prejudicis ètics de l'aqüicultura, inclòs en els debats sobre aspectes positius d'aquesta, i havent de ser reconduïts pel moderador. Aquesta major inclinació per temàtiques ètiques i menor interès pels factors econòmics, tot i apreciar-los, pot estar motivat pel fet els participants amb una gran probabilitat no són autònoms econòmicament i no acostumen a encarregar-se de l'adquisició dels aliments als seus domicilis. És a dir, els resultats depenen més del perfil dels participants, que no pas dels coneixements sobre la temàtica tractada. Per altra banda, cal fer èmfasi en com aquesta manca de coneixements pot afectar a la opinió sobre el sector i ens porta a valorar la necessitat de formar de manera específica als comunicadors.

Finalment s'ha d'assenyalar que existeix un paral·lelisme entre els resultats obtinguts en l'anàlisi dels articles i les valoracions dels futurs comunicadors entrevistats. Ambdós, conceben positivament l'aqüicultura a les seves vessants politico-econòmica i de mercat, però negativament pel que fa les temàtiques més sensibles de indole ètica o la qualitat dels seus productes. Aquests fets evidencien la capacitat d'influència dels mitjans en la opinió pública i, en conseqüència, en els consumidors. Si es vol aconseguir una millor acceptació dels productes de l'aqüicultura, es fa necessari una formació específica en la matèria dirigida als comunicadors, la qual generi una informació als mitjans de més qualitat, ara i en el futur, que eviti la creació de prejudicis negatius sobre el sector aquícola.

Conclusions

Les conclusions extretes en aquest treball es divideixen en dos grups. El primer grup recull les conclusions que sorgeixen a partir de la anàlisi dels articles, mentre que en el segon grup s'enumeren les extretes a partir de les sessions grupals.

Anàlisi de premsa:

- En tots els diaris analitzats la major part dels articles relacionats amb el sector aquícola es publiquen en les seves versions digitals, fet que dóna una idea del perfil de lectors a qui es dirigeixen aquests articles.
- L'enfocament majoritari sobre l'aqüicultura donat pels diaris estudiats és positiu i acostuma a estar vinculat amb dues de les temàtiques amb major difusió (Política i Economia/Empresa). Val la pena remarcar que, en contraposició, les temàtiques més sensibles, com són la salut humana i la qualitat del producte, tenen un enfocament majoritàriament negatiu.
- Les temàtiques relacionades amb el benestar animal, l'accés a la informació i confiança que reben els productes de l'aqüicultura a penes tenen presència en els diaris analitzats.
- Si es comparen entre elles les versions digitals dels diaris en el període analitzat s'identifiquen tres patrons: el primer està comprès per dos diaris (lavanguardia.es i abc.es) que publiquen un major nombre d'articles que tracten sobre l'aqüicultura, amb poca extensió i poques fotos però amb enfocament majoritàriament positiu; el segon comprèn dos altres diaris (elpais.com i elmunco.es) amb menys publicacions, però aquestes són extenses i contenen més fotos que la mitjana d'articles i amb un enfocament majoritàriament negatiu. I el tercer patró està format pels dos últims diaris (elperiodico.com i larazon.es), que pel escàs nombre de publicacions no mostren interès en l'aqüicultura.
- El terme "piscifactoria" té connotacions negatives associades. És habitual l'ús metafòric d'aquest terme i sempre que s'utilitza es fa amb un to pejoratiu.

Anàlisi de les sessions grupals:

- Els participants de les sessions grupals reconeixen els beneficis des del punt de vista empresarial, econòmic-social i com a consumidors que aporta l'aqüicultura, però no mostren un interès notable per aquestes temàtiques ni en la discussió ni en les votacions individuals. Altrament, les temàtiques que més interès generen són les de naturalesa ètica, fixant-se principalment en els perjudicis que des del seu punt de vista es desprenen de l'aqüicultura. A excepció del medi ambient, tema valorat majoritàriament de forma positiva sempre que es compara amb tècniques de pesca agressives. Aquests resultats estan influenciats més pel perfil dels participants que pels seus coneixements sobre la matèria.
- Si es reconeix la capacitat d'inducció d'opinió dels comunicadors en la societat i amb l'objectiu d'aconseguir una millor qualitat en la informació de les publicacions sobre aqüicultura, seria valorable la formació específica sobre la matèria dirigida a aquest grup professional.

Bibliografia

AIMC (2011). La prensa: Digital vs Papel. AIMC. Disponible a: <http://www.aimc.es/-La-Prensa-Digital-vs-Papel-.html>

AIMC (2016). Estudio General de Medios de Abril 2015 a Marzo del 2016. AIMC. Disponible a: <http://www.aimc.es/-Datos-EGM-Resumen-General-.html>

APROMAR (2016). La Acuicultura en España 2016. APROMAR. Disponible a: <http://www.apromar.es/content/la-acuicultura-en-espa%C3%B1a-2016>

Branco, J. (2012). La acuicultura en la prensa espanyola 2005- 2011. Análisis de la información publicada en la prensa escrita sobre acuicultura. OESA. Disponible a: www.fundacionoesa.es/publicaciones

Castro, A. (2015). Sabor a Galicia. elpais.com. Disponible a: http://elpais.com/elpais/2015/12/23/eps/1450881542_421223.html#?ref=rss&format=simple&ink=link

Daniele, L. i Garrido, C. (2013). Los peces comerán pollo y cerdo. ABC. 07/02/2013, 46-47. Disponible a: Annex F.

EFE (2013). Una nueva norma permitirá alimentar a los peces de acuicultura con piensos animales. elpais.com. Disponible a: http://economia.elpais.com/economia/2013/02/14/agencias/1360847142_720064.html

El Mundo (2015). ¿Comer sano es más caro?. elmundo.es. Disponible a: Annex G i <http://www.elmundo.es/em/yodona/bidi/2015/09/542/debate.html>

Escobar, C., Flos ,R., Carrasson M., Constela M., Gil J.M., Padrós F., Piferrer, F. i Reig,L. (2016). Consumer's positive and negative perceptions towards aquaculture: a Hybrid Delphi Approach. UPCommons. Disponible a: <http://upcommons.upc.edu/handle/2117/100442>

FAO (2016). The State of World Fisheries and Aquaculture 2016. Contributing to food security and nutrition for all. Rome. 200 pp.

Feucht, Y. i Zander, K. (2016). Aquaculture in the German print media. Springer. Disponible a: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10499-016-0021-1>

Flos, R., Escobar, C., Carrasson, M., Constela, M., Gil, J.M., Padrós, F., Piferrer, F. i Reig, L. (2016). Supply-chain agents' perceptions towards aquaculture: a Hybrid Delphi Approach. UPCommons. Disponible a: <<https://upcommons.upc.edu/handle/2117/100434>>

Fuentes, L.M. (2015). Comida para plantas. elmundo.es. Disponible a: <<http://www.8-andalucia-2015-08-25-55dc20a1ca4741bd138b456f.html>>

Gastaca, J.M. (2013). Ya no hay truchas españolas. El País 15/09/2013 plana 14. Disponible a: Annex D.

Kalshoven, K. i Meijboom, F.L.B. (2013). Sustainability at the crossroads of fish consumption and production ethical dilemmas of fish buyers at retail organizations in the Netherlands. Springer. Disponible a: <<https://link.springer.com/article/10.1007/s10806-011-9367-6>>

Schlag, A.K. (2011). Aquaculture in Europe: Media representations as a Proxy for public opinion. International Journal of Fisheries and Aquaculture. Vol. 3 (7) 158-165. Disponible a: <<http://www.academicjournals.org/IJFA>>

Kitzinger, J. (1995). Introducing focus group. Qualitative Research. BMJ 311, 299-302.

La Vanguardia (2015). ¡Vivan las cadenas! lavanguardia.es. Disponible a: Annex E.

Landeta, J., Barrutia, J. i Lertxundi, A. (2011). Hybrid Delphi: A methodology to facilitate contribution from experts in professional contexts. Technological Forecasting & Social Change 78, 1629-1641.

Montero Sánchez, M.D. (1994). La informació periodística i la seva influència social. Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Sánchez Dragó, F. (2014). Por el camino de baldosas amarillas. elmundo.es. Disponible a: <<http://www.elmundo.es/blogs/elmundo/dragolandia/2014/07/24/por-el-camino-de-baldosas-amarillas.html>>

Santos Benito, D. i Espinosa de los Monteros Muñoz, J. (2004). La acuicultura en la prensa espanyola 1999- 2003. Anàlisi sobre contenido de premsa sobre documents relacionats amb acuicultura. OESA.

Santos Benito, D. i Espinosa de los Monteros Muñoz, J. (2005). La acuicultura en la prensa espanyola 2004. Anàlisi de continguts de premsa sobre documents relacionats amb acuicultura. OESA.

Shepherd, R. i Sparks, P. (1994). Modelling food choice. In MacFie, H.J.H and Thomson, D.M.H. (Eds), Measurements of Food Preferences, Blackie Academic & Professional, Glasgow, 202-226

Torres, D. (2014). La lucha de Jesé. elpais.com. Disponible a:

<http://deportes.elpais.com/deportes/2014/01/16/actualidad/1389903174_303185.html>

Annexos

- Annex A.** Diapositives de la presentació en *ppt* de l'aqüicultura feta a les sessions grupals.
- Annex B.** Transcripció de la sessió grupal del Grup A.
- Annex C.** Transcripció de la sessió grupal del Grup B.
- Annex D.** Article de Gastaca J. M. titulat "Ya no hay truchas españolas" publicat per El País.
- Annex E.** Article de La Vanguardia titulat "¡Vivan las cadenas!" publicat per lavanguardia.es
- Annex F.** Article de Daniele L. i Garrido C. titulat "Los peces comerán pollo y cerdo" publicat per ABC.
- Annex G.** Entrevista de El Mundo titulat "¿Comer sano es más caro?" publicat per elmundo.es

Annex A

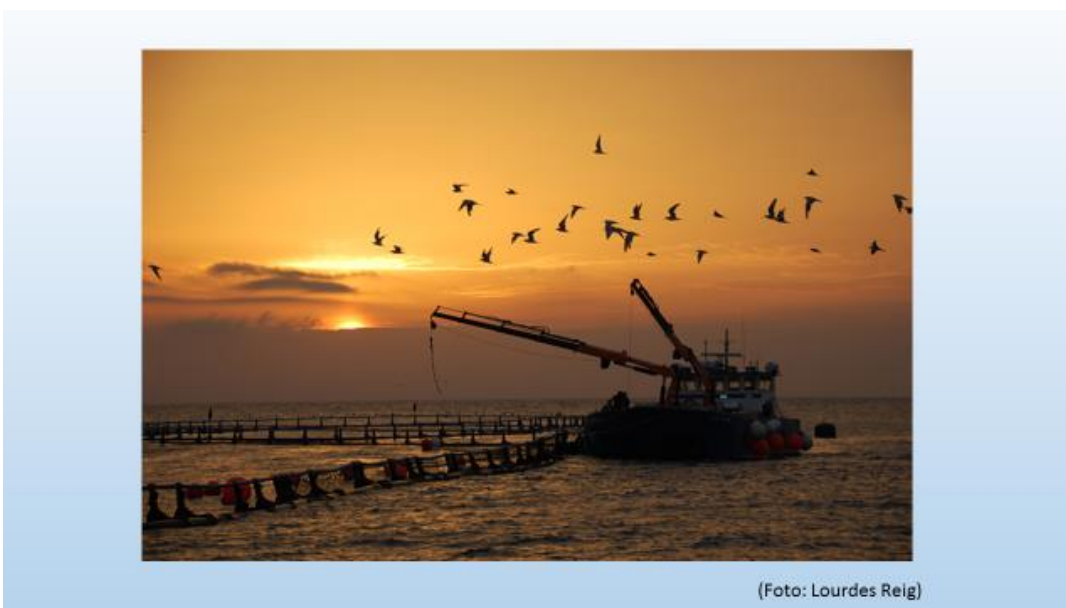
FOCUS GRUP: PERCEPCIÓ DE L'AQÜICULTURA

ROSA FLOS
LOURDES REIG
JÚLIA MÁRQUEZ

Què és l'aqüicultura?

Producció d'organismes aquàtics (peixos, mol·luscs, algues, etc.) en el medi natural o en instal·lacions específiques, amb finalitats comercials i de repoblació entre d'altres.

(Foto: Lourdes Reig)

Foto: Rosa Flos

Annex B

Transcripció Focus Grup GA

Presentació Moderador. Agraïments, presentació bàsica del concepte de l'aqüicultura i breu explicació del procediment del FG. Omplen el full amb informació personal.#00:05:39-0#

ASPECTES POSITIUS #00:09:31-4#

1RA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES POSITIUS

_Mònica: Facilita la recol·lecció i la pesca.

_Rosa: Vols dir que facilita la recol·lecció dels peixos que hi ha cultivats?

_Mònica: Sí, això.

_Bea: Eviten tècniques de pesca que malmeten el medi.

_Rosa: Molt bé.

_Cristina: Com hi ha més producció surt més barat.

_Rosa: Molt bé.

_Jan: Més varietat de peixos on llocs on no hi ha.

_Joan: Sistematitza la producció d'un aliment necessari per una bona dieta.

_Eli: Pot ajudar a la repoblació.

_Queralt: Abarateix els costos per els pescadors.

_Rosa: Vols dir per els productors?.

_Queralt: Sí. #00:11:57-3#

2NA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES POSITIUS

_Mònica: No malmet la natura i es pesca només el que es necessita.

_Bea: Eviten comercialitzar peixos que encara no estan desenvolupats.

_Cristina: Tot ja lo han dit. Però bé, el fet de que està més pròxim és més fàcil. És que totes les idees són les que ja han sortit.

_Rosa: Aquesta idea ja l'han dit?

_Cristina: Bueno... val, el fet de que està més pròxim i, per tant, és més barat.

_Julia: He posat proximitat.

_Rosa: Molt bé.

_Jan: Turisme, no sé. Recordo que es poden visitar els peixos.

_Rosa: O sigui que l'aqüicultura pot ser motiu de visita turística.

_Jan: Sí, això vull dir.

_Joan: La que tenia apuntada és més o menys la que ja s'ha comentat abans sobre la repoblació i llavors passaré a la següent que és que genera llocs de treball.

_Rosa: Molt bé.

_Eli: Bueno, més o menys tot el que han dit, però he posat també que et donen garantia de que el peix està sà.

_Rosa: Molt bé.

_Queralt: Dóna garantia que hi ha disponibilitat del peix. #00:14:27-3#

3RA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES POSITIUS

_Mònica: Un altra relacionada amb la quantitat del peix, que sempre sabràs que hi haurà peix. Que sempre sabràs que tindràs peix per recol·lectar.

_Rosa: Això seria la disponibilitat.

_Bea: És més o menys relacionat amb abans que poden complir la llei de no passar-se d'una quantitat de peix perquè per exemple els pescadors poden tirar el que sobra al mar i, en canvi, els.. aquests (senyala amb la mà la pissarra) no; agafen....

_Rosa: Això com ho formularies, Júlia?

_Júlia: És bastant semblant a la del que ha dit que només es pesca el que es necessita. (No malmeten la natura perquè només es pesca el que es necessita.).

_Bea: Sí, és això.

_Rosa: Molt bé.

_Cristina: No, és que no tinc més idees.

_Rosa: Val.

_Jan: No.

_Joan: Va relacionat amb el que ha parlat l'Eli, que no només et garanteix el peix està sà sinó que l'aigua on es crieu sigui bona

_Eli: No.

_Queralt: No. #00:15:41-6#

ACLARIMENT EN COMÚ DE LES IDEES POSITIVES EXPOSADES

_Rosa: Ara mirar que entenguem tots lo mateix.

- "Faciliten la recol·lecció", val, això serà: "Faciliten la recol·lecció dels peixos en cultiu".

- Ara, "Eviten tècniques que malmeten el medi", aquí parlàvem de tècniques de pesca, no?.

_Bea: Sí.

_Rosa:

- " Eviten tècniques de pesca que malmetin el medi".

Si algunes de les preguntes no la veieu clara, no enteneu el que vol dir, ara és el moment que hem de formular-la bé; o si penseu que hi ha dos preguntes que volen dir lo mateix.

- "Més producció surt més barat".
- "Més varietat de peixos en llocs on no hi ha".
- "Sistematitza la producció d'un aliment necessari per una bona dieta".

Aquest està molt clar, aquest és el que jo deia que tenia varies idees juntes: la sistematització de la producció i després... que els peixos són necessaris per una bona dieta. Això és una sola qüestió o com a dues?

_Joan: Realment són dues idees.

_Rosa: Podem quedar confosos si hi ha més d'una idea. Una cosa seria "Esquematitza la producció d'un aliment necessari", i l'altra... Com seria l'altre?.

_Joan: "El peix és un aliment necessari".

_Rosa: El peix genèricament parlant?.

_Joan: Sí.

_Rosa: Això en relació a l'aqüicultura?, perquè aquí exposem aspectes positius de l'aqüicultura.

_Joan: Per això l'havia ajuntat en una sola idea.

_Rosa: Les hauríem de deixar juntes, perquè aquest sòl no té res a veure amb l'aqüicultura.

- "Pot ajudar a la repoblació"
- "Abarateix els costos pel productors"
- "No malmet la natura perquè es pesca només el que es necessita"
- "Evita comercialitzar peixos que encara no s'han desenvolupat",

_Rosa: amb això voleu dir que no es comercialitzen mides petites?

_Bea: Sí.

_Rosa: "Proximitat", proximitat de què?

_Cristina: Tampoc ho entenia jo molt bé, però és una mica com totes les altres juntes. És el fet de que és més proper, per tant, és més fàcil, per tant, es produeixen més, per tant, és més barato.

_Rosa: és a dir:

- " Proximitat de la producció al consum"

_Cristina: Sí.

- "Es pot fer turisme de l'aqüicultura"
- "Genera llocs de treball"
- "Dóna garantia de que el peix està sà"
- "Dóna garantia de disponibilitat de peix"
- "Garanteix qualitat de l'aigua on es crien sigui bona".

Sí? #00:21:21-6#

1RA VOTACIÓ ASPECTES POSITIUS

_Rosa: Ara heu de votar sense discutir. Tenim quinze punts per repartir. 5,4,3,2 i 1. Us dono un paperet on poseu la lletra assignada a cada idea i les primeres dues paraules.

(ES FA LA VOTACIÓ EN SILENCI. ES PUNTUA DE MÉS IMPORTANT A MENYS) #00:29:41-3#

DEBAT ASPECTES POSITIUS

_Rosa: a partir d'ara ve el tros més divertit, que és el debat. Ara ella (Júlia) anirà posant les votacions i vosaltres podreu veure el que ha valorat la gent. Però ara es tracta de que podeu discutir, és a dir, ara podeu defensar el perquè votaríeu una cosa o votaríeu un altra. Si hi ha algú que per exemple considera que no és veritat una cosa d'aquestes. Ja podeu parlar, vosaltres mateixos.

_Cristina: Jo lo de què "no malmet la natura" penso que potser és dubtable. Perquè potser evita tècniques de pesca que malmeten la natura però, potser, la estan malmeten d'una altra forma.

Potser ho eviten d'una forma però ho fan d'una altra i llavors penso què és una mica ambigua la frase.

_Mònica: "Bueno", a més, tampoc deixa de ser explotació d'uns animals, per tant, els malmet d'una altra manera. O sigui, els tenen allà engabiats, només els crien perquè ens els mengem.

_Jan: Ja però són peixos. És un peix.

_Cristina: "Bueno", ja, però...

_Mònica: i què? però igual és una explotació. Una gallina també...

_Jan: Que no és lo mateix com un gos o un gat, vull dir, un peix està en l'aigua...

_Mònica: però el tens en el lloc....

_Queralt: Però, és millor anar a pescar en un lloc on tu cries que l'altre...

_Bea: Dóna com moltes facilitats al fet de què és més fàcil i surt més barat però, és com antinatural. Es a dir, et dóna peixos que al lloc on vius no estan. "Bueno", és que si vius allà, no hauries de tenir aquests peixos. Sí que et dóna facilitats però a la vegada és com "raro"... tampoc...

_Jan: Tampoc és "raro" és una tècnica... molt útil, què jo veig molt útil per a la producció del peix.

_Cristina: Jo també la veig molt útil perquè a mi el peix em surt més barat i em beneficia. Però que dius... sí, que penso com ella que és una forma d'explotar als animals.

_Joan: Té molt de sentit el que esteu dient més aviat amb la "H", que diu: "no malmet la natura perquè només es pesca el que es necessita". En canvi la primera, perquè com a natura jo he entès l'ecosistema.

_Mònica: Sí, o sigui, que si pesquen el "préssec", s'emporten "àlbers" s'emporten tot.

_Joan: El punt B: Evita tècniques de pesca que malmeten el medi. "Bueno", el problema de tècniques de pesca com la pesca de "arrastre" és què volen pescar un tipus de pesca X i ho agafen tot: algues, plantes marines, pedres.... és què destrueixen l'hàbitat completament.

Pot ser quan fan les instal·lacions si en aquella zona hi havia x tipus d'alga l'hauran tret però, sempre és menor...

_Mònica: Serà un cop, no serà cada dia.

_Joan: La superfície que afecta al fer aquest tipus de pesca, "bueno", al fer una zona d'aqüicultura.. que no pas tota la pesca de "arrastre" que van passant i es van enduent tot.

_Bea: Hi ha un que jo no estic d'acord que era el de què "que el peix estarà sà". Jo no estic d'acord. Per exemple, igual que el pollastre es pot criar al camp o a la granja, i a la granja es sobreexplotat, amb el peix passa igual, i poden donar-li substàncies que fan que estigui malament.

_Mònica: Com medicaments.

_Bea: sí, i han casos que a Noruega han de treure el salmó perquè estava malament.

_Jan: I l'aigua on el crien passarà el mateix.

_Bea: I l'aigua si és en un recinte sinó en l'aigua natural, si l'aigua està contaminada els peixos...

_Mònica: L'aigua sí que es controla més perquè no passen vaixells, per exemple. Però els productes, sí. En plan: què creixi més i que estigui més "sabrosa".

_Joan: jo crec què és una mica inversament proporcional: com més el trobis en l'hàbitat natural, el peix estarà més sà.

_Jan: Sí.

_Joan: Però és això, què segur que hi ha substàncies pel mig...

_Mònica: Per què hi ha.

_Bea: Es pot produir més, en més quantitat i creixen més.

_Joan: Sí, com es fa amb les verdures es fa amb tot. Doncs això. En comptes l'aigua si han de fer una instal·lació sí que es passaran controls.

_Jan: Una cosa amb la que no estic tant d'acord és el tema de "les garanties de la disponibilitat" que posa aquí. El venedor pot abaratir els costos per què el peix sigui més disponible però això normalment no passa. Depenent de com es crien els peixos...

Mònica: a mi em surt més barat vendre't un peix que he agafat d'una gàbia que no agafar una vaixell, agafar una tripulació i llavors... "Bueno", depèn de la persona també.

_Jan: ja, serà més barat.

_Joan: Però, això es disponibilitat? No es refereix al fet de què, per exemple, estan vivint a Mataró pugui gaudir de peixos de sud Amèrica.

_Jan: Ah "bueno".

_Cristina: Que en tens molts i que tens varietat.

_Queralt: "Bueno", jo quan he dit això em referia a què si vas a pescar al mar, als peixos els hi pot haver passat alguna cosa i no hi són, i vas a pescar-los i no hi ha. En canvi ja assegures de que realment creix i es desenvolupa per donar.

_Joan: També és un perill això de què "ajuda a la repoblació" perquè per molt control que hi hagi si, per exemple, una espècie pateix una decaiguda al tanquen i el reproduïxen per tal de vendre'l, però el reproduïxen. Al moure peixos de lloc per produir-ne hi hagi aquestes filtracions d'espècies que el que fan es carregar-se el ecosistema.

_Rosa: De totes maneres fixeu-vos que esteu discutint els àmbits negatius, que això és a la segona part. (Rosa explica com s'han repartit els punts però s'ha apropiat a la pissarra i no se la sent bé).

_Mònica: Jo estic d'acord que la més votada sigui la B, perquè com ja hem comentat trobo que és un aspecte bastant positiu que es pugui evitar la pesca de "arrastre", per tant crec que és una de les millors coses que té l'aqüicultura.

_Jan: Sí, es veritat.

_Cristina: És una cosa que no acabava d'entendre però amb el que em raonat ara entenc que amb la tècnica de "arrastre" es destrossa una mica l'ecosistema, una mica bastant, i per tant, és positiu que es faci en aquesta espècie de gàbies. No ho veia abans i ara que ho han explicat, ho entenc.

_Joan: Jo ara he vist una que estic buscant. Una que ha sortit amb una votació bastant alta, "bueno" bastant alta, em sembla que està a la cinquena posició, amb el número 3 (C). "Més producció surt més barat per el consumidor". Això comporta que hi hagi produccions en cadena, la sobre explotació del menjar però va molt lligat amb la dieta. És important que tothom pugui menjar dos dies a la setmana un plat de peix. Perquè és important per al desenvolupament del cervell i també per els greixos, no és igual que menjar-te un bistec o una hamburguesa.

Jan: jo crec que hauríem de donar-li més importància al tema de les repoblacions de peixos. Estem agafant un munt de peixos que aquests peixos es troben en perill d'extinció. Hi ha molts que estaven acabant-se, per exemple, quin era? Pot ser la tonyina?. No sé, hi havien alguns. És un tema bastant important.

_Mònica: Però tampoc entenc si els repoblen i després els tornen al seu hàbitat. Perquè sinó... O sigui, no ho entenc.

2NA VOTACIÓ ASPECTES POSITIUS

_Rosa: Ara hem de tornar a votar i després podreu discutir les negatives.

Voten en silenci

_Rosa: Ara us ho recolliré #00:48:18-0#

ASPECTES NEGATIUS #00:50:49-1#

_Rosa: Ara farem exactament el mateix però pels aspectes negatius. Allò que vosaltres considereu que l'aqüicultura té negatiu. #00:50:49-1#

1RA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES NEGATIUS

Queralt: Que pots canviar l'ecosistema de la zona.

_Rosa: Vols dir que l'aqüicultura pot canviar les característiques de l'ecosistema? _Queralt: Sí.

_Eli: Què els peixos tenen males condicions de vida.

_Joan: La sobreexplotació d'espècies.

_Rosa: A quines espècies? les de cultiu, les salvatges?

_Joan: Les que es cultiven estan sobre explotades, és a dir, ja les hagin agafat naturals o no, que les trobessin en l'hàbitat natural, als cultivar-los els exploten.

_Jan: No sé.

_Cristina: Els peixos que es cultiven estan en un ecosistema que no és el que haurien d'estar. No sé fins a quin punt això és dolent pels peixos, perquè no sé d'això, però s'estan criant en un lloc que no és la zona en la que s'haurien de criar.

_Rosa: "Els peixos no es troben en el seu estat natural", és això?

_Cristina: Sí

_Bea: Les substàncies que puguin donar-les per fer-los créixer més ràpid.

_Rosa: Aquestes substàncies són bones o dolentes?

_Bea: Són perjudicials per als consumidors.

_Rosa: "Les substàncies que els donen per créixer més ràpid són perjudicials pels consumidors"

_Bea: Sí.

_Mònica: Més o menys ja s'ha dit tot però és això que a l'estar fora del seu medi tenen manca de llibertat. Igual com la gallina està en una gàbia, i tampoc està bé, els peixos aquests...com canvien per estar en la gàbia? #00:53:26-1#

2NA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES NEGATIU

_Queralt: Les infraestructures què es construeixen per fer l'aqüicultura fan molt bé el paisatge.

_Rosa: "Les infraestructures fan molt bé el paisatge"

_Eli: Jo tinc posat que es pot fer un ús abusiu.

_Rosa: De què?

_Eli: Es poden tenir masses peixos, més dels que es necessitarien. Dintre del lloc on tenen els peixos tenen més dels que realment es necessiten.

_Rosa: Vols dir que no els venen?

_Eli: No sé però, pot ser, més del que són realment necessaris.

_Rosa: Hi ha dues coses necessaris per vendre'ls, per menjar-se'ls; o vols dir que estan massa plens ells?

_Eli: Serien les dues idees.

_Rosa: No és que estan massa amuntegats?

_Eli: Sí, però també estaria relacionat amb lo de les males condicions de vida.

_Rosa: Ah sí.

Qui ha dit el de les males condicions de vida?

_Eli: Jo.

_Rosa: Molt bé.

En tot cas, pots especificar que els peixos tenen males condicions de vida entre ells l'amuntegament. Quina seria l'altra idea?

_Eli: Que produeixen més peix del que venen.

_Cristina: Jo l'entenc, fan més del que necessiten. També hi ha més oferta però, pot ser, no necessitaríem tanta. És com que sobre produeixen.

_Rosa: Hi ha una sobreproducció de peix de cultiu?

_Cristina: Sí, ho podria haver-lo

Rosa: Res més?

_Joan: Sí. Què si un cop una espècie què l'han repoblat amb la finalitat de vendre-la. Alliberen aquesta espècie al medi en el qual està desapareixent?.

_Rosa: Quina és la idea?.

_Joan: Aquest és el dubte que presenta l'aqüicultura? Si les espècies repoblades tornen a introduir-se en el ecosistema?.

_Rosa: I això ho trobes un element negatiu?.

La teva idea és que aquestes espècies que es crien per repoblació les tornen cap al medi?

_Joan: No les tornen.

Rosa: Ah, no les tornen a posar.

_Joan: El que veig és que no ho fan.

_Rosa: El element negatiu seria que no utilitzen les espècies d'aqüicultura per repoblar.

_Bea: Quan repoblen no el tornen al seu medi, sinó que només el comercialitzen.

_Rosa: Per lo tant, no l'utilitzen per repoblar.

_Cristina: És una repoblació per ells tenir més producció.

_Joan: No repoblen l'ecosistema amb els peixos del cultiu.

_Rosa: A tu t'agradaria que criessin les orades i les tiessin al mar per repoblar el mar.

_Joan: Sí.

_Mònica: Sí, que una part es consumeixi però que l'altra part es torni. Ja que tenen aquesta indústria...

_Rosa: Què més?.

_Joan: La dubtosa qualitat del producte si les substàncies que els donen són perjudicials per als consumidors?

_Rosa: Però una cosa és que les substàncies que els donen, ella havia dit una cosa important "per créixer més", perquè substàncies els hi poden donar per altres coses, i l'altra cosa és que tu deies que tenien una pitjor qualitat.

En quin sentit qualitat? Gust, olfacte, visió...?

_Joan: No, nutritiva.

_Rosa: No de gust sinó nutritiva.

_Joan: També se li pot afegir però no és la premeditada. Rosa: Ja està? Molt bé. #00:59:30-4#

ACLARIMENT EN COMÚ DE LES IDEES NEGATIVES EXPOSADES

_Rosa: Estan clara totes les preguntes?.

"Pot canviar les característiques de l'ecosistema de la zona a l'introduir peixos"

"Els peixos tenen males condicions de vida (amuntegament)"

"Sobreexplotació de les espècies que es cultiven"

_Joan: Aquesta te l'havia d'aclarir?

_Rosa: Sí, aquesta l'havies d'aclarir. La paraula sobreexplotació te dos sentits. "Sobreexplotem els recursos naturals, que vol dir que els gastem massa" i, hi ha qui considera que vol dir que "sobreexplotem, que estem masegant massa aquelles espècies"

_Joan: Aquest sentit.

Si a l'espècie de peix què estàs cultivant, que a la naturalesa es reproduïx fins a un cert nombre de vegades, si augmentes aquest nombre de reproducció per tenir més peixos estàs sobreexplotant la producció dels peixos.

Rosa: Per tant, no sobreexplotes l'espècie "natural" sinó que sobreexplotes les que tens en cultiu.

_Joan: Exacte.

_Rosa: I què hem posat? "Sobreexplotació de les espècies que es cultiven"

Això també vol dir que sobreexplotem, anem a suposar això, dic orada, que les orades que hi ha al mar mediterrani estan sobreexplotades perquè les criem. No és això el que vols dir?

_Joan: No.

_Rosa: Tu vols dir que les orades que tenim a dins de les gàbies estan sobreexplotades. Per tant, "Els peixos que estan en els cultius estan sobreexplotats" #01:02:16-4#

1RA VOTACIÓ ASPECTES NEGATius

_Rosa: Ara cinc punts comencem igual que abans per les importants.

_Mònica: O sigui, lo més dolent.

_Rosa: Lo més dolent, efectivament.

(Joan marxa)

#01:06:26-7#

DEBAT ASPECTES NEGATius

_Mònica: Jo crec que la més important és que els donen productes que són dolents per ells i pels consumidors, que potser diuen "així em durarà més" però després és perjudicial.

_Cristina: Sí, les empreses, òbviament, tenen un interès, el que volen és produir més quantitat per tenir més beneficis i les tècniques que utilitzen per produir més són perjudicials tant per la qualitat com per la qualitat nutritiva dels consumidors.

_Jan: Sí, jo crec que aquest és el més important. El tema de què si el que estem menjant és de bona qualitat o no, si pot ser dolent en determinat termini..

_Eli: Jo crec que, relacionat amb aquesta que dieu, la B, la que tenen unes condicions de vida..., també afecta. Perquè que estiguin tots junts, tots que no es poden moure.

_Cristina: Estan en un ecosistema que no és el seu, és com antinatural d'alguna forma perquè no és el lloc on haurien de ser aquests peixos, no és l'aliment què haurien de tenir...

_Mònica: És tot molt artificial.

_Cristina: Molt artificial, exactament.

_Bea: Jo veig irònic que vulguin repoblar alguna espècie quan sobreexploten d'altres.

_Mònica: El fet de no saber si les retornen al seu medi aquestes que estan repoblant, o diguin no ens va bé que s'extingeixin perquè està molt bona i després no la tornen al seu hàbitat.

_Cristina: Les repoblen només pel seu interès i no sabem si per tornar-les a l'ecosistema o només per la producció.

_Mònica: Això tampoc ho sabem bé però, si fos així, per mi seria molt greu.

_Cristina: Jo crec que totes les idees giren en torn a això, a la qualitat de vida dels peixos com de l'aliment.

Rosa: Lo més important és lo que fa referència a la qualitat.

_Mònica: Sí, qualitat de consum i de vida, crec jo.

_Jan: Que les infraestructures fan mal bé el paisatge, "pues bueno"... no sé.

_Eli: Jo crec que, més que el paisatge l'ecosistema de la zona.

_Jan: És això, és que estèticament, "pues bueno"...

_Mònica: És que això com tot, on anem construïm alguna cosa, llavors...

_Cristina: Jo no sé si contaminen aquestes zones de producció, suposo que com totes les indústries, o el que sigui però, si està al costat del mar d'alguna forma segurament... jo crec que sí perquè tots els llocs on es fabriquen coses, indústries i fàbriques, tenen un mínim...

_Jan: Jo crec que no perquè si estan tancats i en gàbies...

_Bea: Si l'aigua entra del mar, igual que li dona substàncies als peixos es poden filtrar per fora.

_Jan: Però jo crec que la contaminació és el punt fort dels aspectes negatius.

_Cristina: Jo el punt més fort és el tema de la qualitat i després el de la contaminació que prové d'aquestes fàbriques.

_Rosa: I això l'heu posat?

_Cristina: Han posat el paisatge...

_Rosa: És el que deia pot canviar l'ecosistema de la zona a l'introduir els peixos.

_Cristina: I també el del paisatge que també seria una mica relacionat.

_Rosa: Sí, però són dos coses diferents; el de dalt repercuteix al sistema marí, per entendre'ns, i el del paisatge... #01:11:31-1#

2NA VOTACIÓ ASPECTES NEGATIU

Rosa: I ara ràpidament.... (Voten en silenci)

Rosa i Julia donen les gràcies i s'acomiaden.

#01:19:02-1#

Annex C

Transcripció Focus Grup GB

Presentació Moderador. Agraïments, presentació bàsica del concepte de l'aqüicultura i breu explicació del procediment del FG. Omplen el full amb informació personal. #01:29:26-4#

ASPECTES POSITIUS #01:32:35-8#

1RA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES POSITIUS

_Rosa: 1ra idea positiva!

_Clara: Que poden controlar la producció de peixos. Poden decidir quin nombre de peixos volen, quina mida els interessa...

_Rosa: Per tant el que controlem no és la reproducció sinó la producció?

Clara: No, no, exacte, la producció.

_Rosa: Poden controlar la producció. Molt bé. Daniel!

_Daniel: No ho se segur però, crec que el peix serà més barat.

_Rosa: Molt bé. El peix d'aqüicultura és més barat.

_Marga: Puedo hablar en castellano?

_Rosa: Sí, sí, sí, i si vols parlar angles i francès també.(Rialles)

_Marga: Conservación de las especies.

_Rosa: La acuicultura puede servir para conservar especies que estén en peligro, ¿no?

_Marga: Sí.

_Rosa: Molt bé.

_Olga: No sé si està relacionat amb l'anterior. La repoblació d'espècies, més o menys seria el mateix.

_Rosa: Poden ser dues preguntes diferents. Una cosa és que es conservi l'espècie, perquè la cries i no la pesques, i l'altra cosa és que l'aqüicultura la facis servir per tornar a introduir-les al medi.

_Olga: Jo em refereixo a això.

_Rosa: És a dir, el primer és "l'aqüicultura pot servir per a la conservació de les espècies perquè es pesca menys", és això?

_Marga: Sí.

_Rosa: I en canvi el de baix "l'aqüicultura pot servir per repoblar espècies que estiguin..."

_Olga: I després tornar-les a ficar en el seu medi.

_Rosa: Molt bé. Aina!

_Aina: Que amb l'aqüicultura podem tenir un determinat tipus de peix tot l'any que de manera natural potser emigren i no el podem tenir durant tot l'any.

_Rosa: Disponibilitat de peix durant tot l'any.

Més!

_Sebastian: No se daña el ecosistema con pesca irresponsable ya que la producción de los peces está controlada i no se pescan ciertas especies en ciertas zonas porque ya se producen en otras.

Rosa: Esto sería la misma idea que la suya, ¿o no?

_Sebastian: Un punto intermedio entre ambas.

_Rosa: Pero el punto que ha dicho Marga ha quedado: "Conservacions de les espècies perquè es pesca menys d'una espècie determinada"

_Sebastian: Y esto es "conservar los ecosistemas", que no se pesquen ciertos peces que al eliminarlos pueda afectar al ecosistema.

_Rosa: Conservació de l'ecosistema perquè es pesca menys?

Sebastian: Porque se pesca menos en esa zona.

Rosa: De hecho la otra (la C) estaría dentro de esta, porque las especies estan dentro del ecosistema

_ Rosa: Lluc!

_ Lluc: Es més fàcil agafar-les, per tant més fàcil vendre-les després, vendre més quantitat.

_ Júlia: Al mercat de peix, no? Compra venda?

_ Lluc: Sí.

#01:37:03-0#

2NA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES POSITIUS

Rosa: tornem-hi, un altra ronda.

_ Clara: Jo ara tenia això últim, és més fàcil per al pescador aconseguir el peix.

_ Rosa: Daniel!

_ Daniel: Que els pescadors no tenen tants riscos, perquè si han de sortir a la mar i... Això, no hi ha tant de risc. Com es diu el que pesca?

_ Tots: Pescador!

_ Daniel: Sí, és que ara m'estava fent un "lio". El pescador té molts riscos, la mar mai saps com va a estar i treballar en un lloc estable...

_ Rosa: Per formular-lo com ho faries? "El treballador de l'aqüicultura te menys riscos que el pescador?"

_ Daniel: Sí.

_ Rosa: Podem posar riscos mm..., que es poden pensar que són riscos econòmics, riscos de salut?

_ Daniel: És que no saps com et respondrà la mar aquella nit o...

_Rosa: Hem de trobar la formulació per als riscos.

_Daniel: Laborables.

Rosa: O personals, de persones... Marga!

_Marga: Yo a parte del control de la explotación, no tengo más.

_Olga: Permite tener unos beneficios económicos estables en las regiones en las que se cultivan.

_Olga: Sí.

_Rosa: Aina!

_Aina: Jo he ficat que pot ajudar a mantenir la cadena alimentària perquè, si tu repobles un peix, fas que continuï i no s'alteri la cadena alimentària si aquell peix falta.

_Júlia: Molt relacionada amb la que ha dit Sebastian de conservació del medi?

_Aina: Sí.

Rosa: Continua sent del mateix tema però aquí ja no és... estaria relacionat amb la repoblació, no?

_Aina: Sí.

_Rosa: El que hem de mirar si entre les dues esteu d'acord i que sigui una sola repoblació. Si creieu que són diferents posem les dues però si creieu que és la mateixa cosa anul·lem una.

_Aina: Què defensi la meva?

_Rosa: No, no, després.

_Rosa: Estàvem en l'Aina, Sebastian!

_Sebastian: Permite alcanzar la demanda del consumidor.

_Rosa: "Permet cobrir la demanda del consum de peix".

_Lluc: No sé si això és possible però en cas de que ho fos podria ser un atractiu turístic o per visitar.

_Rosa: Pot ser. "Atractiu turístic" #01:42:03-9#

3RA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES POSITIUS

_Rosa: Un altra ronda.

_Clara: Jo ja no tinc.

_Daniel: No sé si està relacionat amb la de l'Olga però que una aqüicultura d'aquestes pot afavorir a tot el poble, és a dir, hi ha pobles petits que es dediquen només a la pesca i això afavoreix l'economia de tot el poble.

_Rosa: I, deies, que això tenia relació amb "els beneficis econòmics més grans més estables en producció que en pesca"?

_Daniel: "Bueno" no, que afavoreix econòmicament al poble coster.

_Rosa: "Afavoreix econòmicament al poble coster"

_Rosa: L'altra pregunta està relacionada amb els beneficis econòmics dels que produeixen, tu aquí estàs parlant dels beneficis econòmics de tothom.

_Daniel: Clar, però els que produeixen són els del poble, segurament, no?

_Rosa: Marga?

_Marga: No.

_Rosa: Olga?

_Olga: Tampoc.

_Rosa: Ja està?

_Sebastian: Es que es muy similar a las otras: que también se pueden establecer leyes de conservación; cría controlada de ciertas especies, también se mencionó.

_Rosa: Lluc?

_Lluc: Jo tinc que es més fàcil agafar-lo, és com lo que he dit abans però no en el mercat, què es més fàcil "agafar-los" (rialles).

_Rosa: Agafar els peixos li diuen "despesque".

_Lluc: Però no per evitar el risc, com ha dit ell (Daniel), sinó perquè facilita més...

_Júlia: Maneig.

_Daniel: Sí.

_Lluc: Sí.

_Rosa: "Un maneig més fàcil". #01:44:39-6#

1RA VOTACIÓ ASPECTES POSITIUS

Rosa explica com s'ha de fer la votació

(ES FA LA VOTACIO EN SILENCI. ES PUNTUA DE MÉS IMPORTANT A MENYS) #01:50:59-9#

DEBAT ASPECTES POSITIUS

_Rosa: Abans algú havia començat, qui havia començat que volia defensar...?

_Aina: El que volia dir és que nosaltres dos (El Sebastián i l'Aina) havíem dit una idea però no era el mateix, perquè ell deia que es mantenia l'ecosistema i jo que es mantenia la cadena alimentària; i és que a dins de l'ecosistema hi ha multitud de peixos, què es mengen uns als altres, i si treus una espècie, segurament els hi trenques la cadena alimentària, i comença haver-hi alteracions que podrien ser molt catastròfiques.

_Rosa: Sebastian, tu ho veus diferent?

_Sebastián: Sí, yo lo veía diferente del de, creo que Olga, que era lo de repoblación. Al mantener la cadena alimentaria tú puedes repoblar, no porque este sufriendo por la cadena alimentaria, sino

por otras razones. Porque, no sé, hay ciertos tipos de peces que ofrecen ciertas ventajas al ecosistemas diferentes y no solo por que sean más comidos o menos comidos por otros.

_Clara: Veient les votacions, i que casi tothom ha posat repoblació d'espècies en lloc de conservació de l'ecosistema, i jo crec que la repoblació de peixos està a dins de la conservació de l'ecosistema és més general i, per tant, és més important perquè és més gran.

Entra la conservació, entra la repoblació, entra lo de la cadena alimentaria... Ho engloba tot i, per tant, per mi, era el més important el de la conservació de l'ecosistema.

_Rosa: Sí, però fixa-t'hi que la conservació de l'ecosistema a darrere té dues paraules.

_Clara: Per menor pesca, sí. Però bé, clar, és que estem parlant de l'aqüicultura, les altres també eren per menys pesca.

_Rosa: Està bé, per menys pesca.

_Clara: Tot era per menys pesca i dintre d'això a mi em semblava que conservació ho englobava tot.

_Rosa: Esteu d'acord?

_Olga: Jo quan he votat "la repoblació d'espècies", que és la primera que se m'ha vingut a la ment. Ho he pensat en plan: "ja que han fet el mal de gastar totes les espècies d'un lloc, intentem conservar-lo així, intentem, tornar-lo a intentar. Que comenci com abans". Però també considero que conservar un nivell està bé, o sigui, ho he votat el segon. (Es refereix a la conservació de l'ecosistema).

_Marga: Mis votaciones han ido también por este hilo y por eso la tercera que he votado es que ayuda a mantener la cadena trófica, porque muchas de las especies que se consumían antes han desaparecido y ahora se consumen otras, o ahora está más de moda el salmón, o ahora no sé qué... Hay tantísima demanda que muchas veces excede el propio consumo y es positivo que se ayude a mantener ese consumo.

No sé si me he explicado bien.

_Daniel: Lo que decía ella de que si quitas una especie entonces esto (la cadena trófica) cambia, yo tampoco lo veo así. Hay muchos peces en el mar y si quitas unos pocos y los conservas y haces que crezcan, realmente tampoco estás cambiando todo el ecosistema. Estás quitando una parte esos peces tendrán más peces y se reproducirán y seguirá todo igual. Si tu ya estás conservando y estás haciendo que crezcan para el consumo nuestro es positivo. Por eso mis mejores puntuaciones van destinadas al precio, a la población porque al final nos ayuda a nosotros.

_Aina: Potser tens un punt materialista, eh?

_Daniel: Sí.

_Marga: Eso es lo que yo quería preguntar antes. Por qué cuando piensas un aspecto positivo, ¿Para quién?

_Rosa: Para ti.

_Marga: Porque eticamente, en este caso, yo soy vegana, en la mayoría de lo que puedo. Esto es positivo para la economía, para el propio consumo, pero para mi etica no hay nada de bueno. Sí que hay positivo en eso de ayudar a mantener el daño que ya hemos hecho.

_Sebastián: A mantener el daño suena muy mal.

_Marga: Perdón, perdón, al revés. Ayuda a...

_Sebastián: A reducir el daño.

_Marga: Exacto, a reducir el daño que actualmente existe. Porque las pescas furtivas, que están poco controladas, no solo se está pescando la especie que se quiere, sino que en las grandes redes también entran dentro lo que se llama daños colaterales como tiburones, delfines y que luego venden para otras cosas. Ese no es el tema pero..., la cosa está en que, puestos a mantener todo esto, es más positivo este tipo de pesca que no la otra.

_Sebastián: Es el menor mal.

_Olga: Ya, porque también, la que no he votado pero, me hubiera gustado votar, es la primera de que "pueden controlar la producción" porque lo encuentro más ético utilizar este proceso porque

controlas y dices: "bueno, si esta es nuestra demanda, no vamos a producir seiscientos mil peces más porque se va a quedar ahí y no los va a comprar nadie y se habrán criado para nada. Y, en cambio, si vas de pesca, pues vas por un sitio por donde hay muchísimo peces, los coges y mueren la mitad. No llegan al mercado porque no hay las condiciones adecuadas, se pierden un montón de animales, de especies de los corales y de todo el ecosistema. Por eso, creo que es un beneficio utilizar este proceso por la conservación del entorno. Mucho más eficaz que los sistemas de pesca tipo el arrastre que destroza todo el ecosistema.

_Sebastián: En defensa de lo de "mantener la cadena alimentaria", yo veo que si tu quitas una especie no sabes que repercusión puede tener eliminar esa especie, entre otras. Puede que se tenga que adaptar a otras cosas y eso le haga mal a esos mismos peces y a la hora de pescarlos nos haga mal a nosotros. Incluso que por haber quitado una, esa especie también se va.

_Aina: Exacte, és a dir, per molt que potser un peix no faci res si el trèiem, perquè potser no el mengem els peixos o és fàcilment substituïble, potser no, i el problema és que per fer això i no tornar-lo a repoblar, i que pensem que no és important i que volem menjar, hi ha una alteració i després tot els peixos que menjava, el que hem eliminat al principi, desapareixen també i els peixos comencen a estar en mal estat, a desaparèixer. Llavors, un petit canvi, que creiem que no provocaria gaires alteracions, ens acaba repercutint en nosaltres.

_Rosa: L'aspecte positiu quin és? El aspecte positiu és que si els cries en captivitat no els prens del mar?

_Aina: No, no. L'efecte positiu és repoblar perquè si no repobles perquè penses que no tindrà conseqüències.... no saps quines conseqüències tindrà normalment, és imprevisible.

_Rosa: Això és podria interpretar de dues maneres.

_Daniel: Claro.

_Rosa: Si tu els cries en captivitat no estàs collint del mar, per tant,...

_Aina: No però si els cries en captivitat i després els...Ja.

_Rosa: O sigui que són dues idees diferents.

_Daniel: Però jo crec que aquestes produccions hauran investigat abans quins peixos treure i quin no, com afectarà a l'espècie, com afectarà a l'ecosistema, com afectarà tot. No crec que agafin i "juh"

_Rosa: Esteu parlant de la pesca.

_Clara: No clar, perquè tu pots estar fent aqüicultura amb una espècie que segueix lliure pel mar.

_Olga: Clar.

_Clara: Tu no treus una espècie del mar per fer l'aqüicultura.

_Daniel: Ja, jo és el que estava pensant abans, estàs traient una miqueta d'aquesta espècie per poder-la conservar.

_Aina: Però una vegada que la treus...

_Lluc: Però l'objectiu d'això normalment és per que es pugui menjar.

_Marga: Ara sí que no ho entenc, d'on surten els peixos que estan...

_Clara: Tu extreus una petitíssima part per que es reproduïxen però, no estàs traient l'espècie.

_Aina: Però després torna una part al mar.

_Rosa: Torna una part al mar? Què creus?

_Clara: Jo no ho sé això. Però, aviam, suposo que si quan és necessari tornar una part al mar..., l'haurien de tornar si no fos necessari, perquè malgrat que ells l'hagin tret una mínima part del mar..., i si segueix sent suficientment nombrosa, no caldria que es tornés. Això ho haurien de saber ells. No ho sé que fan.

_Lluc: Es que l'espècie fora de l'aqüicultura es pot reproduir, no és que tu treguis i no es reproduïxin i has d'anar ficant.

_Clara: Això, que si el controlen i saben que poden no tornar-ne a posar, doncs que no hi posin, i si s'han de posar...

_Sebastián: El problema és que si lo sacas y tienes esta especie, que se crío en cautividad, y luego la vuelves a soltar a un ecosistema que no conocen puede ser dañino para ellas y para el mismo ecosistema. Entonces no es tan bueno.

_Olga: Sabes lo que...

_Marga: Y yo... a no perdón, perdón que estaba pensando en voz alta. Acaba, acaba.

_Olga: Que no, que no, que era una tontería.

_Marga: Ostia, perdón.

Sí?

_Olga: Sí.

_Marga: Ahora que has dicho esto me ha venido a la cabeza que habéis dicho, no sé cual ha sido exactamente pero, que permite un consumo durante todo el año y que, mediante esto, se puede consumir un tipo de pescado que en tu zona no se pesca. Ligado a esto, es negativo para la propia especie porque no es su hábitat.

#02:02:58-5#

2NA VOTACIÓ ASPECTES POSITIUS

Rosa explica las puntuacions i que en funció al que s'ha discutit han de tornar a votar. Voten en silenci. #02:07:19-4#

ASPECTES NEGATIUS

Rosa: explica que ara es fa el mateix amb els aspectes negatius que ells veuen de l'aqüicultura.

Escriuen sen silenci. #02:09:29-7#

1RA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES NEGATIUS

_Lluc: Els peixos estan empresonats, no són lliures de fer...

_Rosa: No viuen en el seu entorn natural i estan amuntegats.

_Daniel: para una que tenia!

_Rosa: Sebastián!

_Sebastián: El uso de productos artificiales para su alimentación o para conservarlos dentro del entorno, no puede ser del todo bueno, ni para ellos ni para nosotros a la hora de consumirlos.

_Rosa: Son dos ideas distintas, una primero y luego la otra.

Una cosa es que las sustancias sean malas para los peces y otra cosa es que sean malas para el consumo humano.

_Sebastián: Bueno, pues esta para los peces...

_Rosa: Alguien puede estar de acuerdo con una cosa y no de acuerdo con la otra...

_Sebastián: Pues esta para los peces y la siguiente...

_Rosa: "Ús de substàncies artificials..."

_Sebastián: Artificiales o químicas.

_Rosa: "Ús de substàncies químiques és dolent per la salut dels peixos". Molt bé.

Aina!

_Aina: Altera el paisatge. Vull dir, totes les gàbies, els vaixells que controlen alteren el paisatge.

_Rosa: L'Alteren negativament?

_Aina: Sí. Anem a posar negativament, perquè el poden alterar de forma positiva.

Aina: No, no, alteren negativament.

_Rosa: "Alteració negativa del paisatge".

L'Olga!

_Olga: La qualitat del peix diuen que és més dolenta. No té el mateix sabor un peix que ha estat en llibertat que un peix que ha estat en una piscifactoria alimentat amb pinso.

_Rosa: O sigui "El gust del peix és pitjor que els de pesca"

_Olga: Fins i tot diuen que són més petits, que no sé...

_Rosa: Ja.

_Marga: Mi aspecto negativo de base es que perpetua el especismo.

_Rosa: Perpetua què?

_Marga: El especismo humano.

_Rosa: No entiendo qué es el especismo.

_Marga: Especismo humano es considerar que la especie humana es superior a cualquier otro animal. El especismo es eso. Realmente todos los seres vivos, sintientes, somos iguales. Y no deja de perpetuar eso: la acuicultura no deja de perpetuar el especismo.

_Júlia: Antropocentrismo?

_Marga: No, no, especismo humano. Considerar que el ser humano es superior a cualquier otra raza. Es decir, ¿Qué hace distinguo a un pez de un cerdo, o un caballo de un perro? No se si...

_Rosa: Sí, yo lo he entendido hasta que has metido los peces y los caballos por medio.

_Marga: La idea es que todos los seres vivos son iguales, estan en el mismo nivel. A nivel sintientes son iguales.

_Rosa: Un pez y un hombre són iguales?

_Marga: Sí, a nivel sintiente dijéramos. Lo que ahora no sé, nunca he investigado sobre un pez.

_Rosa: No discutamos que esto viene luego. La palabra que has utilizado es especismo?

_Marga: Sí.

_Rosa: S'entén el que ella vol dir amb especisme?

_Tots: Sí.

_Rosa: Posem "especisme" que és molt sintètic i després ja posarem amb un peu de pàgina la definició d'especisme que deu d'estar al diccionari.

_Marga: Sí.

_Rosa: "Perpetua l'especisme humà".

Ara li toca a Daniel.

_Daniel: Es que ja les han dit.

_Clara: Jo dins del tema de les infraestructures: la construcció d'aquestes infraestructures comporten pol·lució, si les posen a dins de l'espai marí poden generar residus que afecten a l'espai lliure del voltant.

_Rosa: Que les infraestructures poden ser contaminants.

_Clara: Poden ser-ho. No estic informada però segur que...

_Marga: Impacte mediambiental em sembla que es diu això.

_Clara: Exacte, impacte mediambiental de les infraestructures.

_Rosa: Que no es lo mateix que l'alteració negativa del paisatge.

_Clara: No.

_Rosa: És diferent #02:14:04-9#

2NA VOLTA D'IDEES SOBRE ASPECTES NEGATIUS

_Rosa: Un altra qüestió.

_Lluc: Sí, tinc un altra però està relacionada amb el que ha dit ella (la Marga), que no se'ls tracta com un ser viu sinó com un material per consum propi.

_Rosa: És el mateix?

_Marga: Sí, va por ahí. Es como: ¿quiénes somos nosotros para...? Es como una derivación.

_Rosa: Són dos coses diferents, "Convertir els peixos en un producte per el consum humà".

Sebastián!

_Sebastián: Los peces criados con productos químicos pueden ser dañinos a la hora de consumirlos.

Rosa: Dañinos para la salud humana.

_Sebastián: Para la salud humana, sí.

_Rosa: Molt bé, Aina!

_Aina: Sí, l'aqüicultura treu feina als pescadors que van a la mar a pescar. Es a dir, si...

_Rosa: Ja discutirem després.

_Aina: Val.

_Rosa: No només no hem de dir res sinó que anem a retard.

Olga!

_Olga: Allò de què teníem una espècie de peix durant tot l'any, doncs que això afecta els peixos d'aquesta espècie que els fem viure en un entorn o estat en què no estan acostumats a estar-hi i això també afecta el producte final.

_Rosa: A veure, com formularies la frase?

_Marga: A mi em sembla que tinc la mateixa i és que les espècies es troben en hàbitats diferents.

_Olga: Sí, sí, sí.

_Júlia: És que tot estaria una mica relacionat amb la primera, no?

_Sebastián: No, yo veo cosas diferentes. Una cosa es tenerlos en un sitio donde no pueden salir y otra tenerlos en un ambiente donde no crecerían. Si tú tienes un pez de agua salada en agua dulce...

_Olga: No tan radical, pero claro...

_Marga: O de zones geogràfiques diferents...

_Olga: Claro, si quieres salmón...

_Sebastián: Hay peces que crecen en el Caribe, los pones en el Atlántico y van a morir...

_Rosa: "El lloc on creixen no és el seu hàbitat natural", no?

Això ho ha dit l'Olga.

_Marga: Jo tenia això i lo de l'impacte mediambiental i ja està.

_Rosa: I el Daniel?

_Daniel: No.

_Clara: Jo tinc, no sé si també va relacionat amb el que s'ha dit abans del menjar, de les substàncies químiques, canvis en l'alimentació del peix produeix modificacions genètiques en el peix mateix i llavors pot ser l'espècie que entra en l'aqüicultura, alimentat d'aquesta manera, que no és el seu aliment natural, surt sent similar però diferent, modificat genèticament.

_Rosa: O sigui: "els canvis en l'alimentació del peix modifica genèticament els peixos". Alguna idea més?

_Sebastián: Sí, que si por alguna razón no se puede sostener más ese estilo de... de crecimiento de peces, los peces se ven desatendidos y terminaran muriendo y las estructuras seguirán ahí contaminando.

_Rosa: A ver, ¿cómo lo conviertes en una frase?

_Sebastián: Si se les quitan los recursos para mantener este sistema pues...

_Rosa: O sea, si la empresa quiebra.

_Olga: O ya no hay demanda...

_Sebastián: Los peces se ven desatendidos...

_Rosa: Los peces estan desatendidos y la estructura contamina.

_Sebastian: Y contamina... Los peces moriran.

_Olga: La falta de demanda de esa especie causará la despreocupación de esos peces.

_Rosa: Pero tú lo que quieres decir es que hay unas jaulas allí y la empresa cierra, los peces quedan allí, o se escapan por allí, y todo aquello queda en el medio y es esto lo que quieres decir.

_Sebastián: Es como que si no se mantiene no se promueve se va quedar ahí desatendido y no va ni aportar nada.

_Rosa: Ya.

_Lluc: A lo millor pots dir com que "la fallida de l'empresa fa que les construccions segueixin contaminant".

_Rosa: La Júlia està fent un esforç per formular-lo: "Les estructures queden en el medi residualment després d'acabada la producció"

_Júlia: Us sembla bé?

_Rosa: Sí és això? Més idees?

_Marga: Yo, relacionado con la demanda, no sé si es negativo pero, cómo..., si tienen que cubrir cierta cantidad, ¿cómo se aseguran de que tengan esa cantidad disponible?

_Rosa: Eso es una pregunta.

_Marga: Sí, pero sería negativo si para hacer esto fueran a coger más cantidad de peces o... no sé.

_Clara: Crec que jo sí sé que passa amb les verdures però no amb els peixos. És que, si fan una sobreproducció, tot el que sobra? Es perd.

_Marga: Como mantienes una demanda.

_Rosa: La meva pregunta seria, creieu que hi ha malbaratament a l'aqüicultura, es a dir, que és produeix més del que es consumeix?

_Olga: Possiblement hi ha malbaratament.

_Clara: O si és més que amb la pesca tradicional o no. O sigui, segur que hi ha malbaratament perquè sempre intentaran produir per cobrir-ho, i per cobrir-ho es poden passar fàcilment i que sobri peix. Però, no sé si és més gran que en la pesca tradicional, que també n'hi havia perquè pescaven tots els peixos què volien...

_Júlia: Voleu dir que quan sobra peix aquest peix no és tractat com toca?

_Marga: No, jo el que vull dir és que, aviam, la demanda.... és que no sé com explicar-lo

_Sebastián: Yo creo que sé lo que quieres decir: si la demanda es mayor que lo que produces, ¿de donde sacas lo que falta para completarla?

_Marga: Exacto.

_Rosa: Ah, no és el mateix que parlar de malbaratament, eh.

_Marga: No, mi idea era al revés. Que si tienes una empresa y te dicen: "pues tantos kilos". Y tú, no tienes tantos kilos que vas a ir al mar a coger esa especie.

_Clara: No, és que primer tens els quilos i el després tu proveiràs...

_Sebastián: Que se vuelve más un negocio que algo ambiental...

_Marga: No sé, és que no estic informada.

_Daniel: Tienes que pensar que con lo que tienes de peces irás al mercado y lo venderás...

_Rosa: Tenéis que poner la idea negativa que consideréis que hay porque estáis introduciendo elementos de discusión de cosas que no sabéis y de lo que se trata es de las ideas negativas que vosotros tenéis. O sea, que hay que formular una idea y luego la discusión.

_Marga: Bueno pues ya està.

Júlia: Deixem aquesta del malbaratament?

_Clara: Jo no la tenia apuntada però sí que crec que hi ha malbaratament d'aliments.

#02:22:28-8#

ACLARIMENT EN COMÚ DE LES IDEES NEGATIVES EXPOSADES

_Rosa: A veure si es veuen clares o no les preguntes:

Alteració negativa del paisatge

El gust del peixos és pitjor que els de pesca

Perpetua l'especisme humà

Impacte mediambiental de les infraestructures

Convertir els peixos en un producte pel consum humà

Els peixos criats amb productes químics poden ser dolents per a la salut humana

L'aqüicultura treu feina als pescadors

L'ambient en el que creixen no és el seu habitat natural

Canvis en l'alimentació del peix modifica genèticament els peixos

Les estructures queden en el medi residualment després d'acabada la producció

Malbaratament dels peixos #02:23:16-7#

1RA VOTACIÓ ASPECTES NEGATIUS

_Rosa: Molt bé ara fem lo mateix que abans, agafeu el de 5 punts primer.

_Lluc: Cinc punts vol dir que és el pitjor?

_Rosa: Que és el pitjor, sí. És el que vosaltres penseu que és el més important.

_Clara: És el pitjor clar, el que afecta més negativament.

Voten en silenci.#02:27:00-7#

DEBAT ASPECTES NEGATIUS

_Rosa: Ara sí que podem discutir.

_Sebastián: Yo quiero comentar sobre el malgasto de los peces. Una cosa es cuando se te daña una verdura, se dañan y ya está, a la basura. Y en un pez lo puedes mantener a pesar de que no lo hayas sacado para la venta.

_Clara: No, no... pero yo digo cuando ya los han sacado y no los venden.

_Sebastián: Ah, vale, vale.

_Olga: Claro, claro.

_Aina: Dentro del agua, está el pez dentro del agua y ya está.

_Sebastián: Siguen el ciclo de la vida.

_Clara: No, no, yo digo si los sacan y no los venden. Exceso de producción para vender y no se venden. Eso que no se vende...

_Aina: Sona una mica cruel val però, com que els has creat tu els estàs criant tu i n'hi ha mil peixos més dintre de la gàbia. Suposo que si malbarates peixos dintre dels límits econòmicament no els hi deu sortir...

_Clara: Però no estic parlant econòmicament. Hi ha gent que es mort de gana i amb aquest peixos viurien.

_Aina: Ahh, val.

_Clara: I aquests peixos no aniran a la gent que es mort de gana.

_Aina: Llavors sí que es podrien regalar.

_Clara: És que és molt fort. Les patates que són massa grans... podrien alimentar al barri sencer, i es tiren. I canvien de lloc a on les tiren perquè no les pugui trobar la gent pobre i se les pugui menjar. És que és molt fort.

_Daniel: Bueno, porque no les produce beneficio económico.

_Clara: Però és que tampoc les estan traient diners si s'ho mengen ells perquè no és benefici econòmic, però tampoc... és que és molt fort.

_Daniel: Tienes toda la razón.

_Marga: No opino nada porque considero que todo el mundo necesita un "reset" mental colectivo...

_Rosa: Què vols dir amb un "reset"?

_Marga: Que personalmente considero que una persona humana puede vivir sin consumo animal y que todo este sufrimiento sería innecesario. Yo ya no puedo comentar nada más porque, para mi, eso es lo más negativo.

_Aina: Jo no estic d'acord.

_Lluc: Però Marga una cosa, un peix es menja un altre peix, i nosaltros el peix més gran, és com el mateix.

_Aina: Totes les espècies es mengen altres espècies.

_Marga: Es un debate que ahora no voy a discutir.

_Sebastián: Sí, eso es un debate que está relacionado pero no es lo que se enfoca aquí.

_Lluc: Per exemple, tu consideres una planta, un peix i tu?

_Marga: Lo puedo explicar ahora o se nos va a ir el tiempo.

_Rosa: A veure, si serveix per defensar, o sigui, tu el que has d'intentar és defensar que el més important és el de "Perpetua l'especisme humà". És això del que vols convèncer als altres?

_Marga: Si

_Rosa: I aquí et volen convèncer de que no és el més important, no és el més important perquè els peixos es mengen els peixos, nosaltres ens mengem els peixos. Per tant, són dos posicions.

_Marga: Vale, una planta es estímulo-respuesta. Una planta no siente, simplemente responde al estímulo del sol, crece... todo eso. Una animal sí que siente. Un animal sí que va a sentir la acción que tú le hagas, no solo va a responder ante ese estímulo sino que lo va a sentir. Lo que hace superior al humano es la capacidad de pensar y razonar, sabes?

_Aina: Però tornem al mateix, raonem ho pensem totes les espècies mengen animals. Som molt més, som molts bilions de persones aquí i mengem molt, en general, fem moltes activitats i necessitem menjar.

_Marga: No os voy a cambiar de opinión ahora.

_Sebastián: Yo creo que realmente el problema no es que consumamos cierta cantidad de pescado, es que consumimos el 90% de todo lo que hay.

Clara: Jo amb això estic d'acord. El problema no és que siguem omnívors, som omnívors per naturalesa, i tampoc és plan de posar-nos a canviar la nostra naturalesa. Però amb dues, tres vegades que mengéssim carn a la setmana seria més que suficient, i mengem cada dia una hamburguesa, un frankfurt i no sé què... i això és massa, i provoca que la indústria alimentària

estigui contaminant moltíssim i acabant amb espècies. Això és el que jo trobo malament. Però si tractéssim bé als animals es podria menjar igualment les vegades normals de menjar carn.

_Rosa: Us esteu desviant.

_Daniel: Sí, molt, molt, molt.

_Olga: Però ara es pot relacionar. Com tenim tanta demanda, tenim que crear altres opcions per crear nosaltres mateixos essers vius per poder-nos alimentar. Quan, en realitat, amb els nostres propis recursos amb una alimentació bàsica com abans tenien els troglodites que anaven de pesca i pescaven el que necessitaven menjar. No pas el que el que necessites per a tu, el teu veí i el de la tribu del costat, i menys en gàbies.

_Aina: Però el problema és que tal i com parlem dels animals, que també mereixen viure i no estar tancats, tampoc tenim en compte les plantes, per exemple els corals i això, i tot el que perjudica les infraestructures.

_Olga: És que està molt malament.

_Aina: Tant com quan funcionen com quan s'abandonen.

_Marga: Per això l'aspecte més negatiu és... Jo en aquest cas he posat que la gent no està preparada diguéssim i, llavors, convertir els peixos en un producte humà és lo més negatiu, per tot això que esteu dient.

_Olga: Hmm

_Rosa: Aquí encara falten alguns però de moment sembla que el que més preocupi sigui els peixos que estan empresonats. No té sentit.

Marga: Pero ahora yo lanzo una cosa: Si lo que realmente preocupa es que los peces esten presos, se sigue consumiendo y si tu demanda X productos la empresa va a seguir produciendo X y haciendo presos estos peces.

_Aina: Però tu a vegades no saps d'on estàs comprant el peix, si ve d'aqüicultura o salvatge i tothom menja peix.

_Marga: Pero quiero decir que me parece irónico que esté saliendo que lo que hemos considerado más negativo sea que esten encerrados cuando...

_Daniel: Pero es que cuando decíamos que no esten encerrados, cuando decia Lluc, es que no estan en su hábitat natural al final.

_Sebastián: Yo veo peor lo que les hacen que donde están realmente. O sea, si los pones con químicos los estas dañando.

_Daniel: Claro, si coges una especie, la pones en un lugar que no es el suyo, los "empresones", y después usas productos químicos estas haciendo daño a una especie. Es lo que yo veo mal.

_Marga: En cierta parte, todo esto existe porque existe una demanda de este producto. Es que me parece muy irónico que realmente esteis diciendo las bases de lo que funciona mal pero nadie como individuo aporta el granito de arena para que esto...

_Lluc: Si clar que jo estic d'acord en que no se'ls ha de tractar com un producte ni que el peix hagi de ser inferior a nosaltres però jo vull peix.

_Rosa: Ja els tenim aquí.

S'explica la puntuació en sumes.

2NA VOTACIÓ ASPECTES NEGATIUS

Voten en silenci

Rosa i la Júlia s'acomiaden.

Annex D

24

EL PAÍS, domingo 15 de septiembre de 2013

PAÍS VASCO

Ya no hay truchas españolas

El PNV diluye en el acuerdo que Ortuzar, López y Urkullu firmarán mañana su rechazo permanente a las reiteradas propuestas de fiscalidad del PSE-EE

JUAN MARI GASTACA
Bilbao

En enero de 2010, cuando el entonces lehendakari Patxi López enarbó la bandera de un nuevo contrato social en el que introducía la revisión de la fiscalidad en Euskadi para garantizar el futuro de los servicios públicos, el portavoz parlamentario del PNV, Joseba Egibar, recurrió a su verbo fácil para ningunear la propuesta. "No todos somos truchas españolas de piscifactoría que se alimentan de pienso compuesto y por lo tanto saben igual". López ya le advirtió de que "nunca me he considerado una trucha, me gustan más los peces de colores". Más de tres años después, los nacionalistas aceptan la revisión fiscal. Las truchas de la piscifactoría han dejado de ser españolas.

El PNV ha hincado la rodilla en el debate de una nueva fiscalidad más distributiva con el PSE-EE, que se antojaba anatema hasta ahora en su ideario, mediante una estrategia rentista. Los nacionalistas han renunciado conscientes de la dejación que supone a cambio de asegurar a corto y medio plazo una estabilidad política al Gobierno de Iñigo Urkullu de la que carecía. Egibar, por ejemplo, fue capaz durante 40 minutos de intervención en el Parlamento de no aludir una sola vez a la propuesta de reforma fiscal que López acababa de anunciar en el debate de política general de 2010. El próximo día 26, unirá sus votos a los del PSE-EE para conceder a la Cámara su capacidad de interlocución en los impuestos de Euskadi.

Joseba Aurrekoetxea, a la derecha, Pilar García de Salazar, Rodolfo Ares e Iñaki Arriola. / L. RICO

Al final resulta que la vaca tenía más leche, en alusión a la crítica de Bilbao

Pero el PNV ya cuenta con el desgaste que le puede suponer la victoria política del PSE-EE en el pacto que ambos partidos y el lehendakari Urkullu suscribirán mañana. "Si tenemos que pagar ese peaje, lo pagamos", asumían con claridad en el EBB conscien-

tes de que su orden de prioridades comienza por apuntalar al Gobierno vasco.

La resistencia numantina del PNV al debate sobre una nueva política fiscal ha llegado más de una vez a la descalificación política, fácil de entender habida cuenta de la hostilidad en las relaciones de ambos partidos. Como presidente del PNV, Urkullu consideraba "una demagogia" que "paguen más impuestos los que más ganan". Para el líder nacionalista, no había necesidad alguna de debatir sobre fiscalidad para mejorar la situación económica: "el

problema es que el Gobierno vasco no ha hecho nada", se lamentaba apenas unas semanas antes de ser lehendakari.

En esta ferviente oposición, el PNV-EE siempre ha encontrado el verbo hiriente y explícito de José Luis Bilbao, diputado general de Bizkaia. "La vaca no da más leche y no se trata de ordeñarla más sino de curarla porque está enferma". Ahora se ha encontrado la solución y de hecho se confía en obtener 1.500 millones más en tres años.

En una línea de similar confrontación podría situarse el in-

terminable contencioso sobre el papel del Parlamento en la fiscalidad. Hasta el martes, el PNV, amparado en la textualidad del actual marco jurídico, siempre ha entendido que la Cámara "no tiene nada que decir en este tema".

La cruzada socialista siguió en mayo del pasado año con un pleno monográfico en la Cámara sobre la fiscalidad. También entonces recibió el desafecto nacionalista. El PNV votó en contra de todas las iniciativas del PSE. No apoyó la lucha contra el fraude ni la elusión fiscal ni el incremento de esfuerzo para quien más tienen. Hoy piensa lo contrario.

En esta carrera en solitario, los socialistas acudieron con la misma carpeta de ahora a Sabin Etxea tras las elecciones del 21-O y propusieron al PNV un acuerdo global para el inicio de legislatura sobre fiscalidad, impulso económico, servicios públicos y revisión del entramado institucional que calca prácticamente las líneas maestras del aprobado ahora. Los nacionalistas, convencidos entonces de gobernar solo con pactos puntuales, lo rechazaron.

Ahora, los nacionalistas, a cambio de asegurar la estabilidad de su Gobierno, admiten que la política fiscal se lleve al Parlamento, que se aumente la progresividad haciendo pagar más a quienes más ingresan, que se deben eliminar los márgenes de la ingeniería fiscal y que es imprescindible acometer planes conjuntos contra el fraude. Consciente de los jirones ideológicos que le supone el acuerdo, al que llega por la debilidad parlamentaria aún como primera fuerza, el PNV se siente cómodo con el acuerdo porque destierra los sobresaltos en su futuro gestión. "Hemos demostrado nuestra voluntad de llegar a acuerdos y lo hemos conseguido porque el país y la situación económica nos lo requerían", subrayan fuentes nacionalistas implicadas en las negociaciones.

Annex E

<http://registrousuarios.lavanguardia.com/premium/54407884072/index.html>

Secció: Actualidad / Última Hora

14/05/2014

¡Vivan las cadenas!

Títol: Europa Espanya Espanyol

¿Qué nostalgia van a sentir por la cocina que esclavizó a sus abuelas? Muy poca, claro Mi padre no tenía temperamento autoritario, pero aquel domingo levantó la voz y la tropa -tres hermanos y yo- comprendimos que se trataba de una orden:

-¡Todos a comer!

En el centro de la mesa había un arroz malencarado, hostil y más feo que el granadino Picio: un arroz negro, que jamás habíamos probado ni visto en restaurante alguno y cuya elaboración

-insatisfactoria- requirió unas horas en la cocina y muchas lecturas: Xavier Domingo, Néstor Luján, Luis Bettonica, Carmen Casas, Josep Pla, Julio Camba, Álvaro Cunqueiro...

Antes de que nuestra madre se apresurara a freír unos huevos, el padre de familia impuso su autoridad. Todos comimos en silencio aquel arroz que dejaba los dientes ennegrecidos y nadie se chivó a los amigos sobre quién cocinaba los domingos.

Un episodio clásico en el día a día de los sin pareja empieza así:

-Te invito a comer en casa. (O aún peor, te invito a una cenita en casa.)

Yo tiemblo. Y miento como un bellaco, invento excusas y si flaqueo por un instante releo la primera norma del "Perfecto invitado", unos consejos sabios con los que el gran Camba rubrica La casa de Lúculo: "Cuando aparezca en la mesa un plato notoriamente inferior a todos los otros, elógiese sin reservas. Indudablemente, este plato es obra de la dueña de la casa".

¡Hoy te invita una mujer a comer a su casa y sólo hay un plato (y lo ha hecho la anfitriona)!

Y no es un plato de la cocina de las abuelas, sino del mañana: risottos dulzones, ensaladas

inverosímiles, sushi de arroz apelmazado con salmón de piscifactoría, guacamoles desequilibrados y, últimamente, ceviches a mi aire e inspiración.

Usted es un maleducado -pensará algún lector-, le invitan y encima sale con exigencias. No querrá que su anfitriona se pase horas vigilando tontamente una olla que hierva, prepare un sofrito decimonónico o se enfrente a un arroz insurgente que pierde el punto si le das confianza. Pues precisamente por eso procuro declinar las invitaciones. No quiero ni deseo semejantes torturas para nadie -y menos para una amiga hospitalaria-, pero tampoco estoy ansioso por donar mi estómago en vida a la nueva gastronomía de la mujer sin pareja.

Hoy, la cocina de la abuela es masculina o no es. Quizás sea un acto de cariño retroactivo, de supervivencia o de falta de prejuicios de género pero me atrevo a decir y así lo escribo que los hombres hemos adoptado cierta cocina en decadencia, tradicional y casera, que interesa poco a las mujeres y la tienen muy abandonada. Antes creativas que tradicionales. ¿Qué nostalgia van a sentir por los platos inolvidables que esclavizaron horas, días y vidas a sus abuelas? Muy poca, claro.

¡Cómo se asustan cuando las invito a un marmitako! Y no es por las intenciones...

Annex F

46 SOCIEDAD

JUEVES 7 DE FEBRERO DE 2013 ABC
abc.es/temas

Los peces comerán pollo y cerdo

► Las piscifactorías podrán usar a partir de junio piensos con proteínas de animales no rumiantes. Una práctica que genera recelos tras las «vacas locas»

I. DANIELE/C. GARRIDO
MADRID

A partir del próximo mes de junio los acuicultores podrán alimentar a los peces con piensos que contengan proteínas de pollo y cerdo, tras las restricciones aplicadas durante más de una década por la crisis «de las vacas locas». Así lo ha dispuesto la Comisión Europea a través de una nueva normativa, que establece que «proteínas transformadas de animales no rumiantes» podrán ser usadas para alimentar a peces de piscifactorías porque, según la Comisión, está acreditado que no suponen un riesgo de propagación de encefalopatías, como las «vacas locas».

La noticia se ha recibido con enorme satisfacción entre las asociaciones acuícolas y la patronal de fabricantes de piensos, pues logrará aumentar la competitividad de ambos sectores. Las proteínas animales consiguen que los peces engorden más rápido y, por tanto, el pescado es más rentable en me-

nos tiempo. Los investigadores, en cambio, ven la medida con recelo pese a reconocer que «no supone un problema, al menos de momento, para la seguridad alimentaria». Para la profesora Alba Ardura, miembro del Departamento de Biología Funcional de la Universidad de Oviedo, se trata de «una práctica normal» que «no tiene por qué ser un peligro para la seguridad alimentaria», aunque matiza que «tampoco lo era en el caso de las vacas locas» y sucedió.

Ya se hacía

Hace dos años, Ardura lideró una investigación publicada en «Fisheries Research» sobre los piensos que se utilizan en las piscifactorías donde se crían los salmonidos. Ya entonces Ardura descubrió la presencia de proteínas de pollo en los piensos con los que se alimentaban a esos peces. «Teniendo en cuenta de que hay peces que son carnívoros no conlleva mayor problema, aunque se verá con el tiempo», aseguró a ABC esta investigadora.

«Hasta ahora los peces de acuicultura, sobre todo las doradas y las lu-

binas, que son carnívoras, se alimentaban con piensos que contienen otros peces, como la caballa o la anchoveita, pero que se les pueda alimentar con piensos de pollo y cerdo es un poco chocante, alarmante y extraño», afirmó a ABC Celia Ojeda, responsable de Océanos y Pesca de Greenpeace, quien reconoció que es «pronto» para saber si afecta a la salud del ser humano. Lo que sí auguró Ojeda es una «bajada brutal» del precio medio de este tipo de pescado, que ya de por sí es más económico. «Todo el mundo quiere comer más barato, pero es de peor calidad, y no saben las consecuencias para el medio ambiente», señaló.

Para la organización ecologista, medidas como la de permitir los piensos de pollo y cerdo para la acuicultura vuelven a demostrar que este modelo de gestión pesquera «no es la solu-

ción a la sobrepesca ni al hambre en el mundo ni el mejor sistema para tener peces». En este sentido, Ojeda alertó de que los peces de piscifactoría son tratados con «antibióticos para controlar las enfermedades» y con «productos para que engorden rápidamente». «Si te comes una dorada fresca pescada con red artesanal, el sabor, la manera de deshacerse en la boca y la calidad es mil veces mayor que cualquier otro tipo de pescados», aseguró.

Adiós al veto

Además, para los ecologistas, la acuicultura «no es sostenible» porque es necesario «capturar peces para dar de comer a otros peces». «Y lo de meter restos de otros animales nos parece aberrante», criticó Ojeda. «El modelo de gestión pesquera tiene que cambiar drásticamente hacia una pesca sostenible. Que se fomenten el 80% de las pesquerías en España para que se consuma de estos pequeños productores. Así, se protege el medio ambiente, disminuye la presión pesquera (se pesca menos y de mejor calidad) y se genera empleo directo e indirecto», concluyó.

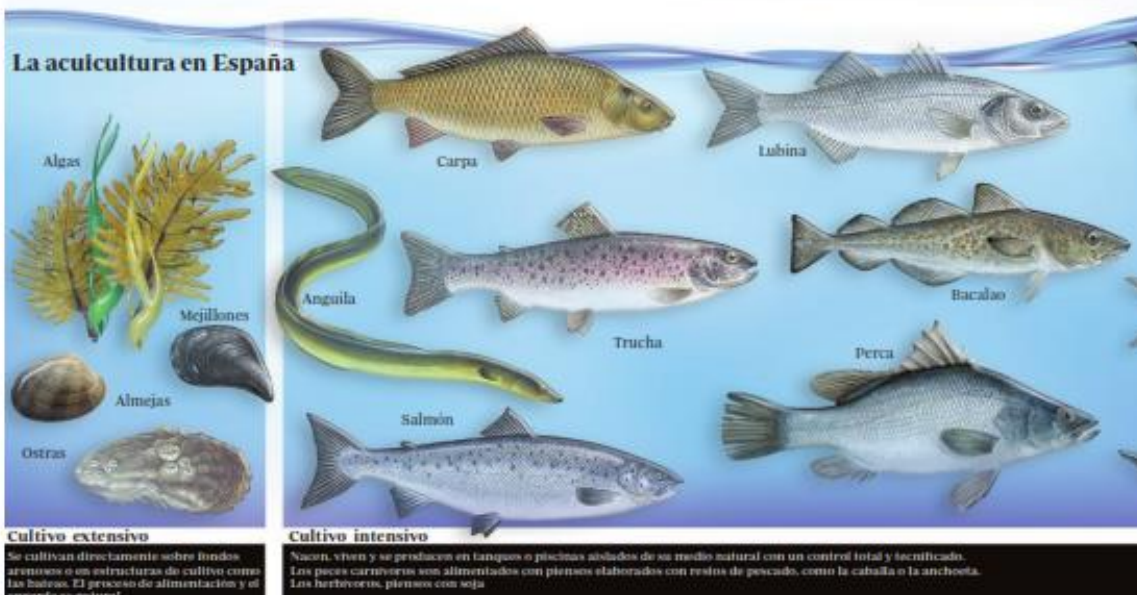
Con esta medida, Bruselas rebaja en parte las prohibiciones impuestas a las harinas animales, que se pusieron en marcha en 2001 con motivo de una de las mayores alarmas alimentarias de la UE, la ocasionada por el mal de las «vacas locas». Los fabricantes de alimentos para peces podrán

Más rentable

El pienso con proteína animal consigue que el pescado engorde en menos tiempo

«No hay peligro»

Los acuicultores entienden las reticencias, pero insisten en que no hay riesgo

ABC JUEVES, 7 DE FEBRERO DE 2013
abc.es/sociedad

SOCIEDAD 47

emplear proteínas de cerdo o pollo, pero no de rumiantes (oveja, cabra o vaca). Hasta la fecha, las harinas animales han estado permitidas como sustento de mascotas, pero vetadas para alimentar a cualquier especie destinada a consumo humano, ya sea ganadera o piscícola, informó Efe.

Menos gastos

Aunque tardará en notarse el efecto práctico de este reglamento, facilitará una reducción de los gastos en piensos de acuicultura, que según el secretario general de Aquapiscis (Organización Interprofesional de Acuicultura), Raúl Rodríguez, se han elevado un 18 % en un año. Rodríguez afirmó que el reglamento hace realidad una «vieja aspiración» de los piscicultores. Incluso podría repercutir en los costes para los ganaderos, según el director de la Confederación de Alimentos Compuestos para Animales, Jorge de Saja. «Todo lo que sea ampliar el menú de proteínas, aunque solo para una especie —en este caso la acuicultura— beneficia a las demás, porque quita presión» sobre la oferta, añadió De Saja.

Apromar (Asociación Empresarial de Productores de Cultivos Marinos) y Aquapiscis reconocen que al público le cuesta entender que no hay peligro por suministrar proteínas cárnicas al pescado. Insisten en que los controles son «muy estrictos».

ABC

Videoanálisis sobre las consecuencias de la medida

“

Opiniones a favor y en contra

JORGE DE SAJA
PATRONAL DE PIENSOS (ICESFAC)

«La regulación es una buena noticia porque incrementará la oferta de materias primas para piensos y contribuirá a abaratarlos y a frenar la volatilidad de precios»

RAÚL RODRÍGUEZ
SECRETARIO DE AQUAPISCIS
«Este reglamento facilitará una reducción de los gastos en piensos, que se han elevado un 18% en un año»

CELIA OJEDA
GREENPEACE
«Que se pueda alimentar a los peces con piensos de pollo y cerdo es un poco chocante, alarmante y extraño»

ALBA ARDURA
UNIVERSIDAD DE OVIEDO
«Se trata de una práctica normal que no tiene por qué ser un peligro para la seguridad alimentaria, aunque tampoco lo era en el caso de las vacas locas»

Protesta estudiantil en Madrid en la segunda jornada de huelga

Las autonomías piden hoy a Wert que asuma el coste de la nueva FP

► Educación quiere hacerse cargo solo de los «costes directos» de la reforma

JOSÉ GRAU
MADRID

José Ignacio Wert, el ministro de Educación, se reúne hoy a partir de las 16:00 con los consejeros de educación de las comunidades autónomas. Solo hay un punto en el orden del día: el coste de la implantación de la reforma, la Ley Orgánica de la Mejora de la Calidad Educativa (Lomce).

La cita es en la sede del Ministerio de Educación, en la calle Alcalá de Madrid. A las 18:30, el Sindicato de Estudiantes ha convocado una manifestación de alumnos, docentes y padres, para protestar por la Lomce y pedir la dimisión de Wert. Está previsto que esa manifestación termine frente al edificio del Ministerio de Educación. Será el último acto de una protesta de tres días.

Educación estima el coste directo de la implantación de la Lomce en 408 millones de euros, sobre todo por el desdoble en cuarto de la ESO, la anticipación de itinerarios a tercero y el alto índice de población rural en algunas comunidades. El coste será, el primer año, de 23 millones de euros; el segundo, de 130 y el tercero de 255. Este coste directo lo asumirá el Gobierno central.

Para el cálculo de los costes indirectos, que provendrán sobre todo de la creación de nuevas plazas de Formación Profesional (FP), y que las comunidades autónomas tendrán que

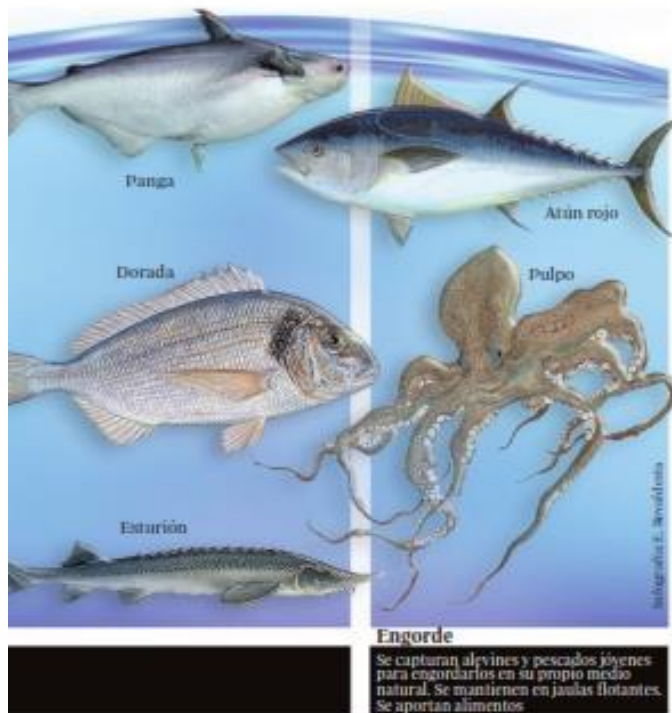
desembolsar a partir del cuarto año, Wert se plantea tres hipótesis, según el éxito de la ley: es decir, según baje el fracaso escolar y se creen más puestos de FP. La escala aquí es: 50 millones de euros (si el fracaso escolar baja al 20%), 334 millones de euros (si baja al 15%), y 927 millones de euros (si baja al 7%).

La reforma educativa cuenta con el rechazo frontal de Cataluña y de las comunidades gobernadas por el PSOE (Andalucía, Asturias y Canarias). El País Vasco (gobernado por el PNV) prefiere aclarar «incertidumbres» sobre competencias. Las once comunidades en las que gobierna en PP y Navarra (UPN) apoyan la Lomce, aunque hay «perros» a la memoria.

La dispersión rural

Para las comunidades gobernadas por el PSOE, está claro que el Estado tendría que asumir también el coste indirecto. Pero ayer la Xunta de Galicia también anunció sus condiciones. Reclamará a Wert que la Lomce incluya el criterio de la dispersión geográfica en la asignación de recursos. Más: que la Lomce recoja tanto la integración de estudiantes con «más necesidades» como el grado de dispersión de la población. Pero sobre todo, señaló que es «obligación» de la administración estatal «cubrir» el coste de la Formación Profesional. Madrid y el resto de comunidades del PP, aunque no quisieron ayer avanzar sus posiciones, van a ir muy probablemente por los mismos derroteros que Galicia.

Según Wert, la simplificación de currículos en el Bachillerato no supondrá reducir docentes. Pero Andalucía calcula que 4.800 profesores de Bachillerato irán al paro.

Engorde

Se capturan almejas y pescados jóvenes para engordarlos en su propio medio natural. Se mantienen en jaulas flotantes. Se aportan alimentos

Annex G

Marta Seco

Licenciada en Administració i Direcció d'Empreses. Copropietària de los restaurantes El Paraguas, Ten con Ten y Ultramarinos Quintín, en Madrid. Junto a su marido, el chef Sandro Silva, dirigen a unas 200 personas. El primero es un referente de la cocina asturiana de calidad. Ten con Ten consigue un concepto innovador que aúna la buena cocina internacional con un ambiente de copas para continuar la velada. Ultramarinos Quintín aúna la gente guapa y con *glamour* en un ambiente cálido que evoca a las tiendas de ultramarinos de antaño.

Magda Carlas

Licenciada en Medicina y Cirugía y máster en Ciencias de la Alimentación, forma parte del Departamento de Nutrición de la Clínica Eugén de Barcelona. Ha publicado más de una docena de libros, el último *El chef en casa* (ed. Planeta).

a poco, en el frigorífico, no deprisa y corriendo en el microondas, porque pierde propiedades.

¿Comer variado es más caro?

Magda Al contrario. Si tomas legumbres, huevos de calidad, temera..., una cosa compensa con la otra. Para comer bien y variado no es necesario ir a la parte más vistosa y cara.

Marta Seguramente es igual de saludable, pero no se puede comparar una lubina salvaje con otra de piscifactoría, o un pollo de campo, de *pitu de Calella* como llamamos en Asturias, con otro que lo tienen enjaulado todo el tiempo, no hay comparación. Una cosa es comer para alimentarse, y otra comer y disfrutar. No es lo mismo un tomate maduro que el tomate madurado en una cámara frigorífica. Ni tiene la misma textura un pescado fresco congelado, que fresco directamente. La comida no es solo llenar la tripa, también disfrutar.

Magda Puedes elegir entre un mango de calidad o una pera. Seguro que la pera, que es de aquí al lado, es más barata. Y ambas frutas son buenas. Yo parto también de la calidad pero, entre una manzana o una piña tropical, tienes la posibilidad de escoger más o menos barato al comprar.

¿Productos de temporada o consumir de todo durante el año?

Marta Mucha gente no sabe que la pera que está comprando ahora como fresca lleva en congeladores desde el mes de septiembre pasado. De eso nadie te informa.

Magda Porque lo primero que hay que aprender es la temporalidad de los alimentos. Comer productos del momento es sostenible y ecológico, porque evitas el transporte desde otros países.

Cada vez hay más gente con sobrepeso.

¿Tiene que ver con el precio de los productos?

Marta Con el precio y con el tiempo. Es más fácil dar de merendar a tu hijo un pastelito envasado, mucho más caro que un bocadillo de pavo, sin conservantes, que tienes que comprarlo dos o tres veces por semana. Lo que encarece la comida es la falta de tiempo.

Magda Los niños dependen del hábito de comida de sus padres, no podemos pretender que uno coma bien si en casa no se hace, y también tienden a copiar todo de sus compañeros. Para compensar la falta de tiempo, lo importante es echar creatividad a la comida, hacer platos variados sin dedicarles dos horas. En nuestra sociedad hay muchos gordos también porque cada vez somos más sedentarios.

¿Fomentan buenos hábitos los programas de cocina que inundan las televisiones?

Marta A mí me parece un fenómeno positivo. Los niños aprenden a demandar calidad a la hora de comer y también a dar importancia a la presentación y la creatividad cuando se sientan en una mesa. Comienza a apreciarse a la gente que se dedica con amor a la restauración.

Magda Una cosa es la cocina espectáculo y que los españoles disfrutemos de buenos restaurantes, y otra es el día a día. Curiosamente, hay gente que va a buenos restaurantes pero en casa solo come bocadillos.

Marta ¡Ojalá fueran bocadillos! Los hay que picotean lo primero que pillan. Como curiosidad, cabe destacar que las familias con niños suelen ser más disciplinadas a la hora de sentarse a la mesa con un horario fijo y un menú variado. Es una buena manera de aprender a comer bien, en beneficio de tus hijos y de paso lo cumples tú.

¿Tiene sentido pagar más por productos ecológicos?

Marta Para mí es importante, aunque sea más caro. Otra cosa es que sepamos el origen real de esos productos. Muchos creen que un pescado criado en una piscifactoría es más sano que otro salvaje criado en el mar. Y no es cierto. Es más barato, pero esos peces han comido todas las porquerías del mundo.

Magda Un alimento ecológico tiene ventajas, pero su valor nutricional es el mismo. La gente cree que cuando compra uno está adquiriendo salud embotellada, y la inocuidad alimentaria no existe. ■

